PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb postale 1 gruppo - Cena 35 lir

Leto XVII. - Št. 96 (4870)

TRST, sobota 22. aprila 1961

Prve podrobnosti o borbah z izkrcanimi napadalci

Kubanci so še vedno zelo oprezni zaradi grozilnih izjav Kennedyja

Izid bitke: okrog sto mrtvih napadalcev, nad 350 ujetih in veliko število zaplenjenih ameriških tankov, topov, minometalcev, mitraljezov in pušk ter deset sestreljenih ameriških letal - Med ujetniki sta tudi sinova dveh voditeljev invazije

HAVANA, 21. — Po odločnem porazu najemniških napadalcev so bile danes zjutraj ponovno vzpostavljene vse zveze med Kubo in ostalim svetom. Dopisniki vseh svetovnih tiskovnih agencij in časopisov ter radia so poslali takoj svoja prva poročila o položaju na Kubi. Tako poroča med drugim dopisnik francoske tiskovne agencije AFP, da diplomatski krogi v Havani zelo strogo ocenjujejo tiskovno, da je to v prvi vrsti Kennedyjeva vlada — za poraz in poraz invazije. Diplomatski krogi ugotavljajo, da so brez dvoma organizatorji invazije zagrešili predvsem napako pri presoji stanja na Kubi in računali s nepriljubljenostjo Castrove vlade in pomanjkanjem navdušenja proti Fidelu Castru. Organizatorji napada bi se morali namreč tudi zavedati, da Castro razpolaga s precejšnjim deležem oboroženih sil in da so njegovi pristaši dobro organizirani.

V eni izmed današnjih oddaj je havanski radio povedal, da je Fidel Castro osebno vodil vojaške operacije proti napadalcem. Radio je javil, da je med ujetniki, katerih število znaša čez 350, tudi sin predsednika tako imenovanega «revolucionarnega sveta» v ZDA, dr. Josa Mira Cardone. Med ujetniki je tudi sin Emilia Ochoe, nekega bivšega voditelja kontrarevolucionarjev. Predsednik Dorticos je danes obiskal ujetniški otok in jim zajamčil, da se bo z njimi ravnalo po človeško kot se ravna z vsemi drugimi ujetniki. Nekateri ujetniki so potrdili vest, da je bila ameriška torpedovka edina zajemala dva ranjenca napadalcev.

Po uradnih sporočilih so kubanske enote sestrelile devetnajst letal, v katerih je bila večina pilotov iz ZDA. Nikaragve so prišli napadalcem na letalu «C-46», ki je imelo 175 padalcev. «Napadalcem ni niso hoteli več boriti od obrežja, ko je prevzel poveljstvo osebno Fidel Castro, ki je izvajal taktiko nenehnega topniškega ognja na dveh mestih, medtem ko je v centralni pehota in tako prisilila napadalce, da so se umaknili v močvirje, kjer so bili blokirani», je poročal radio. «Zadnji udarec je zadal napadalcem 148. bataljon, ki je nastopal iz Santa Clare pod neposrednim poveljstvom Fidela Castra. Med napadom nekaterih vojaškim in civilnim obrežjem so plačanci uporabljali lahke «B-26», «B-29» in «F-51», kakor tudi eno anfibijsko letalo». Končno je bilo uradno sporočeno, da so v Havani ustrelili sedem kontrarevolucionarjev, tri v Pinarju del Rio, dva pa v Camagueju. Kako je znaša skupno število ustreljenih v zadnjih treh dneh 29 kontrarevolucionarjev.

Kaže je havanski radio sporočil, da «Fidel Castro še ni prispel v Havano, ker je zaradi z dokončnim uničevanjem zločincev po porazu njihovega «invazije». Radio je nato javil vest, da se nahajajo v Ciudad Escambray protirevolucionarni plačanci, kajti «ti plačanci se v našo deželo ne bodo vrnili nikoli več».

Že pred tem pa je radio javil, da je Castrova vojska zaplenila v zadnjih treh dneh tudi pet ameriških tankov «Sherman», mnogo minometalcev, protitankovskih topov, mitraljezov in pušk. Vse to je napadalcev je ameriške izdelave. Med ujetniki pa naj štirje zdravniki, ki so bili dodeljeni ameriške torpedovke evakuirale protirevolucionarne ranjence s poloto Zapata.

Eni izmed nadaljnjih oddaj je havanski radio povedal, da sta dve ameriški torpedovki krili proticastrovske ladje Cochino. V tej oddaji je radio povedal tudi, da so nekateri ujetniki kar sami od sebe povedali, da so jih novačili v Miamiju na Floridi, nato poslali v Guatemalo na vežbanje, od tam pa v Nikaragvo, od kjer se je začel napad.

Dopisnik Tanjuga pa poroča o bitki v pokrajini Las Villas takole: «Področje od Plaja Larga, jugovzhodno od pokrajine Las Villas, imenuje najhujše bitke drugi svetovni vojni. Daleč naokrog je videti ruševine, ki so nastale zaradi eksplozij bomb in na tisoče topovskih granat, ki so debelo posejane; med ruševinami stavb, iz katerih je vedno kadi pa so uničeni tanki «Sherman», ob obali pa ostanki neke tovorne ladje in več čolnov za izkrcanje. Nekateri opazovalci trdijo, da se je bitka v opolnoči med nedeljo in ponedeljkom med bombnikov «B-26». Fidel Castro se je takoj pridružil bombnikom in prevzel njihovo poveljstvo. Vrsta spretnih strategičnih potez in množična uporaba težkega materiala, je v kratkem času omogočila, da so Castrove čete odbile napadalce sredi njihovega mostišča v Gironu ter jih prisilile, da so morali zapustiti težko orožje in ranjence. Ko je Giron padel — nadaljuje dopisnik Tanjuga — je Fidel Castro takoj sporočil, da je invazija likvidirana. Več sto napadalcev se je predalo. Sedaj nudijo odpor samo še izolirane skupine med ruševinami, kjer je čuti od časa do časa posamezne strele proti vsemu tistemu, kar se premika».

Dopisnik Tanjuga, ki si je ogledal bojno polje skupaj z dopisnikom «Politike», sporoča dalje, da se je takoj po bitki na Plaja Larga predalo okrog sto napadalcev. Uradnih podatkov o številu vseh napadalcev še ni, vse pa kaže, da jih je bilo okrog tri tisoč. «Kljub porazu napadalcev, poudarjata oba dopisnika, so Kubanci še vedno oprezni. Po njihovem mnenju nevarnost še ni odstranjena, zlasti zaradi najnovejših grozilnih izjav Kennedyja, da bo Washington še nadalje podpiral zarotnike.»

Izmed podrobnosti, ki so se izvedele o pripravah invazije je važno poudariti, da so ujetniki povedali, kako so se vežbali v Guatemali pod vodstvom 25 inštruktorjev severnoameriške vojske. Napadalce so vozila ameriška vojaška sredstva ob spremljavi ameriške vojne mornarice. Plača napadalcev je znašala 150 pesosov mesečno.

Že omenjeni dopisnik AFP poroča tudi o prvih odmevih Kennedyjevega govora v Havani. Radio je takole komentiral: «Ta govor pomeni nesposobnost ZDA, ki se niso ničesar naučile in ki nadaljujejo z borbo proti naši deželi. Ta govor je hkrati dokaz, kako hud je poraz, ki so ga doživeli imperialisti. Gospod Kennedy! Nikar toliko ne grozite! V vaši paniki se spomnite Plaje de Giron! Spomnite se Jurija Gagarina in sovjetskih izstrelkov».

Dr. Cardona, predsednik begunskega revolucionarnega sveta, je danes organiziral v New Yorku celo posebno tiskovno konferenco, med katero je dejal, da je njegova invazija doživela «hud preobrat», in da «se bo borba nadaljevala do konca». Rekel je, da mu niso znane izgube njegovih ljudi, ker da je bila ladja, na kateri so se vozili, potopljena. Nato je trdil, da je «kubanska stvar doživela hud poraz zaradi sovjetskih letal «Mig» in tankov».

V Miamiju pa je neki radio sporočil, da je prišlo danes do «majhnih izkrcanj na Kubo».

Na sredini vidimo enega izmed ujetih napadalcev (s cigaro v ustih) pod stražo Castrovih vojakov

Glasovanje o Kubi v političnem odboru OZN

Resolucija 7 držav Latinske Amerike odobrena z dvotretjinsko večino

Z navadno večino pa je odbor odobril besedilo predloga resolucije delegata Mehike - Kubanski zunanji minister je dejal, da pomeni prva resolucija novo past ZDA proti Kubi

NEW YORK, 21. — Politični odbor OZN se je sestal danes popoldne in glasoval o raznih predlogih resolucij, predloženih po protestu kubanske vlade proti vladi ZDA v zvezi s Kubo. Dodatni predlog Sudana k resoluciji Argentine in šestih držav Latinske Amerike je bil zavrnjen, nato pa je bil soglasno odobren uvod predloga te resolucije, v katerem je rečeno, da je generalna skupščina OZN «globoko zaskrbljena zaradi položaja kakor je bil obrazložen v raznih izjavah in katerega nadaljevanje bi utegnilo spraviti v nevarnost svetovni mir».

Nato je politični odbor odobril drugi del uvoda argentinske resolucije, proti kateremu je glasovala Kuba, Jugoslavija in države socialističnega tabora.

Končno je bil soglasno odobren zadnji del resolucije, v katerem se poudarja, da so člani OZN dolžni reševati svoje spore s pogajanji in z drugimi miroljubnimi sredstvi v skladu z nameni in načeli statuta OZN in Organizacije ameriških držav.

Slednjič je odbor s 56 glasovi (8 proti in 14 vzdržanih) odobril tisti člen argentinske resolucije, ki zahteva, da članice OZN, ki so tudi članice Organizacije ameriških držav, nujno pomagajo in čimprej — najpozneje pa v tem letu — poročajo o ukrepih, ki jih bodo sprejeli v ta namen. Ta člen resolucije je prejel dve tretjini glasov, ki so potrebni za odobritev s strani generalne skupščine.

Nato je odbor soglasno odobril še zadnji odstavek resolucije, ki priporoča vsem članicam, naj sprejmejo mirne ukrepe, da se odstrani obstoječa napetost.

Resolucija Argentine in ostalih šestih držav Latinske Amerike je bila potem postavljena na glasovanje v celoti in prejela 61 glasov, 27 proti in 10 vzdržanih; kar pomeni, da je prejela dve tretjini glasov, ki so potrebni za njeno odobritev v generalni skupščini.

Pred glasovanjem resolucije delegata Mehike, je delegat ZSSR Valerijan Zorin izjavil, da umika svoj predlog, da bi omogočil odobritev mehiške resolucije.

Razprava se je v političnem odboru začela že zjutraj in kubanski delegat Raul Roa je protestiral, da ga niso povabili na posvetovanje glede sestave argentinske resolucije, za katero je dejal, da je «novo sredstvo, ki so ga pripravile ZDA proti Kubi». Dodal je, da se je Kuba obrnila na OZN in ne na *Organizacijo ameriških držav* in zaradi tega «ne more pristati na tako farso». Končno je izjavil, da je «panamerikanizem pokopan», ker je bil zamišljen za dosego hegemonije ZDA nad Latinsko Ameriko.

Uvod mehiške resolucije, o katerem je odbor nato glasoval, je prejel 86 glasov, 11 delegatov pa se je vzdržalo. V tem uvodu se poudarja načelo, da nobena država ne sme posegati v notranje zadeve druge države in da ima vsaka članica OZN dolžnost, da ne sme spodbujati notranje borbe v drugih državah.

Najvažnejši del resolucije pa so nato odobrili s 47 glasovi, proti je glasovalo 8 delegatov, a vzdržalo se jih je kar 44. V tem delu resolucija nujno poziva vse države, da se izognejo, da bi bila njihova ozemlja in sredstva uporabljena za povzročitev državljanske vojne na Kubi. Ta del resolucije je torej prejel dvotretjinsko večino, tako da ga bo lahko odobrila generalna skupščina.

Ko so glasovali o tistem delu mehiške resolucije, ki zahteva, da se takoj preneha s sleherno aktivnostjo, ki bi utegnila podaljšati prelivanje krvi, je za ta del glasovalo samo 45 delegatov, 53 pa se jih je vzdržalo, a proti ni glasoval nihče.

Sledilo je glasovanje o besedilu načrta mehiške resolucije, v katerem se «nujno pozivajo vse države, naj se izognejo, da bi bilo njihovo ozemlje in njihova sredstva izkoriščeno za podpihovanje državljanske vojne na Kubi».

To besedilo ni prejelo dvotretjinske večine.

Romunija je nato umaknila svoj načrt resolucije, tako da je danes politični odbor dejansko odobril dve resoluciji:

1. Resolucija sedmih držav Latinske Amerike ali tako imenovano argentinsko resolucijo, in sicer z dvotretjinsko večino, tako da jo bo lahko tudi generalna skupščina sprejela, in

2. resolucija Mehike z navadno večino.

Generalna skupščina bo še to noč razpravljala o obeh resolucijah.

—«»—

Bayar in Menderes še nista bila obsojena na smrt

ANKARA, 21. — Včerajšnja vest, da sta bila Bayar in Menderes obsojena na smrt, ni resnična: visoko sodišče v Yassiadi ju je sicer priznalo za kriva, ker sta protiustavno ovirala svobodo gibanja voditelja opozicije Ismeta Inonuja, sodišče pa še ni objavilo razsodbe, ker bodo obsodbo izrekli istočasno z ono na razpravi, ki se vrši ločeno, in ki obravnava obtožbo kršitve ustave. Državni pravdnik je za oba zahteval smrtno kazen.

—«»—

Švicarsko orožje za Katango?

ŽENEVA, 21. — Zvezna policija in carina sta uvedli preiskavo, da bi odkrili, kaj je na stvari v zvezi z orožjem, ki ga baje iz Zuericha pošljejo v Katango. Preiskavo so uvedli na osnovi pisma generalnega tajnika ZN Hammarskjoelda. V tem pismu se omenja, da je neko nemško letalo naložilo v Bruslju sedem ton orožja za Katango. To orožje so v Bruselj poslali iz Zuericha.

Živahna politična dejavnost v zvezi s krizo na Siciliji

Jutri in pojutrišnjem splošna stavka nameščencev avtoprevozniških podjetij

Vlada zahteva, naj tisk zmerneje poroča o hujših primerih črne kronike - Druga konferenca o Južni Tirolski bo 24. in 25. maja v Celovcu - Korak italijanske vlade v zvezi z najdbo orožja v Innsbrucku - Nov atentat v bližini Merana

(Od našega dopisnika)

RIM, 21. — Glavno vprašanje politične dejavnosti v prestolnici je seveda še vedno vprašanje rešitve krize deželne vlade na Siciliji. V Rimu so tudi vsi vidnejši predstavniki vseh strank s Sicilije, in med njimi ter predstavniki osrednjih vodstev strank so se ves dan vršili politični razgovori z namenom, da bi našli izhod iz sedanjega precej zapletenega položaja. Po neuspehu demokristjanskega kandidata za deželnega predsednika Alessija, ki je težil za tem, da bi okrog sebe zbral socialdemokrate, liberalce, krščanske socialce in tudi skupino neodvisnih desničarskih poslancev, z bivšim predsednikom Majorano na čelu, se KD sedaj orientira na sestavo deželne vlade, ki naj bi jo podprli socialdemokrati, liberalci in krščanski socialci, ker tako vlado zahtevajo liberalci (pa tudi socialdemokrati ji ne nasprotujejo), da bi se tako ohranilo politično ravnotežje, ki je nujno potrebno za obstoj Fanfanijeve vlade.

Za tako vlado pa niso navdušeni krščanski socialci, ker jim gre predvsem za uresničenje naprednega gospodarskega in socialnega programa, česar pa se z liberalci ne da doseči. Spričo tega krščanski socialci predlagajo enobarvno demokristjansko vlado z določenim programom. Taki rešitvi KD sicer ne nasprotuje (Moro je voditelju krščanskih socialcev poslancu Pignatoneju danes dejal, da glede tega obstajajo še nekatere težkoče — ki jih poznamo: nasprotovanje liberalcev), vendar pa mora pridobiti zanjo liberalce.

Pignatone se je danes razgovarjal tudi z voditeljem PSI Nennijem, ki se je kasneje razgovarjal z voditeljem socialističnih poslancev v sicilskem deželnem parlamentu Corallom (ki je predstavnik leve struje PSI in kot tak odločen nasprotnik vsakršnega sodelovanja med PSI in KD). Toda če krščanskim socialcem uspe doseči sestavo enobarvne deželne vlade s programom, na katerega bi mogli tudi oni pristati, bo življenje take vlade še vedno zelo težavno, če bi je socialisti ne podprli vsaj posredno, z vzdržanjem. Nenni je skušal verjetno prepričati Coralla o potrebi takega stališča PSI.

V poslanski zbornici in senatu so bila na dnevnem redu pretežno vprašanja krajevnega značaja, na katera so odgovarjali državni podtajniki. Med vprašanji splošnega značaja, naj omenim le vprašanje demokristjanskega poslanca Brusasce, ki zadeva poročanje tiska o posebno grozotnih zločinih, pa tudi o zločinih seksualnega značaja, samomorih itd., pri čemer da se pretirava v podrobnem opisovanju teh zločinov, kar baje povzroča pri bralcih «moralno vznemirjenost». Dominedò mu je odgovoril, da se je vlada obrnila na lastnike časopisov in jih prosila za sodelovanje pri «moralni vzgoji mladih generacij» in da naj čimbolj omejijo podrobno opisovanje takih primerov. Lastniki časopisov bodo tej «prošnji» ugodili.

Na področju Merana so danes v zgodnjih jutranjih urah neznanci položili pet kilogramov tritola za hišo v Silandru, kjer je postaja finančnih stražnikov, in ga zažgali. Eksplozija je le razbila vse šipe, v zidu pa je povzročila le nekoliko večjo luknjo (širine pol metra). Silandro je največje naseljeno središče v dolini Venosta, kakih 30 kilometrov od Merana. Vojašnica, ki je last nekega južnega Tirolca, stoji na samotnem kraju, v bližini železniške proge Meran-Malles. Takoj po eksploziji so blokirali vse ceste, toda o atentatorjih ni bilo ne duha ne sluha, in tudi vse poznejše iskanje je bilo zaman. Tehniki so baje ugotovili, da so neznanci uporabili tudi to pot enako količino in kakovost razstreliva, kakor pri drugih dosedanjih primerih. Priprli so tudi številne osebe, da bi z njihovim zaslišanjem mogli priti do kakšnih indicev o storilcih. Za hišo so našli sledove ene same osebe, iz česar sklepajo, da je napad izvršila ena sama oseba, hkrati pa so mnenja, da gre za domačina, ki so mu pomagali domačini. Dela za popravilo škode so že v teku.

Italijanski veleposlanik na Dunaju je danes interveniral pri avstrijskem zunanjem ministrstvu, da bi avstrijsko vlado opozoril na resnost odkritja ilegalne zaloge orožja, streliva in razstreliva v Innsbrucku, ki je baje bilo namenjeno teroristični dejavnosti na Južnem Tirolskem.

Med avstrijskim in italijanskim zunanjim ministrom so dosegli sporazum o datumu drugega sestanka med obema delegacijama v zvezi z vprašanjem Južne Tirolske. Sestanek bo v Celovcu 24. in 25. maja.

Sindikalne organizacije CGIL, CISL in UIL potrjujejo 48-urno splošno stavko nameščencev avtobusnih prog, ki so jo proglasile za nedeljo 23. in ponedeljek 24. t. m. Sindikalni spor je nastal, ker so se razbila pogajanja za obnovo delovne pogodbe. Minister Spataro je sprejel predstavnike delavcev, ki so mu obrazložili svoje zahteve.

V okviru splošne stavke gradbenih delavcev, je okrog 1.500 gradbenih delavcev priredilo protestno manifestacijo v Catanzaru. Manifestacija ni bila dovoljena, in zato je prišlo do spopada s policijo, ki je skušala manifestante razgnati. Pri tem sta bila lažje ranjena dva policijska agenta in en delavec. Policija je priprla nekatere demonstrante, glede katerih je v teku preiskava.

16.500 delavcev in nameščencev podjetja «Ansaldo» v Genovi, Muggianu in Livornu je danes proglasilo stavko, ki bo trajala do 6. ure v nedeljo. Tudi to stavko so proglasili zaradi prekinitve pogajanj o uvedbi proizvodne nagrade.

V tovarni «Borletti», kjer stavka že nekaj dni okrog 1.000 delavcev, je prišlo danes do incidentov, ker so stavkajoči delavci obmetavali z gnilimi jabolki delavce, ki se niso pridružili stavki. Na poseg policije so delavci odgovorili z metanjem kamenja, pri čemer je bilo nekaj policistov laže ranjenih. Priprli so dva delavca.

A. P.

S Kunčeve tiskovne konference

Pogajanja v Rimu o trgovinskem sporazumu

Pogajanja o arhivih na Dunaju
O Kennedyjevem govoru

BEOGRAD, 21. — Zastopnik državnega tajništva za zunanje zadeve, Kunc, je na današnji tiskovni konferenci dejal, da ne more komentirati glasov, da se bodo začetek julija sestali voditelji nevezanih držav v Kairu, oziroma v Beogradu. «Lahko samo rečem, je dejal Kunc, da bi bila po našem mišljenju takšna konferenca ob svojem času zelo koristna.»

V zvezi s pogajanji, ki se vodijo v Rimu o sklenitvi trgovinskih sporazumov med Jugoslavijo in Italijo, je Kunc izjavil, da se pričakuje, da bodo dali pozitivne rezultate in dodal, da je nadaljnji razvoj blagovne izmenjave in gospodarskih odnosov z Italijo odvisen predvsem od tega, v kolikšni meri bo Italija omogočila razširitev jugoslovanskega izvoza v Italijo.

Na Dunaju so 6. t. m. pričeli pogajanja za sklenitev sporazuma o arhivih. Kunc je izrazil upanje, da bodo ta pogajanja uspešna in da bodo omogočila uresničenje jugoslovanskih pravic.

Na vprašanje, kako ocenjuje zadnjo izjavo predsednika ZDA, Kennedyja, je Kunc odgovoril, da za ameriško vlado velja to, kar je predsednik Kennedy odgovoril o primeru Hruščevu, namreč, da je to, kar ona verjame, njena stvar, da pa je tisto, kar ona dela, stvar vsega sveta. «Smatram za pozitivno, je dodal Kunc, da je Kennedy ponovno izrecno poudaril, da oboroužene sile ZDA na noben način ne bodo intervenirale.»

Na vprašanje, ali so točne vesti o medsebojnih obiskih zunanjih ministrov Gromika in Koče Popovića v Beogradu in Moskvi, je Kunc odgovoril, da na to vprašanje ne more dati uradnega odgovora.

Zastopnik državnega tajništva je obžaloval, da generalna skupščina ni sprejela tistega dela resolucije v zvezi s Kongom, ki je predvideval sankcije v primeru, če Belgija v 21 dneh ne bo umaknila svojega osebja iz Konga in ugotovil, da kljub temu resolucija opozarja na osnovne vzroke krize, na prisotnost belgijskih interventov in na potrebo, da se ta vzrok energično odstrani.

Vprašanje Angole je po mišljenju Kunca mednarodno politično vprašanje, ki se lahko reši samo s političnimi sredstvi na osnovi priznanja pravice narodov Angole do samoodločbe.

Važen sklep generalne skupščine OZN

Portugalska naj uvede v Angoli reforme v korist prebivalstva

Ustanovljena petčlanska komisija OZN za proučevanje položaja v koloniji - V bojih v Angoli ubitih 95 oseb

NEW YORK, 21. — Portugalska delegacija pri OZN je objavila sinoči izjavo, v kateri pravi, da je sedanja razprava o Angoli pred glavno skupščino «nezakonita» ter razlaga, zakaj se ne udeležuje del skupščine. Portugalski predstavniki namreč trdijo, da pomeni razprava kršitev vrhovnosti države članice OZN ter hkrati spodbudo «teroristom», ki «jih hujskajo iz inozemstva». Gre pač za stare in oguljene argumente zakrknjenih kolonialistov, ki ne morejo prenesti razvoja in dejstva, da jim polzi oblast nad izkoriščanimi ljudstvi iz rok. V svoji izjavi se portugalski predstavniki sklicujejo tudi na sklep varnostnega sveta, ki je zavrnil zahtevo po preiskavi OZN v Angoli. Ker pa nočejo portugalski kolonialisti priznati, da se jim ljudstvo upira, trdijo, da so se «tuji teroristični elementi vrinili v kolonijo preko severne meje». Nič novega torej pod soncem, saj so nekoč uporabljali takšno besedičenje že fašisti pri nas na Primorskem.

Medtem pa je glavna skupščina OZN sklenila, da ustanovi petčlansko komisijo, ki bo proučevala položaj Angole, da bi potem poročala OZN kakor hitro bo to mogoče. Ta sklep je bil sprejet na podlagi glavnega odstavka resolucije delegacij 36 afriških in azijskih držav, ki so ga odobrili z 69 glasovi proti dvema in s 13 vzdržanimi. Resolucija poziva predsednika skupščine, naj imenuje komisijo. Zatem je skupščina odobrila celotno besedilo resolucije s 73 glasovi proti dvema in z 9 vzdržanimi. Resolucija poziva Portugalsko, naj čimprej uvede v Angoli razne reforme. Ce ne bi hitro in učinkovito izboljšali položaja zapostavljenega afriškega prebivalstva v Angoli, bi to utegnilo škodovati miru in mednarodni varnosti, pravi neki drug odstavek resolucije. Portugalska delegacija seveda ni prisostvovala razpravi ter je izjavila, da je Angola portugalska «čezmorska pokrajina» ter da nima OZN pravice o njej razpravljati.

Med razpravo so spregovorili zastopniki raznih držav. Gvinejski delegat Diallo Telli je zahteval, naj skupščina jasno obsodi zatiranje angolskega ljudstva, njegovo poniževanje in tiranstvo, ki ga nad njim izvaja Portugalska. Telli je nadalje zahteval, naj skupščina pozove Portugalsko, da uvede v svojih kolonijah demokratične svobočine in jih pripravi za njihovo samostojnost. Po «prijateljskih» nasvetih, ki jih je dal Portugalcem ameriški delegat, so spregovorili delegati Jugoslavije, Somalije, Japonske, Ukrajine, Nepala, Etiopije in ZAR, ki so se vsi izrekli v prid angolskega ljudstva. Jugoslovanski delegat je ostro obsodil ravnanje Portugalske, ki odreka Angolcem državljanske pravice in demokratične svobočine. Indijski delegat se je dotaknil tudi položaja v portugalski posesti v Indiji, toda predsednik mu je odvzel besedo, češ da stvar ni na dnevnem redu.

Italijanski delegat veleposlanik Ortona je izjavil, da bo glasoval za resolucijo afroazijskih držav, a z nekaterimi pridržki, kajti po njegovem ni umestno ustanoviti komisije, ki bi proučevala položaj v Angoli. Strinjal pa se je glede potrebe reform, ki pa jih je treba uvajati razsodno. Za resolucijo so se nadalje brezpogojno izrekli poljski, marški, tunizijski, nigerijski, sudanski in drugi delegatje.

Iz Lizbone pa poročajo, da je bilo v bojih med pripadniki angolskega osvobodilnega gibanja in Portugalci v Severni Angoli ubitih na portugalski strani 95 oseb, 59 pa jih pogrešajo.

—«»—

Sukarno v ZDA

LOS ANGELES, 21. — Predsednik Indonezije Sukarno je prispel včeraj z letalom v Los Angeles na štiridnevni obisk, nato pa bo odpotoval v Washington, kjer se bo sestal s predsednikom Kennedyjem.

Včerajšnja Kennedyjeva tiskovna konferenca

Poraz na Kubi je «resnična in huda nesreča za ZDA»

Kennedy naj bi bil ravnal v nasprotju z mnenjem Ruska - «New York Times» ga imenuje sedaj «bolj žalostnega in bolj pametnega» predsednika

WASHINGTON, 21. — Zdi se, da se je predsednik Kennedy po včerajšnjem grozilnim govorom nekoliko umirili in neki znani novinar ga v svojem današnjem članku v «New York Timesu» označuje kot «bolj žalostnega in bolj pametnega» predsednika po treh mesecih vladanja. Večja umirjenost in previdnost se je odražala tudi na Kennedyjevi današnji tiskovni konferenci, ko je izjavil, da smatra glede Kube — trenutno — svoje včerajšnje izjave kot zadostne. Kljub temu pa je za Kubo dejal, da «bodo dejanja, ki se tičejo tega vprašanja objavljena, kadar bo prišel pravi trenutek». Dodal je, da je gotov, da bodo «izvršeni potrebni napori, da bi se dejanja v zvezi s to operacijo točno izvršila». Pred tem pa je dal razumeti, da se kljub izmenjavi not in javnih poslanic med Moskvo in Washingtonom glede Kube še vedno drži načela tajne diplomacije.

Med konferenco ga je neki novinar zaprosil, naj komentira vest, ki jo je objavil «New York Times» in iz katere sledi, da je svoj čas Kennedy sklenil, da bo nadaljeval z vežbanjem kubanskih beguncev, da jim bo dobavljal ladje in gorivo za nedavno operacijo na Kubi, in sicer v nasprotju z mnenjem državnega tajnika Ruska in podtajnika Bowlesa — na podlagi presoje tajne službe, ki je bila mnenja, da je «Kuba zrela za upor».

Glede Laosa pa je Kennedy dejal, da še nadalje upa v dosego prenehanja sovražnosti.

Ko je govoril o ameriškem vesoljskem programu, je iz njegovih izjav sledilo, da bodo ZDA v primerjavi z ZSSR ostale v zamudi še vse sedanje desetletje. Dodal je, da bo vlada določila dve milijardi dolarjev v prihodnjem letu za vesoljske raziskave. Nato je povedal, da bi ZDA morale storiti vse, kar je v njihovi moči ne glede na stroške, če bi hotele doseči Luno pred ZSSR.

Ameriški tisk nikakor ne skriva prvega hudega mednarodnega poraza mladega predsednika in ne podcenjuje težavnega položaja, v katerega so zašle ZDA. Znani komentator Alsop piše med drugim, da v Washingtonu označujejo ta poraz z izrazom «ameriški Suez» in «ameriška Madžarska». Prvi izraz uporabljajo zaradi tega, ker so ZDA doživele poraz, ki ga je moč primerjati s porazom Anglije in Francije zaradi Sueza, drugo pa zaradi tega, ker so nekoč «ZDA samo gledale, medtem ko so spodtujale ljudi, naj se uprejo in umirajo na Madžarskem». Alsop poudarja, da gre za «resnično in hudo nesrečo za ZDA» in da so tega mnenja na splošno vsi vladni krogi.

Da je Kennedy v veliki zadregi dokazuje tudi dejstvo, da je zaprosil svojega prednika Eisenhowerja za sestanek in razgovor o Kubi. Zmenila sta se, da bosta jutri v Camp Davidu skupaj obedovala in eno uro in pol razpravljala.

DOSEŽEN JE SPORAZUM O LAOSU

Skupni poziv za prekinitev sovražnosti bo objavljen v ponedeljek

MOSKVA, 21. — Iz diplomatskih krogov se je zvedelo, da je bil danes dosežen sporazum glede objave istočasnega poziva za prekinitev sovražnosti in sklicanja mednarodne konference o Laosu. Vladi ZSSR in Velike Britanije bosta ta poziv objavili v ponedeljek.

Sporazum je bil dosežen danes med razgovori angleškega veleposlanika Robertsa z namestnikom zunanjega ministra Puškinom. S tem v zvezi je Nehru danes v Novem Delhiju izjavil, da je prepričan, da se bo mednarodna konferenca sestala v Ženevi v bolj napetem ozračju zaradi dogodkov na Kubi.

Predsednik laoške vlade Suvana Fuma je odpotoval v Peking, potem ko se je udeležil sprejema, ki je bil v Kremlju prirejen njemu na čast. Na sprejemu je bil tudi voditelj «Neo Lao Haksat», princ Sufanuvong.

Ne sme se pozabiti

Pod naslovom «Utrjujmo izseljeniško zavest! Ob obletnici izselitve koroških Slovencev» objavlja celovški Slovenski vestnik uvodnik, v katerem se spominja peklenskega načrta nacistov, ki so hoteli s preselitvijo koroških Slovencev narediti Koroško nemudoma nemško deželo. Prav je, da si tudi pri nas prikličemo v spomin trpljenje Slovencev v kateremkoli delu slovenske zemlje, ko začenjamo slaviti dvajseto obletnico upora slovenskega ljudstva. Obenem pa je prav sedaj proces proti nacističnemu zločincu Eichmannu, ki je tipičen predstavnik nacističnega režima glede na to, kaj je ta režim počenjal in kaj je hotel doseči.

Vsako leto se v teh dneh posebno zavestno spominjamo tragičnih dogodkov, ki so se danes pred devetnajstimi leti zgrnili nad zavedno slovensko ljudstvo na Koroškem, dogodkov, ki naj bi pomenili uvod v «dokončno rešitev» vprašanja koroških Slovencev. Spominjamo se dneva, ko so zmage pijani nacistični zločinci hoteli enkrat za vselej uresničiti povelje svojega «Führerja»: Macht mir das Land deutsch!

Dobro pripravljeni in do vseh podrobnosti izdelani načrt likvidacije slovenskega življa na Koroškem so hoteli uresničiti v dveh dneh — 14. in 15. aprila 1942. Z enim samim zamahom naj bi postalo vse tisto, kar so pripravljali dolga desetletja strupeni šovinisti z nasilno germanizacijo potom šole, Heimatdiensta in njegovega naslednika Heimatbunda, nemškega Schulvereina, Südmarke, koroške Bodenvermittlungsstelle in nemške pete kolone — VDA SA-Standartenführerja Steinacherja. Po desetletja dolgem sistematičnem delu so smatrali, da je prišel čas, ko lahko uresničijo svoje sanje o «ein Volk, ein Reich, ein Führer», da lahko prelomijo palico nad tistimi, ki še vedno nočejo verovati v zmago velenemštva. «Beauftragter des Reichskommissars für die Festigung deutschen Volkstums» SS-Standartenführer Maier Kaibitsch je s pomočjo SS in policije začel delati po načrtih, ki si jih je napravil že kot vodja koroškega Heimatbunda ob izdatni podpori krajevnih funkcionarjev nemško - nacionalističnih organizacij ter po letu 1938 nacističnih oblastnikov po vaseh in občinah.

Toda uresničevanje teh načrtov ni trajalo dolgo; uspel je le en sam velik udarec — 14. in 15. aprila 1942. Takoj nato je upor slovenskega naroda proti nacističnemu nasilju zajel tudi Koroško in na evropskih bojiščih so se zmage vajene nemške armade začele umikati pred silo narodov, ki so se bojevali za osvoboditev svoje po nemških barbarih opustošene domovine. V naslednjih letih je prišlo le še do manjših izseljevanj, kajti nemški *Herrenmensch* je že trepetal za svojo lastno kožo.

Ko se spominjamo teh dogodkov, ne moremo mimo trpljenja, ki so ga prestali naši izseljenci v letih pregnanstva. Prav tako pa tudi ne moremo mimo tega, da ne bi vedno spet opozarjali na ogromno škodo, ki so jo utrpeli izseljenci in ki smo jo utrpeli koroški Slovenci sploh. Zato pozdravljamo novi odškodninski zakon, s katerim bo končno priznana pravica do poprave škode

Toda hkrati moramo z vso odločnostjo odgovoriti tistim, ki bi nam hoteli oporekati pravico do odškodnine, češ saj se je iz izseljeništva vrnilo večje število koroških Slovencev, kot jih je bilo sploh izseljenih. Vemo, čigavega duha otroci so to; znano nam je, da so to isti ljudje, ki so leta 1942 sodelovali pri zločinski izselitvi koroških Slovencev in danes našim zavednim ljudem spet grozijo, da bodo do konca izvedli načrt, ki se jim je takrat ponesrečil. Niti dve desetletji še nista minili od dogodkov leta 1942 in že spet slišimo po naših vaseh grožnje z novo izselitvijo: slišali smo jih med gonjo proti dvojezični šoli, slišali smo jih ob letošnjem ljudskem štetju in slišimo jih vedno spet, kadar koroški Slovenci potrkamo na vrata pravičnosti in zahtevamo pravice in enakopravnost, ki so nam zagotovljene v zakonih in ustavi.

Te grožnje pa nas ne morejo in ne smejo ustrahovati. Koroški Slovenci nismo klonili niti takrat, ko so imeli ljudje tega kova vso oblast v rokah in ko so nas skušali zatreti s fizično silo, marveč smo nasprotno zgrabili za orožje in šli v boj za visoke ideale človečanstva. In niso klonili naši izseljenci, čeprav so bili — oropani doma in premoženja — prepuščeni negotovi usodi, temveč se je v njih prav takrat porodila tista izseljeniška zavest, ki jim je vlivala pogum, da nikdar niso zgubili vere v končno zmago resnice in pravice.

Danes, ko se spominjamo dogodkov pred devetnajstimi leti, je prvenstvena naloga naših izseljencev in hkrati naloga vseh nas, da to zavest ohranimo živo, jo utrjujemo in širimo, ker je to naš najboljši garant, da bomo ostali trdni in vztrajni v našem pravičnem boju za tako rešitev manjšinskega vprašanja, ki bo zagotovila enakopravno in svobodno življenje slovenskega življa na Koroškem!

Niso več dragi Hitlerjevi akvareli

DUNAJ, 21. — Na neki dražbi v Dorotheumu na Dunaju so bili dani v prodajo številni Hitlerjevi akvareli. Kljub tako «slavnemu» avtorju, pa je najvišja ponudba dosegla komaj 350 šilingov (nekaj več kot 8.000 lir). Očitno tudi na Dunaju ne spoštujejo več führerjevih umetniških kapacitet. Zanimivo je, da se je to zgodilo prav 20. aprila, ko je imel nacistični diktator rojstni dan.

Demonstracija na Velikem kanalu

Beneški gondoljerji so napravili demonstracijo pred občinsko hišo ter ustavili promet po Velikem kanalu. Prišlo je do manjših incidentov, ko so demonstranti hoteli iti v palačo. Toda prišli so vendar pri stranskih vratih in v odsotnosti župana jih je sprejel podžupan

Nadaljevanje registriranih Eichmannovih izjav

Kljub «dnevni kapaciteti» 10.000 «je imel Auschwitz težave»

Preveč Židov je hkrati prihajalo v smrt - Strassburška univerza je zahtevala 150 lobanj «židovsko-sovjetskih političnih komisarjev» - Eichmann je tudi «slišal» o transportih židovskih otrok

JERUZALEM, 21. — Davi ob 8. uri se je pričela enajsta razprava procesa proti Adolfu Eichmannu. V začetku razprave je predsednik sporočil, da je neki fotograf, ki mu je bilo dovoljeno fotografirati sodišče, fotografiral neke dokumente. Fotografije so bile uničene, fotografu pa je bilo odvzeto dovoljenje za fotografiranje.

Potem se je razprava nadaljevala s poslušanjem nadaljnjih Eichmannovih izjav, posnetih na magnetofonski trak. Te izjave je dal Eichmann v mesecih, ko je bil v zaporu, policijskemu kapetanu Avnerju Lessu. Danes je bil kapetan Less v uniformi ter je sedel v klopi za priče.

Po nekaterih izjavah, ki se nanašajo na deportacijo francoskih Židov, je Eichmann v zvezi s transporti otrok izjavil: «Spominjam se, slišal sem o tem govoriti. Himmler je sprejel to odločitev, potem ko mu je Müller predložil zadevo».

Med zaslišanjem je Eichmann večkrat zatrjeval, da je imel njegov urad samo nalogo, da je organiziral transporte Židov. «Nikoli nisem dobil ukaza za ubijanje. Nisem organiziral posebnih ukrepov,» je zatrjeval. «Prejel sem ukaze za deportacije, toda deportacija še ne nujno pomeni tudi usmrtitev, ker bi sicer na koncu vojne ne našli še 2.400.000 Židov v koncentracijskih taboriščih.»

Na vprašanje o točnem smislu besed, ki jih je izrekel Heydrich na konferenci v Wannseeju leta 1942, po katerih je trega uvesti za tiste deportirane Žide, ki ne bi umrli normalne smrti, «posebno ravnanje», je Eichmann potrdil, da je to pomenilo «pobiti jih; o tem ni dvoma».

Za madžarske Žide je leta 1943 Švica zahtevala preselitev v Palestino. V tistem času je Eichmann zatrjeval — tako je sporočila brzojavka Wiesenmaierja, nacističnega predstavnika na Madžarskem — da «ima material, ki je kandidat za emigracijo, takšno biološko vrednost, da preselitev nikakor ni zaželena». Eichmann zatrjuje, da odgovornost za te množične in pospešene deportacije ni bila njegova. «S svoje strani sem zahteval navodila z «višjega mesta». Na ukaz madžarske vlade je madžarsko orožništvo hitelo s procesom, še preden so se mogla urediti upravna vprašanja. Auschwitz je imel težave s sprejemanjem transportov». (Kljub dnevni kapaciteti 10.000, kot je Eichmannu povedal poveljnik Hoess!)

Med predvajanjem registriranih izjav si Eichmann ves čas mrzlično nekaj beleži. Nekje v izjavah se govori o aretaciji duhovnikov. Adolf Eichmann pravi, da je z «odporom» opravil aretacijo. «Moj oče je pripadal evangeljski cerkvi v Linzu,» je dostavil Eichmann.

Ob 11. uri so razpravo prekinili za običajnih 20 minut odmora, ob 13.05 pa so jo zaključili. Prihodnja razprava bo v ponedeljek ob 9. uri.

«Večkrat sem prosil svoje nadrejene, da bi spremenil službo, potem ko sem videl, v čem obstaja rešitev židovskega vprašanja,» zatrjuje Adolf Eichmann v nadaljevanju svojih izjav med zaslišavanjem na policiji. «Hotel bi n. pr., da bi bil šef policije v kakem manjšem mestu ali pa da bi me poslali na vojno».

Govoreč o nekem svojem obisku v nekem uničevalnem taborišču na Poljskem (najbrž v Treblinki), zatrjuje Eichmann, da mu je hotel neki nemški zdravnik, oblečen v belo haljo, skozi neko okence pokazati, kako Židje umirajo v plinskih celicah. «Odklonil sem,» pravi nemški zločinec, «nisem mogel gledati. Sicer pa ne bi mogel nikoli biti zdravnik: strah me je videti, da teče kri.» «Mnogo sem zakrivil,» priznava bivši esesovski polkovnik, «toda osebno nisem nikoli ubil nobenega Žida ne nikogar. Kriv sem samo, da sem svojim nadrejenim pomagal in da sem bil njihov sodelavec.»

V neki drugi izjavi govori Eichmann o svojih odnosih s «standartenführerjem» Plöblom, s katerim je bil skupaj poslan «na delo» na Madžarsko proti koncu vojne. Pred tem je imel oddelek, ki mu je poveljeval Plöbel, nalogo sežgati Žide, ki so bili pobiti na Poljskem, in Eichmannu je bilo odvratno poslušati Plöblovo pripovedovanje. «Izzval sem ga celo na dvoboj s pištolo,» zatrjuje nacistični kriminalec, ki ni mogel videti, da teče kri. Potem, ko je dostavil, da je do 1944 pomagal mnogim «pol-Židom», da so pobegnili v Švico, je Eichmann izjavil: «Zame bi morala biti rešitev židovskega vprašanja politična rešitev». Imel je zamisel za ustanovitev «židovskega protektorata na Poljskem» v času, ko je bila ta dežela napadena, toda njegov načrt ni bil nikoli sprejet, ker se mu je upiral nemški guverner Frank.

Med nekim drugim zaslišanjem je Eichmann poročal o svojih razgovorih z dr. Israelom Kästnerjem, voditeljem židovske skupnosti na Madžarskem, ki ga je prosil, naj preneha z deportacijami Židov. «Ob vsakem njegovem obisku,» zatrjuje Eichmann, «sem mu ponavljal, da tega ne morem narediti, da sem preneznatna osebnost».

Nekoč mu je Himmler naročil okostja za rasne preiskave na univerzi v Strassburgu. Eichmann pravi, da je osorno odvrnil: «Nisem trgovec z mrtvaškimi lobanjami», nakar da je Himmlerjevo naročilo poslal v taborišče Auschwitz. Potem govori Eichmann o zahtevi profesorja Hirza s strassburške univerze za 150 lobanj «židovsko-sovjetskih političnih komisarjev», in sicer za neko posebno zbirko. Eichmann trdi, da je prišel ukaz za dobavo zahtevanih lobanj od Himmlerja in zanika, da bi njegov urad imel kak opravek s tem primerom «Kaj bi bilo treba ukazovati Hoessu (poveljniku taborišča v Auschwitzu) ali komurkoli drugemu, da pobije 150 oseb, ko je bilo vsak teden pobitih na tisoče na ukaz führerja».

Ko je govoril o svojem obnašanju v nacistični dobi, je Eichmann zatrdil: «Kapetan, če bi mi kdo v tistem času dejal: «Tvoj oče je izdajalec», in bi ga jaz moral ubiti, bi to storil». Glede svojih odgovornosti pa obtoženec zatrjuje: «Smatral bi se odgovornega, če bi vsi tisti, ki so ravnali kot jaz, ne živeli v svobodi». Tu je Eichmann pazljivo motril obraze sodnikov, kakor bi hotel videti, kakšen bo učinek tega njegovega pojasnila.

Med današnjo razpravo je prišlo tudi do majhnega incidenta med sedanjim in bivšim izmed sodnikov in direktorjem pravdnikom. Hausner je dejal, da bo poslušati tudi registrirane Eichmannovih izjav o Židih, ki so bili o njem objavljeni v nemškem listu «Der Spiegel». Eichmann nikakršnega vsekakšnega zanika vsebine člankov, pač pa od časa do časa zamrmra: «Časnikarsko čvekanje». Po enem izmed teh člankov je Eichmann zatrjeval, ko se je že nahajal v Argentini, da se čuti krivega umorov, ki jih je zakrivil na ukaz svojih nadrejenih; sicer pa sklep o tem umorih ni bil sprejet v urdu Gestapo, ki ga je on vodil. Bilo je tukaj, ko je sodnik Halevi v strogem tonu v Hausnerju dejal, da te izjave ne morejo imeti dokazne veljave. «Gre pa za zelo mivo reakcijo obtoženca,» je odgovoril Hausner.

—«»—

MILAN, 21. — Dva natrpana tramvaja sta na Ul. Domodossola med seboj trčila. Nekaj njenih je bilo okrog 30 oseb, toda samo 12 so jih peljali v bolnišnico; pa tudi ti niso bili do ranjeni.

Zaradi nezgode se je ustavil promet, ki je tam že zaradi bližine velesejma zelo gost. Takoj je zastalo na stotine avtomobilov, ki so parkirali tudi tramvajski prometu.

Izjava dopisnika francoske radiotelevizije

Gagarin naj bi bil šele drugi ki je napravil polet v vesolje

Vest, da je bil prvi kozmonavt sin slavnega letalskega konstruktorja Iljušina, pa se ne ujema z vestjo drugega francoskega časnikarja, da leži mladi Iljušin v bolnišnici zaradi posledic avtomobilske nesreče

PARIZ, 21. — Posebni dopisnik francoske radiotelevizije Edouard Dobrowski, ki se je te dni vrnil iz Moskve, je v oddaji «Mednarodne aktualnosti» izjavil, da sovjetski major Gagarin ni bil prvi človek v vesolju, temveč drugi. Prvi naj bi bil sin slavnega sovjetskega konstruktorja letal Iljušina, Sergej Iljušin, za katerega trdi Dobrowski, da je sedaj v neki bolnišnici v Moskvi v stanju popolne nezavesti.

«Kozmična ladja (v kateri naj bi bil Iljušin), je trikrat obkrožila Zemljo — je nadaljeval Dobrowski — in se je vrnila nepoškodovana, toda človek v njej je bil popolnoma brez uma in neozdravljivo izgubljen.» Edouard Dobrowski je še dodal, da je bil poskus z Iljušinom tri ali štiri dni pred Gagarinovim uspešnim poletom v vesolje.

Dobrowski je zaključil svoje izjave z zatrditvijo, da ne more navesti virov za svoje informacije, da pa so ti viri «direktni in absolutno zanesljivi».

Rekel je še, da je Sergej Iljušin neumno drzen ter je izkoristil očetov položaj, da je postal prvi človek vesolja. Opravil je samo nekaj mesecev priprav, medtem ko se 200 drugih pripravlja že dve leti. Hotel je pridobiti še eno zvezdo za družino Iljušin. Gagarin pa s svoje strani ni vedel, da je Iljušin napravil polet še pred njim.

O imenu Iljušin se je res v Moskvi že pred Gagarinovim poletom mnogo govorilo. Pripovedovalo se je tudi o izvršenem poletu, le da pilot še ni pri sebi. Znano je tudi, da je britansko komunistično glasilo «Daily Worker» že dan pred Gagarinovim poletom izšlo z velikim naslovom o prvem astronavtu. Tudi dopisnik CBS v Moskvi je nekaj ur pozneje potrdil vest, češ da je dobil informacije iz uradnega vira; omenil je tudi, da gre menda za Iljušina, konstruktorjevega sina.

Znano je, da so ugledne osebnosti zanikale, da bi bil kak drug polet s človekom pred Gagarinom. (Navajalo se je tudi ime preskuševalca letal Genadija Mihailova). Tudi je nerazumljivo, zakaj bi napovedovali Gagarinov polet, ko je še trajal, če bi primer Iljušina lahko bil za svarilen zgled, kako se lahko zgodi tudi z Gagarinom.

Sicer pa je Dobrowskega, ki se je hotel napraviti za velikega odkritelja, že demantiral drugi francoski novinar, Lucien Barnier, ki se je vrnil iz Moskve v ponedeljek zvečer. Barnier, ki je sodelavec «Paris Presse», je povedal, da je govoril z Vasilijem Zaharčenkom, ki je intimen prijatelj s Sergejem Iljušinom. Zaharčenko je povedal Barnievu, da se Iljušin nahaja v bolnišnici zaradi avtomobilske nesreče. Sergej Iljušin je bil preskuševalec letal. Bil je tudi on kandidat za polet v vesolje, toda avtomobilska nesreča mu je popolnoma preprečila, da bi odletel pred Gagarinom.

—«»—

Rekord na progi New York - Madrid

RIM, 21. — Letalo vrste «Boeing 707» je doseglo danes nov hitrostni rekord na progi New York - Madrid. 3.576 milj je preletelo v 5 urah in 59 minutah. Dosedanji rekord je bil 6 ur in 22 minut. Reakcijsko letalo «Boeing 707», ki je last neke velike ameriške letalske družbe, je prispelo v Madrid danes zjutraj ob 6.23. Na krovu je imelo 99 potnikov in 11 članov posadke. Pilotiral ga je kapetan Williams.

—«»—

Potopljena ladja bo spet plula

LIVORNO, 21. — Angleška motorna ladja «Pelayo», ki se je pred dvema letoma potopila pred pristaniščem v Livornu, bo ponovno zaplula kot last nekega genovskega lastnika ladij, ki jo je odkupil in prekrstil v «Annaliso».

Do brodoloma je prišlo v prvih urah 14. januarja 1959. Ladja, ki ima 3.500 ton nosilnosti, je bila last «Glynn Line» iz Liverpoola in je vzdrževala zvezo med Anglijo in Sredozemljem. Zaradi napačnega manevriranja prvega častnika je «Pelayo» zadela v zunanji del signalne čeri in se kljub takojšnji pomoči reševalcev potopila 600 metrov od novega pomola. Posadka in potniki so bili rešeni. Lani jo je dvignilo iz dna podjetje Neri, toda lastniki se niso zanjo zmenili. Vsa pripravljalna dela na trupu in v notranjosti so bila opravljena v ladjedelnici Neri. Trenutno je ladja v suhem doku, kjer jo dokončno urejujejo.

Kraljica Elizabeta pride na obisk v Italijo

RIM, 21. — Državniški obisk angleške kraljice Elizabete v Rimu bo — kot znano — od 2. do 5. maja, njeno bivanje v Italiji pa se bo začelo že 29. aprila s prihodom na letališče Decimomannu na Sardiniji ter se bo v privatni obliki nadaljevalo do 9. maja.

Kraljica Elizabeta in Filip Edimburški se bosta z letališča, kamor bosta prispela v soboto 29. aprila ob 15.30, podala z avtomobilom v Cagliari, kjer se bosta vkrcala na kraljevsko jahto «Britannia», katera bo zvečer zapustila pristanišče. Kraljica in njen mož bosta 30. april in 1. maj prebila na ladji, ob 10. uri dopoldne 2. maja pa bosta vplula v neapeljsko pristanišče, kjer se bo dejansko začel državniški obisk, ki se bo odvijal po programu s prihodom vlaka v Rim še istega dne popoldne.

Po zaključnem uradnem obisku, ki se bo zaključil 5. maja s sprejemom pri papežu, bosta Elizabeta in Filip odpotovala v Benetke, in sicer z letalom do Ancone, nato pa po morju s kraljevsko jahto.

Po enodnevnem turističnem obisku v Benetkah bo kraljica Elizabeta 7. maja odpotovala v Firence, kjer bo privatni gost bivše kraljice Helene Romunske.

Kraljica in Filip Edimburški bosta 9. maja odletela z letalom v Milan od tam pa z vlakom v Turin, kjer si bosta ogledala razstavo ob 100-letnici italijanskega risorgimenta in mednarodno razstavo dela. Kraljica in princ bosta nato odpotovala z letalom v London. Ob uradnem obisku in bivanju angleškega kraljevskega para v Italiji bodo organizirane številne slavnostne prireditve, ki naj bi dale temu dogodku poudarek prijateljstva in želje po utrditvi zvez med obema državama na političnem in gospodarskem področju.

Zadnji obisk angleškega kralja v Italiji je bil 7. maja 1923, ko sta bila kralj Jurij V. in kraljica Mary v Rimu gosta Vittoria Emanuela III. in kraljice Helene.

—«»—

Film o Eichmannu prepovedan v Nemčiji

WIESBADEN, 21. — Nadzorstveni urad za filme ni dal cenzurnega dovoljenja za predvajanje ameriškega filma «Operacija Eichmann», češ da vsaj za sedaj filma ne gre kazati, ker daje napačno idejo o Eichmannovem primeru. Urad meni, da bo treba počakati konec procesa, da se bodo lahko vse napačne podrobnosti popravile.

—«»—

Brittenova opera «Sen kresne noči»

MILAN, 21. — Prvič v Italiji so danes zvečer v Scali predvajali opero «Sen kresne noči», katere avtor je Benjamin Britten. Britten je opero skomponiral proti koncu leta 1959. Dirigiral je Nino Sanzogno, režiral pa Luigi Squarzina.

—«»—

Sin našel očeta po več kot 20 letih

IMPERIA, 21. — V nekem baru pristaniške cone Oneglia je prišlo do presunljivega prizora, ko je 34-letni Italo Bianchi po rodu iz Diano Castella in trenutno bivajoč v Pietra Ligure, kjer je lastnik javnega kopališča, po več kot 20 letih in po vztrajnem iskanju končno našel svojega 72-letnega očeta Pietra. Starec je zapustil družino, ko otroku še ni bilo 12 let, in emigriral v Francijo. Po povratku v Italijo je živel iz dneva v dan, dokler ni pred nekaj meseci zbolel in bil sprejet v bolnišnico v Oneglii. Ko je prišel iz bolnišnice, je bil brez sredstev in brez doma in je nekaj dni spal pod raznimi stopnišči in mestnimi oboki, čeprav je svoj čas pripadal eni najbogatejših družin v okolici. Včeraj je sin slučajno zvedel za žalostno usodo svojega roditelja. Potem ko ga je zaman iskal v bolnišnici, ga je končno našel v nekem baru. Srečanje je bilo presunljivo, čeprav je starec s težavo spoznal v sinu otroka, ki ga je zapustil pred tolikimi leti.

—«»—

Mednarodna razstava antikvariata

FIRENCE, 21. — Več kot 180 antikvarjev, med katerimi je 70 inozemskih, bo sodelovalo na drugi mednarodni razstavi antikvariata, ki bo v Firencah v palači Strozzi od 16. septembra do 16. oktobra.

V okviru razstave prihaja tudi do številnih pobud. Tako je Združenje antikvarjev Italije v sodelovanju s krožkom Borghese in tiskom ter razstavnega odbora razpisalo pomembno novinarsko nagrado za najboljši predmet, za najboljšo fotografsko reportažo in za najboljši dokumentarij o antikvariatu s posebnim ozirom na aktivnost in osebnost antikvarjev. V raznih kulturnih krožkih bodo organizirane diskusije o antikvariatu v raznih njegovih pogledih.

Najavljen nov avto Fiat «1300»

TURIN, 21. — Tovarna Fiat je danes zvečer uradno najavila, da bo predstavila konec aprila ter dala v prodajo v Italiji nov model «1300». Na tujih tržiščih bo model predstavljen v prihodnjih mesecih, brž ko bo razvoj dovoljeval takojšnjo izročitev, kot bo to mogoče že takoj v Italiji. Obenem je Fiat potrdila, da «1300» ne bo nadomestil «1100», katerih zadnji modeli se bodo proizvajali še naprej.

Model «1300» bo imel motor s kubaturo 1295 kcm, ki mu bo omogočala hitrost nad 140 km na uro. Na isto karoserijo «1300» bo montiran tudi motor «1500», natančno s kubaturo 1481 kcm, ki bo omogočala doseči brzino 150 km na uro.

—«»—

Erosa Castiglionija bodo izročili

PARIZ, 21. — Prizivno sodišče v Parizu se je izreklo za izročitev kriminalca Erosa Castiglionija. Castiglioni, ki je bil eden izmed udeležencev ropa v Ul. Osoppo, je bil v začetku novembra lani aretiran v Parizu, kjer je živel pod drugim imenom v družbi svoje prijateljice.

Izročitev bo postala izvršna, ko bo Castiglioni prestal v Franciji zaporno kazen, na katero je bil obsojen zaradi ponaredbe potnega lista. Porotno sodišče v Milanu ga je v odsotnosti obsodilo na 11 let zapora.

—«»—

Neuspela operacija s ponarejenimi franki

OSNABRUECK, 21. — Kazensko sodišče v Osnabrücku v Nemški zvezni republiki je izreklo kazni proti članom mednarodne ponarejevalske skupine, ki je nameravala preplaviti tržišča področja francoskega franka s stotinami milijoni novih frankov v ponarejenih bankovcih.

Glavni obtoženec, holandski litograf Albertus Oelderich, ki je bil vodja organizacije, je bil obsojen na 2 leti in 6 mesecev zapora, na dve leti zapora pa sta bila obsojena Nemec Helmut Schneeweiss in Alžirec Ahmed Abbas.

Z obsežno operacijo, ki naj bi bila izvedena s pomočjo alžirske osvobodilne fronte, si je skupina baje zadala nalogo spraviti v težave francosko gospodarstvo z miniranjem njegovega mednarodnega kredita od česar naj bi, po zatrditvah obtožnice, imela korist osvobodilna borba alžirskega ljudstva.

Nemške policijske oblasti so že pred časom zbrale obtoževalno gradivo proti obtožencem, vendar pa jih niso mogle prijaviti sodnim oblastem zaradi pomanjkanja dokazov. Ko pa je policija z vdorom v neko tiskarno našla moderne stroje za tiskanje bankovcev in večjo količino filigranskega papirja iste vrste, ki ga uporablja francoska državna banka, se je policiji zdelo, da predstavlja to odkritje proti obtožencem dovolj zanesljivo dokazno gradivo za njihovo protizakonito dejavnost.

—«»—

Popis kmetijstva

RIM, 21. — V 8.000 italijanskih občinah je v polnem teku zbiranje podatkov za splošni popis kmetijstva s pomočjo vprašalnih pol, ki so bile sestavljene na osnovi poročil voditeljev kmetijskih obratov glede oblike vodstva obratov, glavnih gojenj kultur, naprav in poslopij, živine, uporabe mehaniziranih sredstev in zaposlene delovne sile.

Pri popisu je zaposlenih okrog 32.000 tehnično izurjenih popisovalcev, ki delajo pod vodstvom in nadzorstvom posebnega nadzorstvenega oddelka, v katerem je 1.200 funkcionarjev centralnega statističnega inštituta, trgovinskih zbornic in kmetijskih inšpektoratov.

—«»—

LETALSKO OPORIŠČE EDWARDS (Kalifornija), 21. — Letalo-raketa X-15 je postavilo nov rekord hitrosti. V kontroliranem letu je letalo doseglo hitrost 5053 km na uro.

Trpeči izraz na obrazu igralca Garyja Cooperja na fotografiji, posneti pred nekaj dnevi. Kot je znano, je igralec hudo bolan

Potem ko sta se komaj preselila

Zastrupljena s plinom dva priletna zakonca

Poročila sta se pred kratkim, potem ko sta obadva ovdovela

MILAN, 21. — Davi so našli v njunem stanovanju na Via Forze Armate 185 na periferiji mesta zastrupljena s plinom zakonca Pietra Grisonija in Mario Luiso Poletti; on je imel 64 in ona 60 let.

Ker čuvajka hiše že ves včerajšnji dan ni videla zakoncev, da bi prišla iz svojega stanovanja, je skozi okno pogledala v stanovanje. Zagledala je obe osebi, ležeči na tleh. Poklicala je takoj policijo, ki je vdrla v stanovanje. Toda priletna zakonca sta bila že obadva mrtva. Ugotovilo se je, da je bil plinski štedilnik zvezan z gumijasto cevjo, ki je imela večji premer, kot bi bilo primerno in prav. Nekaj je zaradi tega plin uhajal in povzročil smrt zakoncev.

Grisoni in Polettijeva so bila poročena komaj ovdovela. V stanovanju, kjer sta našla smrt, sta se preselila šele prejšnjo soboto, ker je bilo treba popraviti stavbo, kjer sta stanovala prej.

Akrobacija vlaka

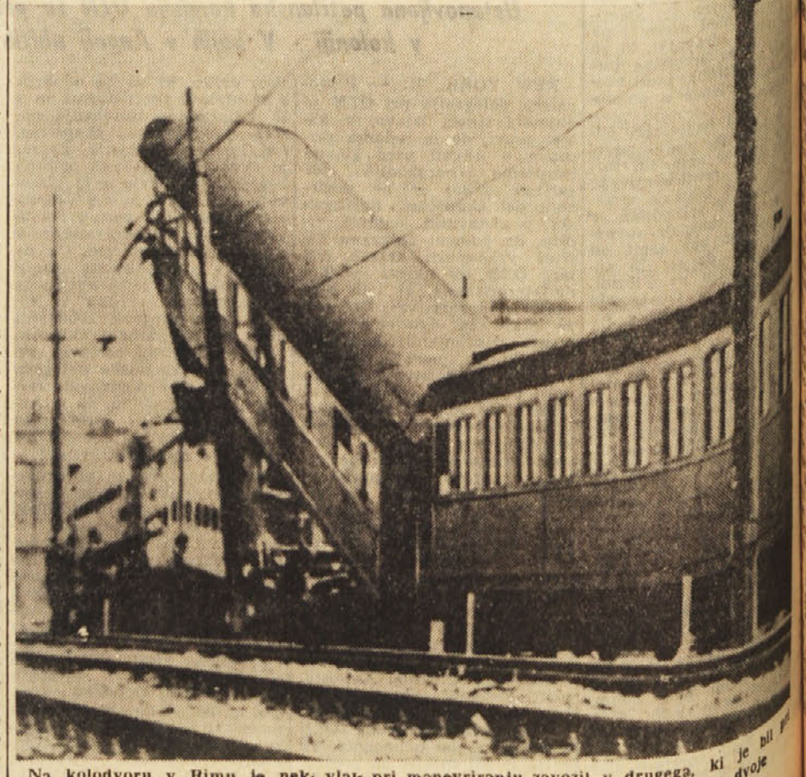

Na kolodvoru v Rimu je neki vlak pri manevriranju zavozil v drugega, ki je bil pri miru. Pri tem se je en vagon čudovito vzpel ter se potem prelomil na dvoje

Intervju francoskega pisatelja «Expressu»

Sartre ne zaupa Kennedyju

Stara Monroejeva doktrina «Amerika-Američanom» se je prelevila v «Južno Ameriko-Severnim Američanom»

...a je bil «ponesrečeni» na... kontrarevolucionarjev na ... je v polnem jeku in ko ... bili določeni zainteresirani ...ki in zahodni krogi že ...čali, da se bodo po zma... ameriškega orožja vrnili ...bo, na «svoja» posestva ..., katere je Fidel Ca... ...gnal, je znani francoski ... Jean Paul Sartre dal ...emu tedniku «Express» ..., ki ga je vredno po... ...vaj v njegovih važnej... ...kah. Ta intervju zaslu... ...ga povzamemo posebno ...tega, ker nam sicer ...bo, likrati pa zelo na... prikaže na eni strani ...izkotnost določenih za... krogov, na drugi stra... ...di že prislovično zale... Washingtona.

Paul Sartre pravi: ...postavimo, da se je teh ...mož dejansko izkrcalo. ...to ni dovolj. Na Kubi je ...nov ljudi in večina teh ...Castra, ker vedo, kaj ...z njimi zgodilo, če bi ...tisti, ki so na otok ...toliko vojakov bi bilo ...da bi mogli premagati ...rov oboroženo ljudstvo. ...100 tisoč, 200 tisoč, ...je več... V Alžiriji nam ...bilo niti s 500 tisoč mož...

...dalci, pravijo, upajo, ...dobili pomoč na oto... nadaljuje Sartre. Kaj, ...naj bi jim pomagali? ...Ko je Castro začel ...borbo, se je zelo trudil, ...ganil kmečke množice, ...je uspelo. Kmetje so ...da se bori v njiho... ...zato so oni ...udeležili revolucijo. Oni ...vedo, kaj so s tem pri... ...kaj so pridobili, s ...je Batista moral po... ...kaj so pridobili z a... ...reformo. Zato so oni ...edina opora režima na ...in tako, če bi nekdo ...bil s Sierre v doli... ...z tem kmetom s pred... ...ščemo ubiti Castra, ...tako dobri in nas zato ...ščite,« bi ta prav go... ...bil kdovekakšen lepo ...in zaradi tega menim, ...revolucionarji, ki so ...ne dobivajo s pada... ...le v orožju, pač pa ...in da ne govori... ...pomoči tudi v ljudeh». nadaljuje: «Na vsak ...za operacijo, ki je ...na Kubi, krivi Ame... ...invazije na Kubo bi ...Američanov ne moglo ...brez njihove pomoči ...bo mogla nadaljevati. ...reči, da je za vse ...osebno Kennedy. Te... ...tem. Toda v Kennedy... ...pravo nimam niti naj... ...zaupanja. Če je v ...s prejšnjo upravo ...kakih sprememb, se ...do te spremembe ...sedah. Postali so bolj ...z Rusi, dajejo videti, ...moglo priti do spre... ...odnosov s Kitajsko. ...dodajajo, da bi se ...Kitajci odpovedati For... ...te hočejo, da jih pri... ...je absurdno. Nika... ...morem smatrati za de... ...ustega predsednika ...izjavija, da ne pri... ...svojih simpatij do anti... ...V takega človeka ...imeti zaupanja».

...nadaljevanju svo... ...nuja daje sledečo ze... ...oznako za ZDA: ...ne morejo, le nekaj ...kilometrov od Flori... ...majhne suvere... ...s 6 milijoni prebi... ...izvajajo svojo last... ...pomeni, da ta dr... ...spravija v dvom ...Monroejeve doktri... ...je Monroejeva dok... ...bivala: «Amerika, A... ...», danes pa Južna ...Severnim Američa...

...ko Sartre zatrjuje, ...govorilo o nekakšni ko... ...nevarnosti le izgo... ...povsem idiotsko» pro... ...nadaljuje, da je bi... ...problema nekaj povsem ...ra obstaja v po... ...kolonializmu, ki ...imemo reči ameriški ...in ki določa od... ...Severno Ameriko in ...Ameriko. Če ta sistem ...obstane, bo odpovedal ...Ore za zelo enostaven ...ki je povsem enak ...nadoblasti, toda s ...da so domačini ti... ...politiko izvajajo. Ta ...obstaja v takšnih od... ...mani razvitimi bližnji... ...ki te dežele pri...

silijo k monokulturi in da delajo za ZDA, ker pač imajo vodilni razred, ki se je povsem prodal Američanom».

«Je to klasičen sistem, povsem enak tistemu, ki ga je Francija uvedla v Alžiriji — nadaljuje Sartre. — Toda na Kubi je bil ta sistem z določenega vidika še hujši kot v Alžiriji. Mi nismo nikoli sistema monokulture pritirali tako daleč, da bi ne dopuščali sejanje žitaric, ki bi jih morali nato Alžircem dovažati. Na Kubi pa so morali riž in paradižnik, ki sta osnovna prehrana Kubancev, dovažati iz ZDA. Z drugimi besedami je Kuba dajala zaposlitev poljedelcem ZDA, vtem ko je sama razpolagala s tako plodno zemljo, da bi mogla sama pridelati za sebe dovolj in še več».

«In kje je, torej, tu demokracija? Ni je. Nje niti nikoli ni bilo in to zaradi interesov razreda posestnikov in častnikov, ki so iz njega izhajali in ubrali vprav obratno pot od tiste, po kateri je šla množica. Battista ni bil pojav, ki bi se rodil po naključju...» «... Kje je torej razlika med tem sistemom in kolonializmom? — se sprašuje Sartre, ki si odgovarja: «Razlika je ena sama, in sicer v hinavskem puritanstvu Američanov. Kuba je bila kolonija, toda dopuščena je bila suverenost. Kuba je bila neodvisna. Kuba je imela vojsko kot simbol svoje neodvisnosti. Zlo pa je bilo v tem, da je bila ta vojska le sredstvo za popolno zasužnjenje Kube same... V Ameriki so delali proti Castru najbolj blazno propagando in ljudje niso nikoli dojeli, kaj ta človek predstavlja. V dobi Battistove diktature n. pr. ni minil dan, da bi posamezniki ne bili mučeni ali ubiti... In vendar niso niti ameriški časopisi, niti televizija, niti radijske postaje nikoli prikazali niti enega samega mučenja, niti ene smrti, razen morda ob koncu, ko je bilo že povsem jasno, da je Battista svojo bitko izgubil».

«In kolikšna razlika koj po zmagi Fidela Castra! Prišlo je do procesov proti mučiteljem, proti letalcem, ki so bombardirali odprta mesta, proti morilcem. Nekateri teh Battistovih ljudi so bili obsojeni tudi na smrt, kot pri nas leta 1945. Toda sedaj so vsi ekrani ameriške televizije prinašali slike nasilja... In v tej luči je bil Castro prikazan Američanom. Ne bom se spuščal v podrobnosti posameznih dogodkov, toda nasilje, ki so ga očitali Kubi, ni bilo nič drugega kot protinasilje...»

Ni potrebno, da bi Castra branil jaz. Castro je zame občudovanja vreden človek, ena redkih oseb, do katere čutim spoštovanja. To kar je potrebno, je prikazati norost tistih, ki ga napadajo. Neki Američan mi je rekel: «Castro pomeni skopljenec, verjetno so ga skopili, ko je bil v zaporu». Hotel bi reči, da so ti ljudje, ko govore o Castru, podobni starim damam dobrodelnih ustanov, ki se lotijo opravljanja bolj svobodomiselnih žensk. To je strahotno. Pri tem pride na dan vse, kar je umazanega...»

Sartre svoj intervju zaključuje, da «problem Kube je preizkušnja obnašanja, ki ga bodo zahodne velike dežele zavzele do manj razvitih dežel. Tokrat gre za majhno deželo, ki si skuša priboriti lastno gospodarsko neodvisnost in to s pomočjo izrednih naporov in občudovanja vrednimi uspehi. Če nekdo meni, da je treba te napore zavreti, pa čeprav z bombami, je problem tretje sile na svet urešen. Že v primeru Konga se je dvom pojavil. Danes vso stvar že popolnoma razumemo: ni res, da hoče kapitalizem ceno dekolonizacije prevzeti nase. Nasprotno je res, da hoče dekolonizacijo preprečiti in to za vsako ceno».

Labodja družina (FOTO MAGAJNA)

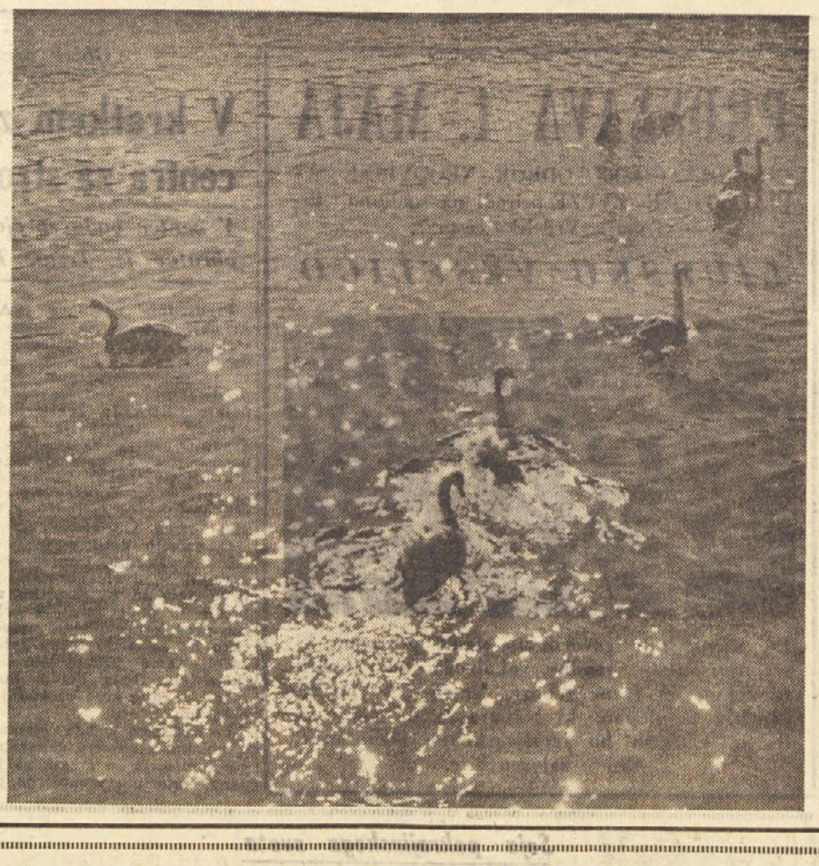

Delo slovenskega slikarja Josipa Tominca

Tominčevi portreti v muzeju Revoltella

Kratek zunanji opis hranjenih portretov

Gatteri in gospa

Na sredini slike je slikar Gatteri, ki drži v levi roki desko za barve in čopiče. V desni roki ima en sam čopič, ki je vodoravno usmerjen, kakor da bi hotel slikati na že pripravljeni deski. Pri čopičih v levi roki ima še dolgo palico, ki se zaključi s kroglico. Ima črni plašč s širokim ovratnikom in velikimi ter okroglimi kovinastimi gumbi. Okrog vratu ima široko rdečo kravato, ki je prevezana pod brado in nekakšno mašnico, od katere gre en konec čez prsi, pod plaščem. Na tem delu kravate ima lep zlati okrasek s puščico po sredini.

Da je Tominc zaključil barvno igro, je dodal še zlato-rumeni oprsnik. Lase ima črne in zelo v neredu. Na bradi ima bradavico pod koncem ustnic na desni strani.

Gospa Gatteri je naslikana bolj na levi strani v ozadju. Nagnjena je naprej kot da bi si ogledovala, kaj bo mož slikal. S tem gibom telesa pride v ospredje na sliki, Njen obraz je mil, lep, nekoliko nasmejan. Ima svetlo modro obleko in bel ovratnik s čipkami. Ima večkrat ovito okrog vratu zlato verižico, ki ji pada čez prsi.

Ozadje je na desni strani rumene barve, ki potem prehaja v temnejšo, rjavo barvo.

Slika ima razpoko na desnem zgornjem koncu, ki so jo pa prilepili od zadaj in pobarvali s temnejšo barvo, kakor je bila prvotna.

Na tej sliki se čuti nekoliko vpliv angleškega portreta, ker sence niso poudarjene, skoraj neznatne. Celotna slika ima nežne barve, lepo razporejene, ki se prelivajo druga v drugo. So že občutene konturne črte, a niso poudarjene.

Podoba starca

Meri 67 X 75 cm. Ozadje je zelene barve, bolj temne na levi strani. Stari mož je naslikan do prsi in ima zelo naguban obraz. Ima črn plašč, belo srajco s širokimi robovi ovratnika nad črno kravato z mašnico pod brado. Desna roka je zataknjena v plašč na prsih. Lasje mu v lepih kodrih padajo na čelo in so na koncu lepo ovitc. Obraz je naslikan z močnimi oranžno-rdečkastimi barvami. Gube so zelo poudarjene in levo lice je bolj v senci. Obraz je miren, dostojanstven. Od življenja nima več kaj pričakovati, od sebe je dal vse kar je mogel. Sedaj mirno čaka visoko starost. Slika je bila restavrirana, zlasti na desni strani, tcda z močnejšimi rjavimi barvami ob okviru na levi strani. Kjer je bila slika restavrirana, so nastale vzbokline.

Konturne črte so na tem portretu zelo poudarjene. Poudarjene so tudi gube na starčku, zlasti na vratu, pod brado. Razni toni še bolj poudarjajo vse te črte. Crta je še vedno prevladujoča, nenadomestljiva. Konture so poudarjene z lepo barvno igro, poživljene s prijetnimi barvami.

T. G. Giorgio Strudthof, sin Giorgia
Ustanovitelj Tovarne strojev pri Sv Andreju

Meri 52 X 59 cm. Ozadje je bolj temne barve na levi strani, bolj svetle na desni. Prehaja od temno-sive do bolj svetlo-rumenkaste barve.

Mladenič ima črn jopič, rumen oprsnik, belo srajco s sivimi toni. Pod brado ima črno mašnico-kravato. Ovratnik srajce gre navzven, izpod jopiča. Obraz je lep, s kostanjevimi očmi ter izraža mir in zadovoljstvo.

Konture so bolj poudarjene in ostre na desni strani, kjer je svetlejše ozadje.

Tominc je v tem portretu zelo poudarjal detajle, kakor n. pr. pri gumbih srajce, pri verižici, ki gre čez oprsnik in pri snopih las.

Slika je bila restavrirana v muzeju, ima pa kljub temu še danes precej razpok, komaj naznačenih na barvah slike.

Barve so v lepi medsebojni povezavi. Obraz je popolnoma razsvetljen, nima senčnih delov in je okrogle oblike. Ta portret je Tominc delal v zadnjih letih svojega umetniškega udejstvovanja, ko je zanj nastala bolj umirjena in spokojna življenjska doba.

Podoba Goracucchija

Meri 50 X 65 cm. Ozadje je olivno zelene barve, ki je na levi strani olj temna, zgoraj pa prehaja v rjavo. Plašč in mašnica pod brado sta črne barve, kakor tudi lasje. Pravokotno čelo ima nežno, naravno barvo človeške polti. Obraz ima bolj močne, rdečkaste barve.

V tem portretu je Tominc poudaril svetlobo, luč, ki poudarja vse vzbokline obraza. Ko je slikal ta portret, se je naslanjal deloma na beneško šolo, deloma na Nazarence, ko je združil črto in barvo. Crta in ton se spojita v odličnem sorazmerju. Obraz mladega, a zrelega človeka, izraža vso gotovost v samega sebe.

Lastni portret

Meri 111 X 114 cm. Je na deski. Tominc je v položaju, ko opravlja svojo potrebo. Ima plašč rjave barve, hlače sivo-modre. Od spredaj se vidi en del spodnjih hlač bele barve. Srajca je tudi bele barve. Lasje so črni in nekoliko razčesani. Na tleh ima črn cilinder, ki je naročbe obrnjen.

Ozadje je zelo svetlo, nekake belo-sive barve. Tla stranišča, kjer ima oprte noge, je bolj svetle rjave barve.

Tominc ima obraz obrnjen proti gledalcu, naprej nagnjen in nasmejan. V roki drži papir, kos raztrganega časopisa.

Ta humoristični avtoportret pokaže vso Tominčevo odpornost proti tedanji meščanski družbi, ki je gledala bolj na zunanjost, a je bila v notranjosti puhla, prazna in včasih pokvarjena. Silvio Benco označuje ta avtoportret takole:

«Veliko delo lahkih, igrivih in sproščenih potez je v svoji razigrani načelnosti dokument dobe.»

E. SPECCOGNA

Op. ur. V prvem članku o Josipu Tomincu se je avtorju vrinila neljuba pomota pri prevajanju iz italijanskega teksta. Citatelji so gotovo že sami razumeli, da gre za Dorenberg, sedaj Zali hrib in ne za Montespino. Tominčeva slika, ki smo jo objavili v drugem nadaljevanju, pa ne predstavlja njegovega avtoportreta, temveč enega izmed njegovih portretov z naslovom «Neznanec na oknu». Prosimo čitatelje, da nam obe nerodnosti oprostijo.

—«»—

Prognoze glede rezultatov zadnjega popisa

Število prebivalcev Jugoslavije preseglo devetnajst milijonov?

Število ljudi, ki se ukvarjajo s kmetijsko proizvodnjo prvič padlo pod 50 odstotkov? - Stalno naraščanje števila ljudi s šolsko izobrazbo vseh stopenj

V začetku tega meseca je bil — kot smo že poročali — v Jugoslaviji popis prebivalstva. Ker bodo podatki tega popisa zaradi obsežnosti in raznovrstnosti obdelave znani šele čez kaki mesec in le najosnovnejši morda že čez 14 dni, je povsem razumljivo, da so se tu in tam pojavila ugibanja kakšni naj bi bili ti rezultati v glavnih obrisih. Nekateri so se lotili celo dokaj drznih prognoz, katerih verjetnost je po samih njihovih avtorjih skoraj slična verjetnosti prognoz pri športnih stavah. Kljub temu pa se je tovrstne prognoze lotil tudi ugledni zagrebški list «Vjesnik u srijedu», ki jih bomo v naslednjem povzeli, čeprav je nepodpisani avtor opozoril, da bodo vse njegove prognoze verjetno padle v vodo v tistem hipu, ko bodo objavljeni uradni podatki štetja.

Čez 19 milijonov prebivalcev

Glede elementarnega podatka vsakega popisa prebivalstva, to je glede skupnega števila prebivalcev države, navaja zagrebški prognostičar nekatere, v glavnem že pozabljene, podatke dosedanjih štetij v Jugoslaviji. Pri tem ugotavlja, da je bilo v Jugoslaviji v letu 1921 na sedanjem obsegu jugoslovanskega področja 12,5 milijona prebivalcev, od katerih 6,1 milijona moških in 6,4 milijona žensk v skupno 2,4 milijona družin. Deset let kasneje se je število družin povečalo na 2,8 milijona, število prebivalcev pa je naraslo za okrog 2 milijona, tako da je bilo 7,1 milijona moških in 7,3 milijona ženskih prebivalcev. Običajni desetletni popis prebivalstva leta 1941 ni bil izvršen zaradi nastopa vojne, položaj v letu 1948 pa ne nudi prave slike običajnega naraščanja zaradi posledic štiriletne vojne. Kljub temu je bilo v Jugoslaviji leta 1948 15,8 milijona prebivalcev v 3,6 milijona družin. Moških prebivalcev je bilo 7,6 milijona, žensk pa 2,8 milijona. Popis leta 1953 je ugotovil, da se je število prebivalcev Jugoslavije zelo približalo 17 milijonom.

Zagrebški prognostičar pravi, da je skušal za svojo prognozo konzultirati strokovnjake, da pa se nihče od njih ni hotel spustiti v tak tvegan podvig. Kljub temu pa pravi, da nekateri strokovnjaki — statističarji pričakujejo, da živi v tem trenutku v Jugoslaviji okrog 18,9 milijona prebivalcev. Toda naš statističar je še večji optimist in trdi, da ima Jugoslavija že čez 19 milijonov prebivalcev in navaja kar nekam neverjetno drzno precizno številko 19.061.880, od katerih 9,2 milijona moških in 9,8 milijona žensk. Za družine pravi, da jih je 4,443.030, predpostavlja pa, da se bo odnos moških napram ženskam nekoliko popravil in da bo prišlo na tisoč moških 1059 žensk.

Nažteže je predvidevati število poročenih, ker gre za določene razlike po spolu. Prognostičar računa, da bo popis ugotovil 3,8 milijona poročenih moških in 387 milijona poročenih žensk vključno z vdovami. Nadalje predvideva, da je v Jugoslaviji 48.500 ločenih moških, medtem ko je število ločenih žensk znatno večje, glede na to, da je statistično ugotovljeno, da se ženske po ločitvi v Jugoslaviji teže odločajo za nov zakon kot pa moški. Zaradi tega meni, da je v Jugoslaviji 81,580 ločenih žena.

Nadalje se prognostičar ukvarja z vprašanjem koliko ljudi živi v Jugoslaviji izključno od kmetijske proizvodnje. To je za Jugoslavijo precej važen podatek, ker kaže, kako daleč je v Jugoslaviji že napredovala industrializacija odnosno kakšen je položaj glede modernizacije in mehanizacije kmetijskega obdelovanja. Prognostičar meni, da se bo po sedanjem popisu Jugoslavija lahko mirne duše uvrstila med industrijsko razvite države, ker bo število prebivalstva, ki se ukvarja izključno s kmetijsko proizvodnja, prvi v zgodovini Jugoslavije padlo pod 50 odst. in znašalo okrog 49,70 odst.

skupnega števila zaposlenih, ki se bo, vedno po njegovi prognozi, gibalo okrog 8,030 milijona oseb.

Velik dvig povprečne izobrabe

Čeprav bi se morda na prvi pogled zdelo, da je najlažje predvidevati šolsko izobrazbo prebivalstva, pa vendarle ni tako. Od zadnjega popisa se je sistem šolanja v Jugoslaviji znatno spremenil in število oseb, ki so dokončale splošno izobraževanje, stalno narašča. Prav zaradi tega so tukaj tudi najlažje napake. Kljub temu pa prognostičar meni, da se bo število oseb brez šolske izobrazbe glede na zadnji popis zmanjšalo prav gotovo za milijon in bo prebivalstva brez šolske izobrazbe v starosti nad 10 let še vedno okrog 4,8 milijona, kar je še vedno razmeroma zelo veliko število. Z osnovnoškolsko izobrazbo predvideva, da bo 6,7 milijona prebivalcev, z nižjo srednjo šolo 824.000, z nižjo strokovno šolo 803.000, s srednjo šolo 192.000, s srednjo strokovno šolo 238.000, s fakulteto in drugimi visokimi šolami pa okrog 105.000 prebivalcev.

Na koncu svojih izvajanj pravi prognostičar: «Že čez

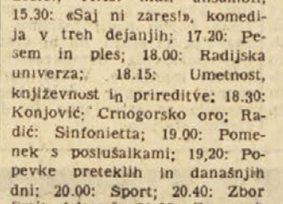

15 dni bo vse to kar smo zapisali lahko potrjeno, lahko pa v celoti ovrženo. In če bo ovrženo v pozitivnem smislu, bomo kljub zgrešenim prognozam zadovoljni.»

Seveda pa bo nedavni popis prebivalstva Jugoslavije vseboval še številne druge podatke, kar je razvidno iz vprašalnih pol, ki smo jih pred časom podrobneje predstavili tudi našim čitateljem. Ko bodo znani in urejeni vsi podatki, bomo imeli v marsičem v Jugoslaviji skoraj stoodstotno zanesljivo predstavo, kar bo še toliko bolj važno, ker bodo ti podatki nujno odraz tudi novega družbenega reda.

Vode Dnjepra speljane na Krim

V Južni Ukrajini gradijo prekop Sever-Krim, dolg 368 km, ki bo dovajal vode Dnjepra polotoku Krimu za namakanje 350 ha stepskega področja pri Kerču. Načrt predvideva zgraditev 9 bazenov in nekaj avtomatičnih central za črpanje. Zasadili bodo tudi široke gozdne pasove, ki bodo obvarovali polja pred suhimi vetrovi in omejili izhlapevanje.

ALI VEŠ, DA...

... je bilo pred 580 milijoni let kozmično trčenje?

Do tega zaključka sta prišla ameriška znanstvenika dr. Heymann in dr. Schaeffer po proučitvi radioaktivnih nabojev meteoritov, ki so padli v ZDA in v Sovjetski zvezi. Svoje odkritje sta obrazložila na letnem kongresu Ameriške geofizične zveze. Kravita, da je meteorit «Aroos», ki je padel pred 18 meseci na zemljo v SZ glede na svojo radioaktivnost star 580 milijonov let, aerolit «Grant», ki je padel na Zemljo v Mehiki l. 1925 595 milijonov let, meteorit «Norfolk» ki je padel l. 1918 v Arkansasu pa 560 milijonov let. Iz sorodnosti podatkov znanstvenika skiepala, da sta dve ali več nebeznih teles trčili v vesolju pred okrog 580 milijoni leti in eksplodirali, njih drobci pa da še sedaj padajo na Zemljo.

... morajo ženske v Južni Afriki znati streljati?

Odločbo v tem smislu je izdala rasistična vlada Južne Afrike, ki hoče očitno povečati število za boj sposobnih moči proti črnskim domačinom. Odločba, naslovljena policijskim poveljstvom, pravi, naj takoj začnejo vežbati ženske v uporabljanju in ravnanju s strelnim orožjem.

... se slavni «svetovni» državljan vrača?

Gre za ameriškega državljana Garryja Davisa, ki se je proglasil za «svetovnega državljana» in se s tem nazivom podal na pot okrog sveta. Toda njegove «nacionalne širine» niso povsod razumeli in Angleži so ga zaradi ilegalnega vstopa v njihovo državo enostavno izgnali. To ga je tako demoraliziralo, da se bo pojutrišnjem vkrcal na prekomornik «America» in se vrnil v ZDA, verjetno z globokim spoznanjem, da svet še dolgo ne bo zrel za «svetovno državljanstvo».

... vlomilcem vedno trša prede?

V londonskih bankah bodo namreč v kratkem namestili posebne varnostne naprave proti vlomom, ki bodo tako občutljive, da bodo registrirale celo dihanje oseb v njihovi bližini. Naprava deluje na principu glasu in toplote. Vsak glas ali gib, vsaka sprememba toplote, ki bi jo naprimer povzročil varilni plamen, bo sprožil alarm v centralni postaji, ki je v stalnem stiku s policijo. V tej centralni postaji bo stalno zaposlenih 25 oseb. Londonski vlomilci se bodo toraj morali naučiti živeti brez dihanja če bodo sploh še hoteli živeti ali vsaj životariti.

... že mislijo na pokristjanjenje prebivalcev Lune?

V tem smislu je namreč neki neimenovani škof predlagal, naj bi na bližnjem vrhovnem koncilu razpravljali med drugim tudi o pokristjanjenju, eventualnih prebivalcev Lune, tajnik pripravljalne komisije za koncil pa je izjavil, da je o tem še prezgodaj govoriti, čeprav je predlogov v tej zvezi bilo še več. Namesto v Azijo in Afriko bodo misionarji potemtakem hodili poslej na Luno? Pa ja ne s savjetskimi ateističnimi ladjami?

...vojsovjetskih ...talskih prog

...o «Aeroflot» «civilne ...ije SZ» prevozil več... ...potnikov kot v le... ...1960 skupaj.

...tevilo poletov le... «TU-104 B» (10 poto... ...in nazaj) bo dnevno ...kovo in Leningradom, ...polети ko po sezona ...letala iste vrste ...vedla 3 do 4 poletov ...od Moskve do Novo... ...Simferopola, Irkut... ...ja in Kijeva. Pr... ...letala «TU-104» pre... ...bomike tudi v klima... ...ih linijah bo pove... ...poletov. V največ... ...letališče ob Cr... ...v Soči in Krasno... ...prihajala dnevno le... ...Moskve, Leningrada, ...drugih mest. Na pro... ...zgrajevan bodo v je... ...redno voziti le...

...zveza je na pr... ...glede dolžine zrač... ...V notranjosti dr... ...promet na skoraj ...z inozemstvom pa ...Med sedemlet... ...se bo zračni pre... ...vzel za 7-krat in do ...1965 bo sovjetsko ...letalstvo preseglo ob... ...vseh 50 letalskih ...ZDA.

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Povečanje zaslužka intelektualcev in umetnostnih poklicev. Ozračje sodelovanja. Poudarjena težnja po neodvisnosti tudi v ljubezni.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Izkušnja vam bo pomagala rešiti zapleten organizacijski problem. Nekdo bo gojil do vas zahrbtne namene. Zdravje odlično.

DVOJČKA (od 21.5. do 22.6.) Ugodne priložnosti ne bodo manjkale: treba jih bo le izkoristiti. Nek sklep, ki bi moral biti dokončen, ne bo uveljavljen.

RAK (od 23.6. do 22.7.) Malenkosten napor lahko izboljša vaš finančni položaj. Nesporazumi s sosedi in prijatelji. Upravičena nervoznost.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Zamude vam lahko povzročijo izgubo časa in denarja. Zavirati boste morali vaš pretiran osebni ponos. Zdravje brez motenj.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Potovanje utegne olajšati zaključek dolgotrajnega spora. Zvestoba vam bo zagotovila uspeh, ki se je zdel nemogoč. Revmatizem.

TEHTNICA (od 23.9. do 23.10.) Srečne spremembe v bodočnosti. Upoštevati bo treba nasvete zvestih sodelavcev. Glas srca bo prevladal nad hladnimi računi.

SKORPIJON (od 24.10. do 22.11.) Otipljive prednosti sodelovanje na trgovskem področju. Zaupajte v bodočnost. Čas bo zabrisal žalostne spomine in strasti.

STRELEC (od 23.11. do 20.12.) Razjasnitev v kompliciranih poslih. Otroci in ostali družinski člani vam bodo dali mnogo zadovoljstva in sreče.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Pozor pred predlogi ki vas spravljajo na tvegano pot. Z ljubljeno osebo na prijetno krajše potovanje. Zdravje zadovoljivo.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) V kritičnih trenutkih bo potreben dokaz hladnih živcev. Potrebne bodo žrtve za srečanje vaših bližnjih. Pismo z nepričakovano vestjo

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Zunanji vplivi utegnejo ovirati vaše odločitve. Dobri vzgledi so vredni posnemanja. Moralni pogum. Manj kajenja.

IZ UMETNOSTNIH GALERIJ

Claudia Persi

Odkar prirejajo v baru Moncenisio slikarske razstave menda še ni tam razstavljala nobena umetnica in tako bi bila razstava 21-letne Claudie Persi prva v tem pogledu. Razstava je pod okriljem CUS, ki se je odločil v Moncenisiu predstavljati javnosti slikarje iz kroga vseučiliške mladine. Persijeva študira jezike na milanski univerzi Bocconi, kjer je tudi priredila svojo prvo osebno razstavo. Četudi razstavlja večinoma slike predelov starega Pariza, njeno bivanje tam ni bilo v zvezi s slikarstvom. Persijeva je namreč samouk in kot vidimo je nadarjena krajinarka. Kar nam tu prikazuje je vse iz področja njenega grafičnega udejstvovanja; risbe s slow-master pisalom in pa posebna zvrst peroriske v mokrem s čopično obdelavo površin. V obeh doseza nadpovprečno tehnično dovršenost zrelejše umetnice, daje pa prednost enotonsko akvarelirani perorisbi, ker se njena umetniška občutljivost uspešnejše odziva bolj romantično usmerjenim pokrajinskim pobudom z mnogoštevilnimi prehodi senc in svetlob, ki jih v tej tehniki lažje osebneje preustvarja. Vendar pa tudi v zgolj črtni obdelavi slow-master načina ohranja stereotipnost podajanja kot to dobro kaže slika trga Fistenberg polna odličnih grafičnih svetlob. Njeno ekspresionistično idealizirano preustvarjenje okolja zahteva pač temu primernih izraznih posegov peresa in čopiča. Tako na primer prepušča svobodni bizarni igri prelivanje madežev tuša na zelo mokri podlagi in to igro že toliko nadzoruje, da jih spretno določa odgovarjajoče površine na kateri naj povečujejo sugestivno moč optičnih pojavov zgradb in sličnega. Po prirojenih slikarskih lastnostih in jasnosti svojega umetniškega hotenja je pričakovati, da se bo Persijeva verjetno razvila v samostojno slikarko, kar je tudi gotovo njena skrita želja, kljub trenutnemu realističnemu študiju.

MILKO BAMBIČ

RADIO TELEVIZIJA

Sobota, 22. aprila 1961

Radio Trst A

7.00: Koledar; 7.30: Jutranja glasba; 11.30: Glasbeni utrinki; 11.45: Vrtiljak; 12.30: Za vsakogar nekaj; 13.30: Dobrodošlel; 14.45: Mali ansambli; 15.30: «Saj ni zares!», komedija v treh dejanjih; 17.20: Pesem in ples; 18.00: Radijska univerza; 18.15: Umetnost, književnost in prireditve; 18.30: Konjović: Crnogorsko oro; Radić: Sinfonietta; 19.00: Pomenek s poslušalkami; 19,20: Popevke preteklih in današnjih dni; 20.00: Sport; 20.40: Zbor Emil Adamič; 21.00: Za smeh in dobro voljo, nato Karakteristični ansambli; 22.00: V ritmu in melodiji.

Trst

12.25: Tretja stran; 14.20: Italijanska povojna glasba; 15.25: Literarna oddaja: Biagio Marin: «Grado»; 15.40: «Italija 1961».

Koper

7.15: Glasba za dobro jutro; 12.00: Glasba po željah; 13.40: Popevke in ritmi od tu in tam; 14.30: Primorski tednik; 14.45: Popularne melodije z orkestrom Kostelianetz; 15.30: Domače popevke; 16.00: Dunajske melodije; 16.30: Dogodki in njih odmevi; 16.45: Chopinovi valčki na klavirju; 17.00: Izbrali ste; 17.40: Jazzovski koktail; 18.00: Prenos RL; 19.00: Poje Anica Zubovič; 19.30: Prenos RL; 22.15: Plesna glasba; 23.00: Prenos RL.

Nacionalni program

6.30: Vreme na ital. morjih; 9.00: Operetna glasba; 9.30: Jutranji koncert; 11.00: Radijska šola; 11.30: Najnovejše pesmi; 12.00: Neapeljske moderne pesmi; 13.30: Peppino di Capri in Milva; 15.15: Poje Dean Martin; 15.55: Vreme na ital. morjih; 16.00: Oddaja za bolnike; 16.45: Komorna glasba; 17.20: Ital. folklorna glasba; 17.40: Jutrišnje športne prireditve; 17.55: Knjige tedna; 18,25: Izžrebanje loterije; 18.30: Tedenski literarni pregled; 20.00: Vesele pesmi; 21.00: Magična flavta; 21.20: Drama Milene Scianetti-Fontana: «Ljudje na cesti»; 22.30: Prireditve doma in na tujem.

II. program

9.00: Jutranje vesti; 10.00: «Rešeto», 11.00: Glasba za vas, ki delate; 13.50: Discobolo; 14.00: Naši pevci; 15.00: Baletne skladbe; 16.00: Program ob štirih; 17.00: Auditorium; 17.30: Eno uro s pesmijo; 18.50: Plešite z nami; 20.30: Donizettijeva opera «Don Pasquale».

III. program

17.00: Boccherinijevi in Mozartovi kvinteti; 18.00: Preporod v Italiji; 18.30: Francoska glasba 19. stoletja; 19.20: Kriza italijanskih cest; 19.35: Na programu Croce in Vecchi; 20.00: Vsakovečerni koncert; 21.20: Simfonični koncert švicarskega radia, na programu Haydn, Blacker, 23.10: Sodobna zgodovina.

Slovenija

8.05: Glasba ob delu; 8.25: Pol ure Španije; 8.55: Radijska šola za nižjo stopnjo; 9.25: Radi bi vas zabavali; 10.15: Anton Lajovic: Pesem jeseni; 10.40: Angleščina za mladino; 10.55: Orglice in orgle; 11.00: Po svetu jazza «Človek nikdar ne ve»; 11.30: Pionirski tednik; 11.50: Otroci izbirajo pesmico; 12.00: Trio Rudi Bardorfer; 12.15: Kmetijski nasveti; 12.25: Opoldanski spored; 13.30: Prvomajske čestitke; 13.50: Od arije do arije; 14.20: Sport in športniki; 15.40: S knjiga trga; 16.00: Vedri zvoki; 16.40: Ženski zbor; 17.15: Po kinu se dobimo; 17.45: Pevec Vice Vukov; 18.15: Hačaturjan: Stirje odlomki iz baleta Spartak; 18.30: S citrami po Evropi; 18.45: Okno v svet; 20.00: V domačem ritmu...; 20.20: Z melodijami iz dežele v deželo; 21.00: Za prijeten konec tedna; 23.05: Do polnoči v plesnem ritmu

Ital. televizija

13.00: TV šola; 17.00: Program za najmlajše; 18.00: TV dnevnik; 18.55: Človek in knjiga; 19.20: Oddaja za analfabete; 12.50: Teden v svetu; 20.08: Sedem dni v parlamentu; 20.30: TV dnevnik; 21.15: Glasbena komedija v dveh dejanjih: «L'adorabile Giulio»; 23.20: TV dnevnik.

Jug. televizija

Beograd 18.00: Nikola Jeremić: Bajo in sokoli — TV igra za otroke. Ljubljana 18.45: Nevarnost je moj poklic — serijski film. Beograd 20.00: TV dnevnik. Ljubljana 20.30: Blok v sončni ulici — zabavno-glasbena oddaja. Italija približno ob 21.30: Del zabavno-glasbene oddaje. Ljubljana 22.30: Kapitan David Grief — serijski film.

Vreme včeraj: najvišja temperatura 22.1, najnižja 13.4, ob 19. uri 18.8, zračni tlak 1013 pada, veter 3 km vzhodnik-severovzhodnik, vlaga 63 odst., nebo pooblačeno, morje skoraj mirno, temperatura morja 17.7 stopinje.

Tržaški dnevnik

Danes, SOBOTA, 22. aprila Leonida
Sonce vzide ob 5.08 in zatone ob 18.59. Dolžina dneva 13.51. Luna vzide ob 10.40 in zatone ob 0.51
Jutri, NEDELJA, 23. aprila Vojko

Zanimivo predavanje E. Laurentija

Vprašanje narodnih manjšin in naloge delavskih strank

Včeraj je v prostorih v Ul. Montecchi govoril Eugenio Laurenti na sestanku, ki ga je organizirala Neodvisna socialistična zveza, o zanimivi temi: «Vprašanje narodnih manjšin in naloge delavskih strank».

Govornik je uvodoma obširno orisal razvoj narodnega vprašanja o progresivnem razdobju buržoazije, ko je razbijala fevdalizem in ustvarjala nacionalne države, pa do razdobja imperializma, kjer se je to vprašanje izkoriščali na osvojanja tujega ozemlja. V sedanjem razdobju pa narodnostno vprašanje ter zlasti borba kolonialnih narodov za neodvisnost ni več vprašanje buržoazije, kapitalističnega razvoja, temveč stvar sedanje borbe proti imperializmu, za socializem. V tem okviru razna gibanja teže k mednarodnemu sodelovanju, seveda ne na imperialističnih osnovah, temveč na osnovah enakopravnosti, svobodnega gospodarskega, političnega in socialnega razvoja vseh narodov.

Nato je govornik prešel na obravnavo vprašanja narodnostnih manjšin in podčrtal, da mora država, ki temelji na demokratični, moderni ter napredni ustavi, ki hoče ustvariti koristno sožitje med večino ter manjšino, in ki stremi k pomirjenju in dobrimi sosedskimi odnosi, zavreči asimilacijo manjšin, ki žive v njenem okviru. Država mora izvajati politiko spoštovanja, priznavanja narodnostnih pravic ter pravico do svobodnega sožitja. Zagotoviti mora manjšini svobodni kulturni, gospodarski in socialni razvoj.

Demokratične in delavske sile ter njih stranke so vedno zavračala buržoazno-fašistične teorije, da predstavljajo manjšine zapreko za enotnost države ter nujni vir trenj in celo nevarnost za dobre odnose s sosedi. Manjšine morajo predstavljati most med raznimi narodi. To pa pomeni, da stvarna borba za resnično spoštovanje narodnostnih manjšin, ne predstavlja samo dolžnosti za stranke delavskega razreda, temveč obveznost za vse sile, ki žele nove bolj moderne odnose, stvarno demokracijo.

Teorije o «recipročnosti» pri ravnanju z manjšino postajajo reakcionarno orožje, saj narodnostne manjšine niso menjalno blago. Enakopravnost je temeljni kamen resnične demokracije. Pri nas pa predstavlja teorija o recipročnosti tudi izgovor, ki se ga poslužujejo najbolj vroči italijanski nacionalisti, da vlada ne bi izpolnila svojih ustavnih ter mednarodnih dolžnosti in ne bi priznala Slovencem njih pravice.

Govornik je nato podčrtal, da se vprašanje manjšin v neki državi nujno povezuje s splošnim politično-socialnim položajem in da je zato nujna stalna borba manjšine skupno z vseljudskimi bitkami, da se doseže stvarna demokracija. Manjšine ne smejo napraviti dveh težkih napak: 1. Ne smejo misliti, da se lahko dosežejo pravice enostavno od «zgoraj», mogoče celo samo z diplomatskim pritiskom. 2. Manjšine ne morejo voditi ločene politične bitke, ki ne bi bila povezana z demokratičnimi bitkami delavskega razreda ter vseh naprednih sil. Prav v tem okviru pa ima delavski razred ter vse demokratične sile dolžnost, da podpro posebne zahteve in stvarno borbo manjšine za njene pravice.

Očitno je, da mora manjšina imeti za zagotovitev svojega obstoja živahno lastno kulturno življenje in da mora trdo braniti svoje profesionalne in gospodarske pozicije. Za vse to pa v številnih primerih potrebuje lastne primerne kulturne, gospodarske, strokovne organizacije, brez katerih je obsojena na razpršitev. Leve in demokratične stranke morajo podpirati te organizacije manjšine, jim pomagati ter svetovati.

Pogosto se dogaja, da demokratične stranke v Trstu ne razumejo in ne izvajajo teh načel. Mogoče se hoče likvidirati, na osnovi ozkega partikularističnega mišljenja, vse slovenske organizacije, ki jih ni mogoče neposredno nadzorovati. Na tak način se seveda slovenski etnični skupini, ki živi v Italiji, ne pomaga v naporih, da doseže svojo pravico do enakopravnosti.

V Trstu je prišlo v modo napadati dva nacionalizma. To stališče je navidez politično uravnovešeno in naj bi prineslo politične koristi, ker naj bi pritegnilo italijansko prebivalstvo, ki je pod vplivom nacionalizma.

Vendar pa je treba najprej proučiti razredne razlike, in tako lahko ugotovimo, da se skuša postavljati na isto raven nacionalizem velike buržoazije, napadati nacionalizem večine, ki ga izkoriščajo oni, ki imajo v rokah oblast, z izmišljenim nacionalizmom manjšine, ki zahteva samo spoštovanje svojih osnovnih pravic, pravico do obstoja kot narodnostne etnične skupine.

V tej zvezi je tov. Laurenti citiral Lenina, ki je napisal, da je v vsakem buržoaznem nacionalizmu zatiranih narodov demokratična vsebina, usmerjena proti zatiralcu in da to absolutno podpiramo. V nadaljevanju citata Lenin ostro kritizira izenačevanje nacionalnega stališča zatiranega naroda z zatiralci ter pravi, da se na ta način dejansko nosi vodo na mlin ultrareakcionarnega nacionalizma.

Tovariš Laurenti je v zvezi s temi stališči navedel dva primera nepravilnega ravnanja strank delavskega razreda. To se je pripetilo pri volitvah v pokrajinsko komisijo obrtnikov, kjer je v praksi levica podprla desno usmerjene kandidatne liste. Podoben je tudi primer imenovanja slovenskega predstavnika v pokrajinsko komisijo za zavarovanje trgovcev, kjer je reakcionarnim in rasističnim silam uspelo razbiti komisijo prav zaradi popolne pasivnosti levih sil. V obeh primerih se je na taktičnih in oportunističnih pozicijah zapustila načelna politika in se je stvarno — pa čeprav samo pasivno — podprlo sile reakcije.

Laurenti je svoja izvajanja zaključil z ugotovitvijo, da predstavljajo londonski sporazum in členi ustave, ki predvidevajo zaščito manjšin, strumente za demokratizacijo javnega življenja. Kot take jih mora stvarno podpirati delavski razred, njegove stranke in vse sile ter stranke, ki se sklicujejo na antifašizem ter demokracijo. Iz tega pa izhaja nujnost borbe za popolno uveljavitev teh instrumentov, kar pa zahteva sistematično borbo proti fašizmu in reakciji, ki silijo, da bi vlada ne spoštovala demokratičnih pravic manjšine. V tej borbi morajo stranke delavskega razreda zavzeti jasna in dosledna stališča.

Razprava o Laurentijevem poročilu

Po predavanju tovariša Laurentija, na katerega je prišlo veliko število poslušalcev, se je razvila obširna diskusija. V njej so sodelovali zastopniki vseh levičarskih strank v Trstu in prispevali obravnavanju vprašanj iz predavanja.

Prvi se je oglasil k besedi tovariš Karlo Bernetič in prosil za pojasnilo v zvezi z znanim obiskom poslanca Vidalija pri generalnem komisarju Palamari. Tov. Laurenti je takoj odgovoril s citiranjem poročila o tem obisku, kakor ga je objavila «Unità» in poudaril, da je bilo sklepanje o načelu recipročnosti logičen zaključek takega pisanja glasila KPI. Še prav posebno pa je poročilo lista zvenelo kot dvomljivo, ker je bilo objavljeno v času, ko so se šovinistične sile v Trstu usmerile na uveljavljanje načela recipročnosti kot najuspešnejše oblike za odrekanje narodnostnih pravic tukajšnji slovenski manjšini.

Nato je govoril odvetnik Terpin in omenil, da je v predavanju opazil kritike na račun delavskih strank glede njih politike do narodnostne manjšine. Odv. Terpin pa ni govoril o vprašanju, ki ga je sprožil predavatelj, temveč je samo omenil, da obstaja določeno protislovje med nekaterimi govornikovimi izjavami in dejstvom, da še vedno obstaja Neodvisna socialistična zveza. To protislovje bi se, po mnenju socialističnega predstavnika, nanašalo na okoliščino, da je tov. Laurenti poudaril v svojem predavanju potrebo, da se Slovenci v svoji borbi za nacionalne pravice opirajo na delavska gibanja.

Tov. Laurenti je v svojem odgovoru pojasnil, da teh protislovij ni, ker je NSZ politično gibanje, ki si postavlja za cilj ideološko in politično razčiščevanje ter je sestavljeno iz Slovencev in Italijanov.

Venko Guštin iz Repentabora je najprej pohvalil zamisel takega sestanka, na katerem se razpravlja o pravicah narodnostne slovenske manjšine. Na to je kritiziral nekatere plati politike KPI do slovenske manjšine in s tem v zvezi omenil, da je bilo povsem zgrešeno, ko je KPI izjavila v trenutkih največje protislovenske šovinistične gonje, da se bo borila proti italijanskemu in slovenskemu nacionalizmu. Poudaril je še nekaj drugih konkretnih primerov, iz katerih je zaključil, da je taka zgrešena politika v direktno škodo slovenski manjšini.

Karlo Bernetič je govoril o oblikah borbe za uveljavljanje narodnostnih pravic in za nemoten razvoj slovenske manjšine. Dejal je, da se ta borba ne more odvijati samo z gesli, resolucijami, zborovanji in drugimi propagandnimi sredstvi. Predvsem je potrebno tudi oživiti kulturno življenje Slovencev, kot pogoj za njihovo ohranitev. S tem v zvezi je omenil, da KPI, ki je nekoč vodila vrsto slovenskih kulturnih organizacij, nima danes več nobene zadevne dejavnosti.

Na kritike naslovljene na račun tržaške federacije KPI v odnosu do slovenske manjšine je odgovarjal Claudio Tonel, ki je priznal upravičenost kritiziranja, vendar je dejal, da v današnjem predavanju ni zasledil najmanjše samokritike. Če se bo neupravičena kritika na račun naše partije nadaljevala, je skušal obrazložiti svoj odgovor, bomo reagirali. Nato se je zadržal pri posameznih vprašanjih, glede katerih je menil, da lahko izpodbija kritike na račun politike njegove stranke ter obrazložil splošna načela, ki vodijo KPI v njeni obrambi slovenskih narodnostnih pravic. Zagovarjal je stališče KPI glede volitev v obrtniško pokrajinsko komisijo in ponovno označil nastop Slovenskega gospodarskega združenja kot primer nacionalizma. O obisku delegacije poslanca Vidalija pri dr. Palamari je dejal, da potrjuje «to, kar smo rekli in kar je napisano». Potrjujemo nevarnost nacionalizma, je končno dejal in pri tem ponovno omenil tako italijanskega, ki je po njegovem najbolj nevaren, in slovenskega. Na koncu svojih dolgih izvajanj je Tonel navedel posamezne ukrepe in korake, ki jih je KPI storila v zvezi s slovensko narodnostno manjšino.

Enzman je postavil vprašanje obstoja lastnih slovenskih strokovnih organizacij.

Na celotno diskusijo, predvsem pa na stališča iznesena v razpravi predstavnika KPI Tonela, je na koncu odgovoril predavatelj tov. Laurenti. Predvsem je podrobno obrazložil primer volitev v pokrajinsko komisijo obrtnikov in poudaril upravičenost samostojnega nastopa Slovenskega gospodarskega združenja, kar pa seveda ni izključevalo povezave in sodelovanja z demokratično razpoloženimi obrtniki italijanske narodnosti. Nato je odgovoril tudi na posamezne kritike glede obstoja slovenskih kulturnih, gospodarskih in strokovnih organizacij. Na koncu pa je tov. Laurenti poudaril, da je bil namen njegovega predavanja in razprave predvsem razčistiti poglede in stališča do vprašanj slovenske manjšine v vrstah delavskih strank ter prispevati k okrepitvi boja za uresničenje njenih narodnostnih pravic. To pa je končno — je zaključil — tudi najboljši prispevek k utrjevanju našega delavskega gibanja in njegovega boja.

PRIMORSKI DNEVNIK

UREDNIŠTVO
TRST - UL. MONTECCHI 6-II. TELEFON 93-808 IN 94-638
Poštni predal 559
PODRUŽNICA GORICA
Ulica S. Pellico 1-II. — Tel. 33-82
UPRAVA
TRST — UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 — Tel. št. 37-338
NAROČNINA
Mesečna 650 lir — Vnaprej: četrtletna 1800 lir, polletna 3500 lir, celoletna 6400 lir — FLRJ: v tednu 20 din, mesečno 420 din — Nedeljska: posamezna 40 din, letno 1920 din, polletno 960 din, četrtletno 480 din — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za FLRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stritarjeva ulica 3-I, tel. 21-928, tekoči račun pri Komunalni banki v Ljubljani 600-70/3-375
OGLASI
Cene oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 80, finančno-upravni 120, osmrtnice 90 lir. — Mali oglasi 30 lir beseda. — Vsi oglasi se naročajo pri upravi.
Odgovorni urednik STANISLAV RENKO
Izdaja in tiska ZTT, Trst

PROSLAVA 1. MAJA

KOORDINACIJSKI ODBOR NEODVISNE SOCIALISTIČNE ZVEZE priredi na stadionu «Prvi maj», Vrdelska cesta 7,

LJUDSKO VESELICO

Po slavnostnih govorih bo sledil program, ki vsebuje: nastop godbe, vokalnega tria, športne tekme in razne zabave. Veselica se bo zaključila s plesom, ki bo trajal do 24. ure in na katerem bo igral orkester «Glinščica». Dobro založen bife.

Seja pokrajinskega sveta

Pokrajinski proračun za leto 1961 izraz zgrešene upravne politike

Strupena nestrpnost nekaterih demokristjanskih svetovalcev v zvezi z obsodbo napada na Kubo - Za slovenske kmetijske tečaje

Na včerajšnji seji pokrajinskega sveta se je popolnoma razgalila vsa strupena nestrpnost nekaterih demokristjanskih svetovalcev, ki se niso prav nič ravnali po besedah, ki označujeta ime njihove stranke. Če so strupeni in zanesenjaški fašisti, se temu ne smemo čuditi, saj je to že v njihovi naravi, toda to prav lahko zamerimo ljudem, ki se navdihujejo ob Kristusu in njegovem nauku.

Ko je namreč svetovalec KPI prof. Sema spregovoril o svojem vprašanju predsedniku pokrajine o napadu na Kubo, so zagnali nekateri svetovalci velik hrup, fašisti so odšli iz dvorane, liberalec Jona je ves iz sebe zahteval, naj se Semi odvzame beseda. Najbolj pa je divjal novopečeni svetovalec KD Gostissa, ki je dobesedno rekel: «Ne dovolim govoriti!», na kar je moral dr. Delise pripomniti: «Tu sem predsednik jaz!» Gostissa je tudi osebno žalil govornika. Pri vsem je imel človek vtis, kot da bi bili nekateri svetovalci Američani ter da so prav njih vrgli v morje. Res žalostna slika. Spričo hrupa in divjanja, kakršnega še ni bilo v tej dvorani, je predsednik za kratek čas prekinil sejo. Kasneje je predsednik na vprašanje odgovoril in ta odgovor je pristojal vprašanju prav tako malo kot svinji komat, saj je dr. Delise omenjal Madžarsko in podobno, kar ni imelo nobene zveze s Kubo in z nevarnostjo, ki jo predstavlja ta pustolovščina za mir po vsem svetu in s tem tudi za nas, ki ne živimo na Luni. Kubansko ljudstvo je namreč samo uničilo napadalce brez vsake neposredne intervencije od zunaj in je bila torej vsaka primerjava z Madžarsko nesmiselna.

V začetku seje so bila na vrsti tudi druga vprašanja, med katerimi naj omenimo vprašanje socialista prof. Medanija o razlastitvi hiš v ulicah Carbonara in Colleoni. Odbornik Savona je dejal, da so zakoni pač takšni, kakršni so in da uporabljajo za ta primer zakona za Neapelj iz prejšnjega stoletja. Dejal pa je, da bodo lastnikom teh hiš dali stanovanja, zgrajena v Ul. Vigneti na podlagi zakona 408. Toda ta stanovanja bodo morali odkupiti. Potemtakem hočejo postaviti te lastnike hiš na isto raven kakor stanovanjske najemnike, ki si lahko z odplačevanjem v mnogih letih pridobe stanovanje.

Glavni del seje je bil posvečen razpravi o proračunu, v kateri so spregovorili Colli (KPI), inž. Chiandussi (MSI) in odv. Jona (PLI). Chiandussi je predvsem kritiziral položaj v umobolnici, Jona pa je dejal, da ima pokrajina preveč izdatkov z osebjem, pri čemer je dejal, da so se izdatki v primerjavi z letom 1938 povečali za 280-krat in če upoštevamo devalvacijo denarja pa za okrog štirikrat, čeprav je pokrajina mnogo manjša.

Svetovalec Colli (KPI) je v svojem govoru dejal, da proračun ni zgolj upravno dejanje, marveč splošen izraz upravne politike, ki jo pokrajina izvaja. Kakor prejšnji proračuni pa je tudi ta brez perspektiv, to je nekak «proračun odpovedi», kot jih je imel navado imenovati profesor Gregoretti. Predvsem še ni republiška ustava prežela krajevnih ustanov ter ostaja večina njihovih vprašanj nerešenih. Res je, kar je rekel predsednik, da razne zastarele odredbe in zakoni zavirajo delovanje pokrajine, toda proti temu se je treba konkretno boriti, da se otresemo raznih spon.

Pokrajina bi se morala med drugim odločno zavzeti za uresničenje deželne avtonomije, s čimer bi imela mnogo bolj proste roke za učinkovito in uspešno delovanje. Pomanjkanje splošnega organičnega načrta za gospodarski razvoj je druga zavora razvoju. Svetovalec je omenil krizo, ki jo preživljajo razne panoge tržaškega gospodarstva ter se pritožil nad zapostavljanjem tržaških podjetij IRI. Zatem je obravnaval vprašanje primanjkljaja in rekel, da bi morala zahtevati pokrajina več državnega prispevka za njegovo kritje. Res da zožuje takšno državno podpiranje samostojnost pokrajine toda najti je treba način, da se iz sedanjega kritičnega položaja prebijemo. Poleg tega pa je tudi splošno znano, da Trst ne predstavlja za državo pasivne postavke, čeprav njegovo gospodarstvo hira. Zato je prav, da od države čim več zahtevamo, da ne bodo proračuni vedno tako medli in brezkrvni. Na koncu svojega govora se je svetovalec tudi pritožil nad ravnanjem predsednika, ki neupravičeno zožuje pravice opozicije. Napovedal je, da se bodo podrobnih vprašanj proračuna dotaknili drugi svetovalci njegove skupine.

Svetovalci so odobrili tudi nekaj sklepov o raznih običajnih prispevkih ustanovam. Tako bo pokrajina prispevala 100.000 lir kmetijskemu pokrajinskemu nadzorništvu za strokovne kmetijske tečaje. Pri tem je tov. Pečenko (NSZ) pripomnil, da bi moralo biti več slovenskih tečajev, saj je ogromna večina kmetov slovenske narodnosti. Sedaj predava po slovensko samo dr. Baša, zaradi česar je treba poskrbeti še za druge slovenske predavatelje. Na ta način bodo tečaji tudi bolj uspešni.

OD VČERAJ DO DANES

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 21. aprila 1961 se je v Trstu rodilo 8 otrok, umrlo pa je 12 oseb.

RODILI SO SE: Gabriella Parodi, Elena Clon, Enzo Sulini, Sergio Portaluri, Moreno Crevatin, Dario Bracco, Sergio Maranzana, Marisa Barzelogna.

UMRLI SO: 95-letna Maria Concina vd. Maupas, 77-letna Paola Sanzin por. Pelos, 61-letni Riccardo Slaucich, 53-letna Giulia Kante vd. Kalzi, 82-letna Emma Stabon vd. Aumaitre, 87-letna Elisa Fragolini vd. Catarsi, 67-letna Giulia Kusch, 52-letna Clarice Buldrini por. Vivarelli, 55-letni Giuseppe Zugna, 51-letni Stefano Goica, 68-letna Lucia Avian por. Quadrini, 74-letni Vittorio Sosich.

NOCNA SLUŽBA LEKARN

INAM Al Cedro, Trg Oberdan 2; G. Papo, Kjadin; Picciola, Ul. Oriani 2; Alla Salute, Ul. Giulia 1; Serravallo, Trg Cavana 1.

VČERAJŠNJE CENE NA TRGU NA DEBELO

(V prvem stolpcu so najnižje cene, v drugem najvišje, v 3. prevladujoče)

pomaranče	94	200	123
limone	83	118	106
jabolka I.	53	188	88
jabolka II.	36	106	71
hruške I	129	147	141
hruške II.	106	118	112
beluši (špargeljni)	150	300	220
pesa	20	40	30
artičoke	10	20	15
brokoli	18	24	24
cvetača	24	70	36
cikorija	25	40	30
čebula	65	83	75
koromač	53	71	59
razna solata	19	120	63
prva solata	50	150	100
krompir	26	47	44
nov krompir	83	118	106
grah	83	220	88
zeleni radič I	150	200	180
zeleni radič II	30	100	70
zelena	50	180	100
špinača	12	50	35

Večina blaga se prodaja po prevlad. ceni (3. stolpec).

Valute

	Trst
dolar	623.75
švicarski frank	144.15
funt šterling	1744.50
francoski frank	125.70
marka	156.97
šiling	23.87
dinar	—.70
marengo	4750.—
zlato	705.—

—«»—

○ V sredo, 26. t.m. ob 20. uri, bo redna seja miljskega občinskega sveta. Na dnevnem redu je razprava o občinskem proračunu, vodovodu in podjetju ACNA, poleg tega pa še nekaj drugih vprašanj upravnega značaja.

IZLETI

IZLET SPDT V LOGARSKO DOLINO

SPDT priredi v dneh 1. in 2. junija izlet v Logarsko dolino v Zgornji Savinjski dolini pod Kamniškimi planinami.

* * *

Odbor prosvetnega društva «Andrej Čok» obvešča izletnike v bolnico «Franja», da bo odhod v nedeljo 23. t.m. ob 5.30 izpred pekarne Drašček na Opčinah.

MALI OGLASI

ZNANA in velika zavarovalna družba išče mlade ljudi obeh spolov za produkcijsko kariero. Ponudbe v italijanščini poslati na upravo našega lista.

Novo stopnišče med Ulico Rigutti in Ulico Molin a Vento je skoraj končano. Sedaj delavci dokončujejo zadnja dela

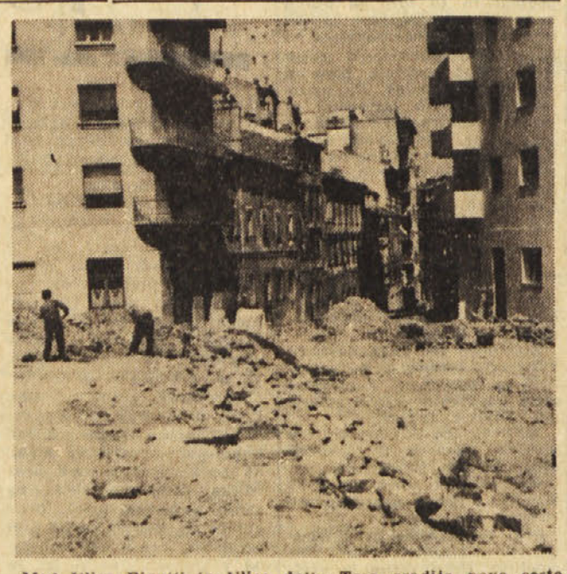

Med Ulico Rigutti in Ulico della Tesa gradijo novo cesto, ki bo olajšala promet v tem delu mesta

Obisk predsednika IFAP

V kratkem začetek gradnje centra za strokovno izobrazbo

V center bodo sprejeli 500 gojencev iz raznih obratov iz Trsta, Tržiča, Gorice in Vidma

Predsednik ustanove IFAP, ki daje pobude za strokovno izobrazbo in usposobitev mlade delovne sile, odv. Morosetti, je imel včeraj sestanek s predstavniki vodstva ladjedelnic CRDA in zveze industrijcev. Razpravljali so o gradnji centra za strokovno usposobitev, ki ga bodo zgradili pri Sv. Soboti in bo lahko sprejel 500 gojencev iz raznih obratov in podjetij iz Trsta, Tržiča, Gorice in Vidma.

O načrtih gradnje je poročal inž. Nordio. Center bodo zgradili v dveh obrokih. Za prva dela so že razpisali natečaje in bodo začeli z gradnjo pred koncem tega meseca, tako da se bodo tečaji lahko začeli že v prihodnjem šolskem letu. Drugi del pa bodo začeli graditi med prihodnjim poletjem.

Po sestanku je odv. Morosetti obiskal vladnega generalnega komisarja in tržaškega župana, katerima je obširno poročal o tej zadevi. Oba sta mu izrazila svoje zadovoljstvo, da se bo ta pobuda v kratkem uresničila v Trstu.

—«»—

Večer kalamarov drevi v barkovljanskem prosvetnem društvu

Barkovljani so pred kratkim pripravili lep literarno-umetniški večer, ki je ostal vsem udeležencem v dobrem spominu.

Danes zvečer pa bodo Barkovljani dokazali, da znajo biti tudi prozaični, ker pripravljajo večer kalamarov, ki naj bi postal tradicionalen, kakor je tradicionalen sv. Martin na Proseku. Ker je lanski večer kalamarov uspel tako dobro, zakaj se ne bi to ponavljalo iz leta v leto?

Barkovljani vedo prav dobro, da se ribe cvrte s plinom ali elektriko bolj kuhajo, kakor cvrejo, zato pa so poskrbeli za pristen ogenj z drvmi. Kakor je riba stara, tako je star tudi rek, ki pravi, da plava riba trikrat: prvič v vodi, drugič v olju in tretjič v vinu. Tudi za to je poskrbljeno.

Kakor da ne bi bilo vse to zadosti, pripravljajo Barkovljani vsem udeležencem veliko, ampak res veliko presenečenje. Beseda nam sili iz ust, da bi povedali, za kaj gre. Pa ne smemo, ker bi v takem primeru presenečenje odpadlo. Pridite prijatelji sveže ribe in dobrega belca in prav gotovo vam ne bo žal. Čakamo vas danes zvečer ob 20. uri v Ul. Cerreto 12.

—«»—

V nedeljo in ponedeljek stavka avtobusov

V nedeljo in v ponedeljek bodo tudi na našem področju stavkali šoferji zasebnih avtoprevozniških podjetij in torej ne bodo vozili avtobusi na vseh lokalnih, medkrajevnih ter mednarodnih progah, kot tudi ne bodo vozili avtobusi na turističnih izletih. Stavka se prične v soboto ob polnoči in se zaključi v ponedeljek ob 24. uri. Do enotne stavke v vsedržavnem okviru je prišlo, ker so se razbila pogajanja za obnovitev delovne pogodbe.

Danes ob 12. uri pa pričnо stavkati uslužbenci Javnih skladišč tržaškega pristanišča in bo stavka trajala do ponedeljka do pričetka rednega delovnega urnika. Do stavke je prišlo, ker zavlačujejo pogajanja o povečanju zaposlenih delavcev in ureditve drugih normativnih vprašanj.

—«»—

Nov sedež PSDI

Drevi bodo v Ulici S. Cilino 40 otvorili nov sedež svetoivanske sekcije PSDI. Otvoritev bo ob 18. uri. Z otvoritvijo tega sedeža ima PSDI v Trstu že pet sekcijskih sedežev. Letos bodo otvorili še dva, in sicer pri Sv. Vidu in pri Sv. Jakobu.

—«»—

Razpis natečaja državnega arhiva

Notranje ministrstvo — osrednji urad za državni arhiv — je razpisalo natečaj za osem mest za namestnika pomočnika v poskušnji v staležu uprave državnih arhivov. Prošnje za natečaj naj interesenti pošljejo na prefekturo najkasneje do 26. maja letos.

GLEDALIŠČA

VERDI

Danes ob 21. uri bo tretji koncert Tržaške filharmonije pod vodstvom dirigenta Renéja Leibowitza in s sodelovanjem harfistke Susanne Mildonian.

Pri gledališki blagajni se nadaljuje prodaja vstopnic.

TEATRO NUOVO

Danes ob 21. uri predstava za abonma H igre Alda Nicolaja «Mršavi osli». Prodaja vstopnic pri gledališki in osrednji blagajni.

Jutri ob 17. uri ponovitev za abonma DD.

—«»—

○ Pokrajinska turistična ustanova sporoča v zvezi s plačevanjem takse za sklad za zimsko pomoč, da tuji turisti ne plačujejo te takse na italijanskih avtocestah. Poleg tega so izključeni od plačevanja te takse tudi avtomobili akreditiranega diplomatskega zbora pri italijanski državi in v Vatikanu, ter seveda vsi tuji državljani.

Po dolgi in mučni bolezni nas je za vedno zapustil naš dragi

Štefan Gojča

Pogreb bo danes ob 17. uri iz hiše žalosti v Gropadi.

Žalujoči mati, sin, hči, sestre in ostalo sorodstvo

Gropada, 22.IV.1961.

Slovensko gledališče v Trstu

Danes 22. t. m. ob 20. uri na Pivki;
jutri 23. t. m. ob 20. uri v Divači
ALEJANDRO CASONA:

DREVESA UMIRAJO STOJE

V torek 25. t. m. ob 16. uri v prosvetni dvorani «A. Sirk» v Križu na splošno željo občinstva ponovitev

SNEGULJČICE

Spisal: PAVEL GOLIA

Šola Glasbene Matice - Trst

V ponedeljek, 24. t.m. ob 20. uri v Gregorčičevi dvorani v Ulici Geppa štev. 9

GLASBENI VEČER

trinajstletne pianistke SONJE PAHOR iz Kopra

KINO PROSEK-KONTOVEL

predvaja danes 22. t. m. ob 19.30 uri Cinemascope Lux barvni film:

VELIKI CIRKUS

(Il grande circo)

Igrata:
VICTOR MATURE
in RHONDA FLEMING

KINO

Nazionale 13.00 17.00 21.00 «Hud» Film nagrajen z 11 gradami Oscar.
Fenice 16.00 «Cimarron», barvno color, Glenn Ford, Maria Schell, Anne Baxter.
Excelsior 16.00 «Morilec», barvno cello Mastroianni. Prepovedano mladini.
Filodrammatico 16.00 «Ivanhoe» technicolor, Elizabeth Taylor, Robert Taylor.
Grattacielo 16.00 «Presenčenje» Anouk Aimee, Tomas Milian. Prepovedano mladini.
Arcobaleno 16.00 «Maček v deželi Ciklopov», barvno cinemascope, Mitchell Gordon, Chelo Alonso.
Supercinema 15.30 Petj tebe Roma «Can Can».
Alabarda 16.00 — 22.30 «Bogatva trava je vedno bolj zelena» technicolor, Gary Grant, Deborah Kerr, Robert Mitchum.
Aurora 16.30 «Susy Woogie» barvno. Prepovedano mladini.
Cristallo 16.00 «Deček za vse potrebe», Jerry Lewis.
Garibaldi 16.00 «Počitnice na Jadranu», V. De Sica, technicolor.
Capitol 16.00 «Bagdadski tat» Steve Reeves, Georgia Moll, technicolor.
Impero 16.30 «Noč». Prepovedano mladini. — 21.30 «Sonce».
Italia 15.30 — 21.30 «Bogatva trava je vedno bolj zelena» technicolor, Gary Grant, Deborah Kerr.
Massimo 16.00 «Sila hudobnih» Edmund Purdom, Rossana Podestà.
Moderno 16.00 «La cioccara» Sophia Loren, Jean Paul Belmondo. Prepovedano mladini.
Astra 16.00 «Trnova postelja». Prepovedano mladini.
Astoria 16.00 «Zmenek za tebe» Domenico Modugno, Anna Maria Lualdi.
Vittorio Veneto 15.30 «Gospod» Gerard Blain, Anna Maria Ferrero. Prepovedano mladini.
Marconi 16.00 «Ekstaza, barvno color, Dirk Bogarde, Capucine.
Ideale 16.00 «Ester in kralj» technicolor, Joan Collins.
Savona 16.00 «Polnočna ura» technicolor, Doris Day, Stewart Granger, Gavin.
Odeon 16.00 «V znamenju Rakova» Zgodovinski technicolor, Anita Ekberg.

Kino na Opčinah

predvaja danes 22. t. m. z začetkom ob 18. uri Metro film:

VIVIEN LEIGH • ROBERT TAYLOR

«MOST PRI WATERLOOJU»

LUCILE WATSON • VIRGINIA FIELD • MARIA OUSPENSKAYA • C. AUBREY SMITH
Režija Producent
MERVYN LeROY • SIDNEY FRANKLIN
Metrocolor

DEŽNE PLAŠČE IZ NAYLONA IN BOMBAŽA — VOLNENE OBLEKE — JOPE IN HLAČE — PLAŠČE — OBLEKE — KRILA — MAJCE

VSE ZA GOSPODE - DAME - OTROKE

INTERTEXTIL

TRST - Ulica S. Nicolò št. 30

Avtoturistično podjetje «SLAVNIK» - KOPER

OBVEŠČA CENJENE POTNIKE, DA S 25. MARCEM 1961 UVAJA NASLEDNJE NOVE AVTOBUSNE PROGE PO VIDEMSKEM SPORAZUMU

1. ŠTANJEL - REPENTABOR - TRST
odhod: 14.42 — ŠTANJEL — prihod: 16.
odhod: 14.58 — DUTOVLJE — prihod: 16.
odhod: 15.05 — REPENTABOR — prihod: 16.
prihod: 16.00 — TRST — odhod: 14.

2. VREMSKI BRITOF - TRST
odhod: 15.15 — VREMSKI BRITOF — prihod: 16.
odhod: 15.42 — BLOK LIPICA — prihod: 16.
prihod: 16.30 — TRST — odhod: 14.

3. KOMEN - GORJANSKO - TRST
odhod: 6.30 — KOMEN — prihod: 10.
odhod: 6.35 — GORJANSKO — prihod: 10.
odhod: 7.03 — BLOK — prihod: 10.
prihod: 8.00 — TRST — odhod: 12.

4. PIRAN - TRST: vozi vsak dan
odhod: 8.20 — PIRAN — prihod: 10.
odhod: 8.25 — PORTOROŽ — prihod: 10.
odhod: 8.45 — IZOLA — prihod: 10.
odhod: 9.20 — BLOK — prihod: 10.
prihod: 10.15 — TRST — odhod: 12.

PISMA UREDNIŠTVU

Krivično razlaščanje lastnikov hiš nad novim železniškim predorom

V zvezi z eno izmed zadnjih sej tržaškega občinskega sveta smo že obširno poročali o vprašanju, ki ga je postavil občinski svetovalec odv. Senigaglia glede razlastitve hiš v ulicah Carbonara in Colleoni, ki so bile poškodovane zaradi vrtanja predora krožne podzemeljske železniške proge. Od nekaterih izmed lastnikov smo te dni prejeli prepis pisem, naslovljenih na dva dnevnika in na ministra javnih del s prošnjo, da ju objavimo. Ker smo večino razlogov, ki jih navajajo ti lastniki hiš ali hišic v glavnem že navedli, objavljamo vsebino obeh pisem v kratkem. Najprej naj omenimo, da so lastnikom v začetku objubljali, da jim bodo izplačali pravično odškodnino ali jim celo sezidali hiše na istem prostoru; sedaj pa pravijo, da je to nemogoče. Pri tem pa jim nudijo nekaj več kot četrtino vrednosti hiš in zemljišča.

V pismu časopisoma omenjajo, da je eden izmed njiju najprej objavil vest, da se bodo lastniki hiš nad predorom vrnili v svoje domove, kmeteje pa je isti list s poudarkom objavil vest, da je nadzorni generalni komisariat razkazal nadaljnjih 100 milijonov lir v prid oškodovancem itd. Prva vest je bila kot vsake podlage in lahko zavaja javno mnenje, medtem ko ni od onih 100 milijonov lir za prizadete lastnike hiš še nobenega haska.

Isti tržaški list je tudi pisal, da se ni treba prebivalcem Ulice Kandler spričo zaključnega cestiščem ničesar bati, ker bodo pri gradnji predora poskrbeli za njegovo trdnost ter sprejeli vse nujne varnostne mere, da ne pride do popuščanja terena. Za pomiritev teh stanovalcev je list navedel primer, ko je teklo delo pri gradnji novega predora pod Sv. Jakobom samo 2 metra pod temelji osemnadstropne hiše, pri čemer pa ni bilo nikakih težav. To pač pomeni, da so graditelji v tem primeru poskrbeli za vse varnostne ukrepe. Časopis pa javljal, da so se pri vrtanju istega predora razmajale tudi dvenadstropne hiše v ulicah Carbonara in Colleoni, čeprav so njihovi temelji 20 metrov nad predorom; in to je pripetilo že lani v juniju. Te lastnike so nato nastanili v nove hiše v Ul. Gregorčiča, zgrajene po zakonu št. 167, to je za najemnike neugodnih stanovanj in brlogov, kot so zaradi tega zlasti tudi higienskih naprav tistim, ki so jih imeli s stalnimi poplavami svojih vrtov.

Ti lastniki hiš niso niti zahtevali stroškov za preselitev, čeprav je višji svet javnih del nakazal več sto milijonov lir za povračilo morebitne škode, ki bi nastala pri gradnji proge.

Nasprotno, te lastnike razlaščajo na podlagi zakona iz leta 1885, to je tako imenovanega neapeljskega zakona, ki dopušča razlaščevalcem ministrstva javnih del, da znižajo pri določitvi odškodnine vrednost nepremičnin na polovico, potem ko to vrednost že tako nizko ocenijo. Lastniki hiš se sprašujejo, kako more zakon izpred 76 let veljati pri gradnji predora v Trstu, ko je bil odobren v posebne namene za Neapelj, to je za sanacijo mesta, pri čemer so podirali stare brloge, kakršne nahajamo še danes v delu Neaplja (zloglasni «bassi»). Nadalje se sprašujejo, kako se je moglo pripetiti, da so temelji osemnadstropnih hiš zdržali, čeprav so bili le dva metra nad predorom, medtem ko so se nizke hiše, 20 metrov visoko nad predorom skoraj podrle. Ker je opravilo delo isto podjetje, je pač kazno, da se ni zmenilo za varnost teh malih lastnikov, ki so si vse življenje odtrgavali iz ust, da so si ustvarili svoj domek. Čemu se torej država toliko trudi, da bi zagotovila stanovanja brezdomcem, po drugi strani pa jih «zakonito» jemlje tistim, ki so se sami toliko trudili? Končno vprašujejo pristojne oblasti, kako dolgo bo še trajal njihov zasilni položaj, ko so morali prvi izmed njih zapustiti svoja stanovanja že pred 9 meseci. Zakaj niso poskrbeli zanje že prej s čim dokončnim? Sedaj pa se jalovo izgovarjajo, da nimajo več fondov na razpolago. Oblasti bi morale namreč vedeti, da gre v večini teh primerov za upokojence, ki so že v letih.

Pismo, ki so ga poslali ministrstvu javnih del in v znanje županu, vladnemu komisarju dr. Palamari in uradu železniških gradenj ponavlja v glavnem iste argumente. V njem poleg tega poudarjajo, da ne zahtevajo konec koncev nič od skupnosti, temveč da se jim povrne le to, kar so v prid skupnosti izgubili, saj je gradnja predora javnokoristno delo.

Uspešna intervencija KZ in ZMP

Lonjerski potok ne bo več poplavljal njiv in vrtov

Prihodnji ponedeljek se bodo začela dela za ureditev struge in obeh bregov

Lonjerski potok je kmetom, ki imajo ob njem svoja zemljišča, povzročal — in še povzroča — nemajhne težave. Zlasti lansko leto, ko je bilo mnogo dežja, je voda kar naprej preplavljala njive in vrtove, tako da so bili kmetje zelo oškodovani. In teh ni malo, kajti ob Lonjerskem potoku ima svoje njive in vrtove enajst kmetovalcev, ki zaradi preplavljanja zemljišč niso več mogli obdelovati zemlje.

Zaradi tega so se prizadeti kmetovalci obrnili na Kmečko zvezo in Zvezo malih posestnikov s prošnjo, da posredujeta njihove težave pristojnim oblastem. Predstavniki obeh kmečkih organizacij so res takoj storili potrebne korake, najprej na občini, potem na tehničnem uradu in končno še na skrbništvu za javna dela.

Po mnogih intervencijah na pristojnih uradih je bila sedaj zadeva rešena. Skrbnik za javna dela je namreč predvčerajšnjim podpisal dekret za takojšnjo ureditev Lonjerskega potoka, predvsem pa njegove struge oziroma bregov, tako da bodo po končanih delih poplave onemogočene. V ta namen je bil dodeljen en milijon lir in dela se bodo predvidoma začela že prihodnji ponedeljek.

Prizadeti kmetovalci bodo prav gotovo z veseljem sprejeli to vest, saj bodo v kratkem rešeni nevšečnosti in skrbi, ki so jih imeli s stalnimi poplavami svojih vrtov.

—«»—

S kolesom v avto

Po Ulici Udine se je včeraj dopoldne peljal s kolesom 21-letni Mario Geri iz Ulice Bonomea 140, pa je zadel ob avto, ki je parkiral ob cesti in ga je 41-letni Sergio Balestra iz Ulice Carmelitane 48 hotel odpeljati. Kolesar se je nekoliko pobil in ranil po čelu in se bo moral zdraviti nekaj dni.

—«»—

Nehvaležen gost

Pred nekaj dnevi je 56-letni pomorščak Harold Dyse, ki je vkrcan na ameriški ladji «Doctor Lykes» srečal zvečer v nekem javnem lokalu v starem mestu 40-letno Assunto Leli vdovo Diminić iz Ulice Crocefisso 8, s katero je navezal pogovor. Nekaj časa sta bila v lokalu, nato pa ga je ženska povabila na svoj dom, da bi tam prenočeval. Naslednje jutro ga je prebudila in mu rekla, da ga bo za hip pustila samega, ker mora po vodo. Vrnila se je kmalu, toda o pomorščaku ni bilo več ne duha ne sluha. Izginil je in odnesel spodnje krilo ter nekaj drugega ženskega perila. Ko je to ženska zapazila, se je zelo razburila in je takoj odšla na komisariat javne varnosti, kjer je zadevo prijavila in opisala nehvaležnega gosta.

Agenti javne varnosti so takoj odšli na omenjeno ladjo in so utegnili najti krivca preden je ladja odplula. Pomorščak se ni zagovarjal in je vrnil vse, kar je odnesel. Žal mu je le bilo, da ni mogel odnesti s seboj «spominčka», ki bi ga pokazal svojim prijateljem. Povedal je namreč, da rad zbira dele ženskega perila kot spomin na razne dogodivščine. Kljub temu so ga prijavili sodišču zaradi tatvine.

Nesreča na delu

Na delu se je včeraj dopoldne ponesrečil 28-letni Cesare Tortich iz Ulice Valmaura 2, ko ga sprejeli na opazovalni oddelek in se bo moral zdraviti 10 dni. Zaposlen je bil pri rušenju neke stare ladje, ko mu je na glavo padel kos lesa in ga ranil ter pobil.

Isti včeraj popoldne 41-letni Ivan Tončič iz Ulice Cirone 45 pomagal natovarjati tračnice na železniški postaji v Opčinah, mu je tračnica padla na levo nogo in mu poškodovala prste. Sprejeli so ga v I. kirurški oddelek in bo moral zdraviti dva ali tri dni.

Teden pa se bo moral zdraviti 37-letni Valneo Donatti iz Romansa, ki se je pobil na desni roki in desni rami. Ponesrečil je po poklicu v Donja, ki je včeraj pripeljal tovornjak z prikolico gramoza na gradbišče v Gornji Carboli. Ko je bil prikolico, pa se je prikolica naglo premikati na strmem cesti in tako je šoferja potisnilo ob zid.

—«»—

Hotel si je vzeti življenje

V ortopedski oddelek so včeraj zjutraj sprejeli 26-letnega Ivana Jakaca iz Štramarske ulice 896, ki se bo moral zdraviti 40 dni, ker si je poškodoval medenico.

Jakac je bil še ves zmeden, ko ga je pripeljali v bolnišnico in je povedal, da je hotel napraviti samomor. S streho hiše blizu obmejnega mostu pri Fernetičih je namenoma skočil z višine dobrih 2 metrov, pa se je le pobil in verjetno nalomil medenico. Ko so obmejne policije so poslali njegove izjave in so poslali po Fernetičih, zjutraj pa so ga našli ob streho in skočil z hiše ve še, zakaj mu je bila nenna misel padla v glavo.

—«»—

Motorist povozil deklico

V Ulici Carducci je včeraj popoldne neki motorist povozil 12-letno dijakinjo Adriano Vezzoso iz Ulice Carducci 4, ko je prečkala cesto na dolo prostoru za pešce blizu doma. Tudi motorist je padel na tla, prestrašena pa se je nekoliko poškodovala na levi nogi, pa se ni zaradi nje osebne pomoči. Pozneje jo je spremila na domačo njena mati in so odšli v prvo zdravniško pomoč. Zdravili se bo morala teden.

Iz sodnih dvoran

Pijana in nasilna Nemca včeraj pred prizivnim porotnim sodiščem

Potrjena obsodba prve stopnje zaradi žaljenja italijanske nacije in javnih funkcionarjev - Znižana kazen jugoslovanskemu beguncu

Dva nemška turista, 32-letni Friderich Kaiser in 21-letni Helmut Kast, oba doma iz Stuttgarta, sta se morala včeraj zagovarjati pred prizivnim porotnim sodiščem zaradi žaljenja italijanske nacije. Kaiser pa je bil obtožen še, da je žalil javne funkcionarje. Dogodki, ki so pripeljali oba pred sodišče, so se odigrali 16. julija lani zvečer, in sicer v gostilni Stelia Poropata in Giuseppa Petruccija v bližini obmejnega bloka v Sentjerneiški dolini.

Kaiser in Kast sta se znašla pred porotnim sodiščem 18. novembra lani. Tedaj so ju porotniki spoznali za kriva ter obsodili prvega zaradi žaljenja italijanske nacije in javnih funkcionarjev na eno leto zapora, drugega pa na 7 mesecev zapora. Ker je bila obsodba pogojna in ni bila vpisana v kazenski list, so policijski organi še istega dne spremili dvojico na mejo ter ju izgnali iz države. Zato na včerajšnji obravnavi obtoženca nista bila prisotna.

Sodniki druge stopnje so vsekakor spoznali oba za krriva ter potrdili prejšnjo razsodbo.

Kot smo že omenili, sta se mlada Nemca pregrešila proti zakonu 16. julija zvecer. Bilo je okoli 21. ure in prav tedaj je razsajala huda nevihta. Kaiser in Kast, ki sta taborila s skupino svojih sonarodnjakov v bližini gostilne, sta se zatekla pred nevihto v gostilno. Bila pa sta že precej vinjena. Zahtevala sta, da jima Petrucci postreže s pijačo, toda ta jima ni hotel ustreči. Dejal je, da nima več piva. Nemca sta tedaj zahtevala vino. Petrucci je odvrnil, da tudi vina ni več. Ker pa je prav tedaj neki drug klient zahteval ter tudi dobil pijačo, sta se Nemca razkačila ter začela vpiti po nemško. Neki klient je poklical karabinerje, ki so skušali odpeljati mladeniča v vojašnico. Kaiser in Kast pa sta se jih z vso silo otresala, ta ko da so ju morali vkleniti. Šele po dolgih mukah in težavah se je karabinerjem posrečilo, da so ju privlekli do karabinerjske postaje na bloku. Ker so nekatere priče potrdile, da sta mladeniča žalila Italijo in italijanski narod, so ju prijavili sodišču.

Predsednik Palermo, tožilec Santonastaso, zapisnikar Vascon, obramba Giacchini.

* * *

Pred istim sodiščem se je moral zagovarjati tudi jugoslovanski begunec Božidar Rožič, ki je bil novembra lanskega leta obsojen zaradi žaljenja italijanske nacije in javnih funkcionarjev na eno leto in 9 mesecev zapora. Po prestani kazni bo izgnan iz države.

Na včerajšnji razpravi je Božidar Rožič izjavil, da se ne čuti kriv. Javni tožilec pa je s svoje strani zahteval, da bi sodniki upoštevali člen 311, in sicer v zvezi z obtožbo žaljenja italijanske nacije. Porotno sodišče je sprejelo tožilcevo tezo ter je znizalo Rožiču zaporno kazen na 1 leto in 4 mesece zapora. V ostalem pa je potrdilo prejšnjo obsodbo.

Rožič je prišel pred sodnike, ker se je bil sprl s 23-letno Jelisaveto Stankovo, ki je živela skupaj z njim v begunskem taborišču pri Sv. Soboti. Ker pa je bil moški zelo ljubosumen in ji je sploh vsak dan grenil življenje, se ga je ženska naveličala ter je prosila policijskega komisarja v taborišču, da jo premesti v neko drugo bivališče. Dva dni pozneje je komisar poklical Rožiča na komisariat, kjer je prišlo do ostrega prepira. Pri tem je Rožič kričal ter izustil nekaj izrazov, ki so jih policijski agenti smatrali za žaljive.

* * *

Na preturi bi moralo biti včeraj 11 razprav. Deset pa so jih odložili ter so sodili samo v zvezi s prekrški, ki sta jih zagrešila 24-letni Giordano Carlini (v zaporu zaradi nekega drugega prestopka) ter 48-letni Carlo Grini iz Ul. Valdirivo 40.

Carlinija so obtožili goljufije ter da je namerno prikril pred nekim trgovcem svoje finančne razmere, samo da bi dobil od njega večjo količino blaga. Grini pa je bil obtožen namernega nakupa blaga nezakonitega izvora.

Goljufijo je Carlini zagrešil v novembru 1959, in sicer v škodo nekega Luciana Porcelluzzija. Prepričal je bil slednjega, da mu izroči dve obleki v zameno za lep kos blaga. Carlini je trdil, da je to prisiljen storiti, ker nima dovolj denarja, da bi si dal napraviti obleko pri krojaču. V resnici pa je bilo blago nezakonitega izvora. V istem razdobju je Carlini šel tudi v trgovino «Occasionissima», kjer se mu je posrečilo, da je prepričal lastnika o svojih plačilnih zmožnostih. Nakupil je blaga za skoraj 100.000 lir ter v zameno podpisal določeno število menic, ki jih seveda ni nikoli plačal. Prav tako je kupil v trgovini «Radio Valmaura» električni gramofon, ki ga seveda ni plačal. Gramofon pa je izročil Griniju, ki ga je odnesel v javno zastavljalnico.

Takoj v začetku včerajšnje razprave je odv. Vinciguerra, ki zagovarja obtoženca, dejal, da pretor ni pristojen za razsojanje v zvezi z obtožbo namernega nakupa blaga nezakonitega izvora. Sodnik Brenci je sprejel ugovor ter poslal vse akte na državno pravdništvo. Prihodnja razprava se bo verjetno vršila pred kazenskim sodiščem.

—«»—

Ženici je ukradel denar in dokumente

Ko je včeraj dopoldne 65-letna Ana Žetko šla peš s Trga Libertà proti Ulici Roma, ji je spretni žepar ukradel denarnico, v kateri je imela 1.000 lir in 300 dinarjev ter propustnico za obmejni prehod. Ženska je zadevo prijavila na komisariatu javne varnosti na Trgu Dalmazia.

Goriško-beneški dnevnik

Volilne priprave v goriški pokrajini

Enotna levičarska lista v Gradiški proti monopolu Krščanske demokracije

V tej občini bonomijanci niso uspeli postaviti svoje liste za volitve kmečke blagajne, ki bodo jutri

V teku so mrzlične priprave za sestavo in predložitev kandidatnih list za sedanje občinske in pokrajinske volitve, ki bodo 28. in 29. maja po vsej goriški pokrajini. Doslej so bili predloženi pokrajinski kandidati KPI, Krščanske demokracije in MSI. Sestavljena je tudi lista PSI, vendar je še niso predložili. Za občinske volitve v Gorici so predložili svojo listo samo fašisti, katerih znak bo na prvem mestu na glasovnici.

Rok za predložitev list poteče 25 dni pred dnevom volitev, to se pravi v sredo 3. maja opoldne.

Medtem ko bodo po vseh občinah v pokrajini predložene enake liste kot pri volitvah — v treh slovenskih občinah bodo predložene liste demokratične enotnosti in liste SDZ — nahajamo v občini Gradiška povsem novo in izredno zanimivo stanje. Za izvolitev novega občinskega sveta ne bo več toliko kandidatnih list, kot jih je bilo pri zadnjih volitvah, ker je prišlo do sestave demokratične liste, na kateri imajo svoje kandidate PSI, KPI, PSDI in gibanje MAR (avtonomistično gibanje s predstavniki Filologica Friulana). Zaradi širine, na podlagi katere je bila sestavljena ta lista, kakor tudi zaradi oseb, ki na tej listi kandidirajo, obstajajo objektivne možnosti, da bo ta lista prejela večino glasov in na takšen način odvzela monopol Krščanski demokraciji, ki ima že vsa povojna leta oblast v tej občini.

Znake sprememb v tej furlanski občini lahko ugotovimo še po nekem zelo značilnem dejstvu, ki je presenetilo celo dobre politične poznavalce razmer v tej občini. V Gradiški bonomijanska organizacija «Coltivatori diretti» ni uspela sestaviti kandidatne liste za volitve sveta kmečke bolniške blagajne, ki bodo v nedeljo 23. aprila v Gradiški, Doberdobu, Tržiču in Turjaku. Kmetje bodo zaradi tega izbirali samo kandidate, ki so na listi Kmečke zveze.

—«»—

Slaba kupčija z zelenjavo

Letos smo dobili izredno toplo spomladansko vreme in dovolj vlage, kar ni povzročilo samo tega, da smo že s 15. aprilom imeli prve domače češnje, ampak tudi, da imamo na trgu obilico najrazličnejše pomladne zelenjave. Spričo tega je na zelenjadnem trgu nastala ostra konkurenca.

To občutijo zlasti zelenjadarji iz Standreža in Sovodenj ter trgovci, ki vozijo zelenjavo v Trst, kjer je konkurenca še posebno občutna zaradi dovoza velike količine zelenjave iz drugih pokrajin, predvsem iz Furlanije. Tam imajo namreč večja posestva, od katerih imajo nekatera racionalno urejeno zelenjadarstvo, kar jim omogoča mnogo nižje obdelovalne stroške, da lahko konkurirajo domačemu pridelku.

Pri nas, zlasti v Štandrežu, smo v zadnjih letih uvedli v tem oziru marsikatero koristno novost, vendar pa bi bilo treba ukreniti še marsikaj ter se v ta namen med seboj tudi bolje povezati.

—«»—

Mentični protesti

V drugi polovici meseca marca je bilo na Goriškem 512 meničnih protestov. Od teh jih je bilo 234 v Gorici, 109 v Tržiču, 20 v Krminu, 6 v Števerjanu, 3 v Dolenju, 2 v Doberdobu in 138 v ostalih občinah.

IZ BENESKE SLOVENIJE

Kmetijski tečaj v Sovodnjah

V sovodenjski občini v Beneški Sloveniji je bil ta teden otvorjen kmetijski tečaj s teoretičnim in praktičnim poukom v naprednem kmetijstvu. Tečaj je organizirala Federconsorzi ter se ga udeležuje kakih 30 kmečkih mladincev iz Sovodenj in drugih vasi naše občine.

Pri začetni svečanosti so bili navzoči župan Vogrig ter predstavniki raznih krajevnih ustanov. Tečaj bo trajal dva meseca in ob njegovem zaključku bodo tečajnikom razdelili nekaj kmetijskega orodja.

Kot vse šole pri nas, se tudi ta tečaj vrši v italijanščini, ker naš materinski jezik še ni dosegel, da bi smel prestopiti prag šole. Zato pa tudi uspeh ne bo tak, kakršen bi bil, če bi tečajnikom predavali v domačem jeziku.

PRISPEVAJTE ZA DIJASKO MATICO!

Sprejem v Ljubljani delegacije goriške trgovinske zbornice

Dr. Viktor Valič: Vprašanja obmejnih krajev je treba reševati v duhu prijateljstva med Italijo in Jugoslavijo

(Od našega dopisnika)

LJUBLJANA, 21. — V Ljubljano je danes prispela delegacija trgovinske zbornice iz Gorice, ki se bo razgovarjala z zastopniki trgovinske zbornice Slovenije o vprašanjih, ki neposredno zanimajo prebivalstvo jugoslovanskih in italijanskih obmejnih krajev. Goste je sprejel predsednik Trgovinske zbornice Slovenije dr. Viktor Valič, ki je ob tej priložnosti poudaril, da je potrebno vprašanja obmejnih krajev reševati v njihovo korist in v duhu prijateljske koeksistence med Italijo in Jugoslavijo. Po njegovih besedah morajo narodne manjšine predstavljati most nadaljnje krepitve prijateljskih in gospodarskih stikov med obema državama. Delegacijo iz Gorice je sprejel državni tajnik za blagovni promet Slovenije dr. Dermastja Marjan.

—«»—

Novosti v goriškem getu

V Ul. Ascoli, nekdanjem židovskem getu v Gorici, so poleg treh novih stavb, ki so zrasle v zadnjih mesecih na vogalu z Ul. Brass in so vse tri že pokrite, ta teden izkopali temelje še za dve osemstanovanjski stavbi. Ti dve stavbi bosta zrasli na prostoru med že omenjenimi novimi hišami in židovsko sinagogo. Ko bo vseh pet hiš popolnoma dograjenih in vseljivih, bo ta konec ulice imel popolnoma drugačno lice ter bo še večji kontrast s starinskimi in že davno dotrajanimi hišami na drugi strani Ul. Ascoli. Seveda bo s tem v zvezi nujno potrebno urediti tudi cestišče in pločnike

—«»—

Obramba proti toči v Praprotnem

Kmetje v praprotniški občini so pred kratkim ustanovili prostovoljni konzorcij za obrambo proti toči. Za prvega predsednika je bil izvoljen dr. Angelo Angeli.

Ustanovitev tega konzorcija je bila zelo potrebna, saj imamo po bližnjih gričih precej vinogradov in sadovnjakov z izbranimi vrstami grozdja in sadja, ki je vsako leto izpostavljeno nevarnosti toče.

Po nedavnem dekretu finančnega ministrstva

Kakšne koristi prinaša občinam vključitev v seznam gorskih področij

V ta seznam sta bili vključeni občina Doberdob in Sovodnje, v okviru «Comprensoria» pa bo vključena tudi občina Števerjan

Kakor smo pisali v včerajšnji številki, je minister za finance Trabucchi sporočil občinskim predstavnikom Doberdoba, pa tudi Sovodenj, da so na podlagi zakona štev. 657 od 30. julija 1957 te občine vključili v seznam gorskih krajev. V tem seznamu, ki je prišel iz Rima in ga je objavil tudi neki krajevni list, ki je prejel ustrezno poročilo goriške Krščanske demokracije, so tudi vasi Opatje selo in Vojščica, ki sta že od leta 1947 sestavni del jugoslovanskega državnega ozemlja. To ni prvi primer, ki kaže, kako slabo poznajo zemljepis v Rimu, pa tudi v Gorici, ampak se je pred leti zgodilo, da so v Rimu Vrh prestavili v Jugoslavijo, ko je občinska uprava zahtevala, naj napeljejo telefon v to vas.

Na podlagi zakona bi goriška pokrajina ne imela pravice, da se enemu delu njenega gorskega ozemlja prizna pravica do vključitve v gorsko področje, ker niti najvišji kraj naše pokrajine ne presega 600 metrov nadmorske višine. Ministrstvo pa je više ležeče predele vseeno vključilo v gorsko področje zaradi tega, ker se je goriška pokrajina z mirovno pogodbo precej zmanjšala, to se pravi, da je ostala brez tistih področij, ki so iznad 600 metrov nad morjem.

Marsikdo se bo vprašal, kakšne koristi imajo področja, ki so bila proglašena za gorska, od tega zakona?

Samo bežen pregled zakona o «zelenem načrtu» nam pove, da bodo imeli ti kraji precejšnje koristi: kmetovalci, živinorejci, posamezni in združeni obrtniki bodo lahko najeli posojila, plačljiva v tridesetih letih, po 4 odstotke, ki se bodo z «zelenim načrtom» znižala na 2.5 odstotka; za takšna posojila bo država jamčila do 70 odst. predvidenih stroškov. Za pogozdovanja je predviden prispevek do 75 odstotkov. Obenem bo država dala predujme za racionalno izkoriščanje pašnikov, za ureditev zemljiške posesti itd.

Izrednega pomena je člen 8 zakona 991, ki predvideva oprostitev davka na zemljišča in zemljiške dohodke na gorskem področju.

Medtem ko se del zakonskih določil nanaša samo na posameznike in zadruge, predstavlja ustanovitev posebne ustanove, ki so ji dali ime «Comprensorio», veliko upanje za občinske uprave, ki bo lahko vključila v gorsko tudi negorsko področje kot sta na primer Števerjan in Dolenje. Ta ustanova bo izdelala organski načrt javnih in zasebnih del, da bi imela državna pomoč kakor tudi pomoč tehnikov in svetovalcev izdatnejši učinek.

—«»—

Trčenje motorja z vojaškim vozilom

Včeraj okrog 13. ure se je 27-letni delavec Onelio Portelli iz Rude peljal s svojim motorčkom znamke «Motom» po Korzu Italia proti središču mesta. V višini garaže Aguzzoni pa je prišel z njegove desne strani iz Ul. Alfieri vojaški jeep, ki je zavil po Korzu Italia proti železniški postaji. Pri tem je prišlo do trčenja z motorčkom. Portelli je izgubil ravnotežje in treščil s svojega vozila na tla.

Z avtom Zelenega križa so ga takoj odpeljali v mestno bolnišnico, kjer so mu ugotovili zlom leve noge in druge poškodbe, zaradi katerih se bo moral zdraviti kakih 30 dni

Od sobote popis kmetijstva

Pridobljeni podatki naj služijo za dvig življenjske ravni kmetov

Popis bo lahko imel ugodne posledice tudi za razvoj kmetijstva na Goriškem, kjer bo treba odstraniti, kar je zastarelo

Kot smo že pred dnevi javili, se je v soboto začelo po vsej državi splošno popisovanje kmetijskih posestev, ki se bo zaključilo dne 5. maja. To je prvo popisovanje te vrste po zedinjenju Italije, čeprav praznujemo letos njeno stoletnico. Bil je torej res že skrajni čas, da so se lotili tega dela, ki bo nedvomno prineslo zanimive in važne podatke o strukturi kmetijskih posestev v Italiji, o njihovih pomanjkljivostih in tudi o vzrokih, kje tičijo take pomanjkljivosti. Iz nabranih podatkov bo po vsej verjetnosti izhajalo, kaj je treba ukreniti za dosego nadaljnjega razvoja kmetijstva v državi, ki je marsikje še precej zastarelo tako po svoji obliki kot po načinu obdelave in upravljanja na splošno.

To je nujno potrebno še posebno glede na predvideno organizacijo skupnega evropskega tržišča, v katerem bo Italija naletela na hudo konkurenco drugih razvitejših evropskih držav ne samo v industriji, ampak še posebno v kmetijstvu, kjer je razlika med nami in njimi morda še največja. Na podlagi pridobljenih podatkov se bo dalo ugotoviti pridelovalne stroške za razne panoge kmetijstva, katere pridelke se bo splačalo gojiti na posameznih področjih in katere bo treba spričo nerentabilnosti opustiti. Ugotovilo se bo, katera oblika in velikost posestev je najprikladnejša za sedanje zahteve in potrebe, kakor tudi, kako napreduje mehanizacija v kmetijstvu in kakšen je njen uspeh.

Tudi na Goriškem nam bo popis prinesel podatke, iz katerih bodo lahko kmetovalci in kmetijske organizacije dobile važne napotke za usmeritev kmetijske proizvodnje v tisto smer in obliko, ki bo najbolj rentabilna in kot taka pripomogla k dvigu življenjskega standarda našega kmečkega prebivalstva, ki je precej zaostalo za standardom v industriji.

Posamezne občine so že pred časom pripravile vse potrebno za dober tehnični potek popisovanja. V goriški občini bodo popisali okrog 1300 posestnikov; v ta namen deluje 11 popisovalcev, ki jih je poseben občinski urad s točnimi navodili poučil o tehničnem postopku, ki je potreben za dobro izvedbo popisa.

Obenem zagotavljajo, da ta popis, odnosno podatke, ki bodo prišli iz njega, ne bodo porabili za bodočo odmero davkov, ker je to popolnoma ločena zadeva in vezana s profesionalno tajnostjo.

Če pa katerega posestnika v roku do 6. maja ne bodo obiskali popisovalci, ki zbirajo podatke, se bo moral pozneje sam zglasiti na občini in prijaviti potrebne podatke.

—«»—

Urnik trgovin za praznik vstaje

Pokrajinska zveza trgovcev v Gorici obvešča, da bo, v skladu z obstoječimi predpisi goriške prefekture, dne 24. in 25. aprila, ob prazniku dneva vstaje, v veljavi naslednji urnik za trgovine na Goriškem.

V ponedeljek 24. aprila ostanejo vse trgovine odprte do 20. ure. Mesnice pa bodo obratovale od 6.30 do 13. in od 16. do 20. ure.

V torek 25. aprila, na praznik vstaje italijanskega ljudstva, bodo v dopoldanskih urah odprte pekarne in mlekarne do razprodaje kruha in mleka, cvetličarne pa do 13. ure. Vse druge trgovine, vštevši one s sadjem in zelenjavo, pa ostanejo ves dan zaprte.

—«»—

Namestitev nestalnih srednješolskih profesorjev

Na šolskem skrbništvu v Gorici ter na posameznih tajništvih je za vse tiste, ki se jih to tiče, na vpogled dodatek v uradnem biltenu od 6. aprila letos, ki ga je izdalo ministrstvo za javno vzgojo, ki se nanaša na imenovanje nestalnih profesorjev na srednjih, klasičnih, znanstvenih šolah, učiteljiških, tehničnih in strokovnih šolah za šolsko leto 1961-1962.

—«»—

Padec v stanovanju

Včeraj popoldne nekaj pred 16. uro so poklicali voz Zelenega križa v Ul. Pitteri št. 14. Tu je namreč 74-letna Elisabetta Bracco po nesreči padla in si pri tem zlomila desno roko v zapestju. V mestni bolnišnici so jo pridržali na zdravljenju.

Čitajte in širite
PRIMORSKI DNEVNIK

Ob proslavi dneva vstaje

Kolesarska dirka po Goriškem

Tudi na Goriškem se bivši partizanski borci, garibaldinci in ljudstvo pripravljajo na proslavo 25. aprila, dneva vstaje italijanskega ljudstva proti nacifašistom. Organizacije bivših borcev so objavile tudi v slovenščini poseben proglas, v katerem navajajo med drugim, v zvezi s proslavo stoletnice zedinjenja Italije, da so bile šele s proglasitvijo republike in novo ustavo, ki je sad zmage nad fašizmom, končno uresničene tiste zahteve, ki so bile postavljene že ob italijanskem preporodu.

V zvezi s temi proslavami bo jutri, 23. aprila, šesta kolesarska dirka za pokal «Montes». Dirke se lahko udeležijo kolesarji kategorije gojenci UVI za leto 1961.

Start za dirko bo ob 14. uri v Tržiču; od tu bodo šli kolesarji skozi Ronke, Pieris, Villesse, Zagraj, Ronke, Tržič, Jamlje, Dol, Gorico, Faro, Zagraj v Ronke. Celotna proga je dolga 75 km.

Pred začetkom kolesarske dirke bodo sinu Silvia Markuzija-Montes podelili zlato kolajno v počastitev spomina tega borca za svobodo.

Ljudska knjižnica se izpopolnuje

Nabavila si je nove in zelo zanimive knjige

Šolniki in dijaki naj se v večji meri poslužujejo tudi študijske knjižnice

Ljudska knjižnica v Gorici ki ima svoj sedež v Ul. Ascoli 1-I. si je pridobila v zadnjih letih lep krog stalnih obiskovalcev zlasti za izposojanje svojih knjig na dom. Ker pa že precej časa ni bilo dotoka novih knjig, zlasti najnovejših izdaj, se je vedno bolj občutilo njihovo pomanjkanje.

Da bi odpomogla temu stanju, si je Ljudska knjižnica preko ZSPD nabavila prav v zadnjem času večjo količino novih izdaj izvirnih slovenskih knjig in izbranih prevodov iz svetovne književnosti. Pred nekaj dnevi je prispela pošiljka 134 zanimivih in okusno vezanih knjig, med katerimi je poleg številnih leposlovnih del tudi precej mladinskih in poučno-znanstvenih ali strokovnih del, ki bodo obogatila znanstveno knjižnico. Naj omenimo danes samo nekatere od dospelih novih knjig:

Lev Tolstoj: Trnova pot I.-III. del; Dostojevski: Idiot, Izpovedi mladega človeka; Miško Kranjec: Za svetlimi obzorji I. in II. del tetralogije iz osvobodilne borbe slovenskega naroda; Dudincev: Človek ne živi samo od kruha; Lokar Danilo: Hudomušni Eros; Ivo Andrič: Most na Drini (ta knjiga je doživela letos velik uspeh tudi v italijanskem prevodu); Werfel: 40 dni na Muza Dagu I. in II. del, Chevalier: Clochemerle; Pečjak: Drejček in Marsovci; Menart: Časopisni stihi; Victor Hugo: Človek ki se smeje; Izidor Cankar: Obiski.

Med knjigami, ki bodo obogatile študijsko knjižnico, naj omenimo: Lino Legiša: Zgodovina slovenskega slovstva I. in II. del; Ravbar-Janez: Zgodovina jugoslovanske književnosti; Janež: Vsebina slovenskih literarnih del; Delo Franceta Prešerna; Melik: Jugoslavija; Melik: Zgodovina narodov Jugoslavije; itd.

Prav gotovo bo ta znaten dotok najnovejših in zanimivih knjig še bolj povečal obisk ljubiteljev lepega čtiva v Ljudski čitalnici. Zlasti pa priporočamo profesorjem, učiteljstvu in dijakom, naj se v večji meri poslužujejo študijskega odseka knjižnice, ki ima na razpolago marsikaj zanimivega, kar bo obogatilo njihovo znanje in jim bo v pomoč pri učenju.

—«»—

Roditeljski sestanek na srednji šoli

Ravnateljstvo nižje srednje šole v Gorici sporoča, da bo v nedeljo, 23. t. m. ob 10.30, roditeljski sestanek v zbornici šole v Ul. Randaccio. Ker bo to zadnji sestanek v tem šolskem letu, pričakuje ravnateljstvo, da bo udeležba številna.

—«»—

Vozni red vlakov

2. oktobra je stopil v veljavo naslednji vozni red vlakov:

ODHODI

Za Trst: 0.11 (D), 5.50 (A), 6.44 (A), 7.43 (D), 8.05 (A), 8.36 (D), 10.52 (A), 14.02 (A), 15.51 (A), 17.12 (DD), 18.37 (A), 20.05 (A), 21.35 (D), 22.24 (A).

Za Videm: 4.32 (A), 6.25 (A), 6.59 (D), 7.30 (A), 8.35 (D), 10.53 (A), 13.00 (D), 13.42 (A), 15.34 (A), 17.26 (A), 18.55 (A), 19.51 (D), 21.03 (D), 21.36 (A), 22.39 (A).

Gorica - Nova Gorica: 7.20, 14.14, 20.20.

PRIHODI

Iz Trsta: 4.31 (A), 6.23 (A), 6.57 (D), 7.28 (A), 8.34 (D), 10.49 (A), 12.59 (D), 13.39 (A), 15.32 (A), 17.24 (A), 18.51 (A), 19.49 (D), 21.02 (D), 21.32 (A), 22.36 (A).

Iz Vidma: 0.10 (D), 5.46 (A), 6.42 (A), 7.41 (D), 8.02 (A), 8.23 (D), 10.50 (A), 13.59 (A), 15.49 (A), 17.10 (DD), 18.35 (A), 20.05 (A), 21.34 (D), 22.22 (A).

Nova Gorica - Gorica: 8.18, 15.08, 21.13.

OD VČERAJ DO DANES

KINO

v GORICI

CORSO. 16.30 in 20.30: «Ben Hur», znameniti zgodovinski film iz Kristusovih časov. C. Heston, J. Hawkins. Cinemascope v barvah. Cene 350 in 400 lir. Film traja št

Šport Šport Šport Šport

Po nedeljski prekinitvi tekme Juve-Inter

Polemike je vedno več nogometna zveza pa molči

Smola in paradoks obenem, da se je morala tekma nogometne sezone med Juventusom in Interjem končati tako kot se je končala po pičlih tridesetih minutah igre. Ta tekma bi morala biti srečanje resnice, postala pa je jedro spora in polemik, ki trajajo in bodo trajale, dokler ne bo nogometna zveza po svojih pristojnih organih izrekla svojo besedo. In še tedaj polemik ne bo konca.

Paradoksno je še predvsem, ker je prekinitev zakrivilo občinstvo, oziroma del občinstva, ki je prišlo na stadion, da prisostvuje tekmi. Kje je krivda, da je prišlo na stadion toliko ljudi, da za njih ni bilo več prostora in so morali zasesti prostor tik ob črtah igrišča? Pravijo, da vodstvo Juventusa ni prodalo nič več vstopnic, kot jih je bilo treba. In vrhutega je sprejelo vse potrebne ukrepe, da ne bi prišlo do izgredov. Vseeno pa ni nihče mogel preprečiti, da je morje ljudstva vdrlo na stadion, pri čemer so se težka železna vrata lomila kot trhle trske.

In posledice? Ne glede na gmotno škodo, ki jo je utrpel Juventus s tem, da je moral vrniti denar prodanih vstopnic, to je približno 105 milijonov lir in da bo moral poravnati materialno škodo, ki znaša poldrugi milijon lir, obstaja resna nevarnost, da prisodijo zmago Interju z 2:0. Tako predvideva pravilnik nogometne zveze. Drugo vprašanje pa je, če je to športno. Naše mnenje je ne, predvsem ker bo prvenstvo s tem rezultatom zašlo na popolnoma drugo pot. Sicer se je nekaj podobnega zgodilo že 16. novembra 1958. leta, ko so ljudje zasedli celo tekališče okoli igrišča, kjer sta igrala Juventus in Milan. Igralcev to ni motilo kot ni motilo sodnika Jonnija in tekma je potekala in se je tudi končala v najboljšem ozračju.

Igralce Juventusa pa je prevelika bližina ljudi motila. Zato tudi niso hoteli na igrišče in so že tedaj zahtevali zmago z 2:0. Pravilnik jim daje, kot smo že omenili, prav, toda športno to ni. Predvsem, ker je treba moč dokazati in pokazati na igrišču ne pa za zeleno mizo. In tudi Inter bi imel več zadoščenja od zmage, ki bi jo lahko dosegel na travnatem pravokotniku.

S priznanjem zmage Interju bo Juventus še vedno ostal na prvem mestu, vendar bo le težko prišel do naslova državnega prvaka, katerega bi skoraj gotovo osvojil z zmago nad nedeljskim neizprosnim tekmecem. S tem pa bi Inter malo ali nič zaslužil, ker so na razporedu Herrerove enajstorice še precej naporna in predvsem nevarna srečanja. Tudi Juventus ima pred seboj koledar poln ovir in nevarnih nasprotnikov. Edino Milan se lahko veseli v tem trenutku, ker ga loči od Juventusa samo pičla točka. In njegovi nastopi niso tako nevarni kot ostalih dveh enajstoric, ki skupaj z Milanom prevladujejo na odru nogometnega prvenstva A lige. Milan ima torej največjo možnost.

V zvezi z nedeljskim dogodkom se polemično govori in piše, da je treba pravilnik nekoliko spremeniti in mu dati moderne oblike in duha. Kakšno krivdo ima vodstvo Juventusa, če je prišlo na tekmo toliko ljudi. V Italiji se čestokrat dogaja, da je na kakem igrišču več ljudi brez vstopnic kot tistih, ki so vstopnice tudi drago plačali. Kolikokrat se je zgodilo, da je gledalec plačal 5 do 6.000 lir za sedež na tribuni, a je moral, ker je prišel morda kasneje kot drugi, ostati na nogah ali si poiskati dosti slabši prostor. In agent javne varnosti nima pravice, da bi tega sprayil z mesta ali da bi ga celo aretiral. Ne, to je delo klubskih rediteljev. Sicer pravijo, da je zastonj prodati samo toliko vstopnic, kolikor je prostorov. Predvsem nihče ne ve natančno koliko ljudi se lahko nagnete na stadione. Govori se, da rimski olimpijski stadion, ki je bil zgrajen za sto tisoč ljudi, sprejme nič manj kot dvajset tisoč gledalcev manj. Ne glede na to, so v Italiji določene kategorije, ki gredo lahko kamorkoli s svojo službeno izkaznico. To so agenti javne varnosti (katerih je včasih 2 do 3.000 na tribunah), dalje posestniki izkaznic CONI, nogometne zveze, profesionalne zveze, olimpijcev, novinarjev in drugih.

Kot dokaz naj samo navedemo nekaj številk, ki so jih objavili turinski listi.

Kvestura je ocenila, da turinski stadion lahko sprejme 64 tisoč ljudi. Občinski odbornik za šport, ki odgovarja tudi za stadion, pa trdi, da je v njem prostora za 66 tisoč in da so te za priliko srečanja med Juventusom in Interjem povečali na 69 tisoč. In vendar je bilo na stadionu najmanj 10 tisoč ljudi več, in to brez vsake krivde vodstva Juventusa.

Kljub temu pa je turinsko moštvo v nevarnosti, da ga «nogometni očetje» obsodijo po diskusiji za zeleno mizo na poraz. Sicer danes nima več smisla govoriti o tem in najbolje bo počakati na razsodbo nogometne zveze.

Pred mednarodnim srečanjem s Severno Irsko

Celotna italijanska reprezentanca zadovoljila z živahno in lepo igro

Med trening tekmo so reprezentanti premagali v treh polčasih Sieno s 4:0 (2:0, 1:0, 1:0)

FLORENCA, 21. — Italijanska nogometna reprezentanca, ki bo v torek nastopila v Bologni proti Severni Irski je imela danes prvo trening tekmo, ki je služila selektorju Ferrariju, da ugotovi formo posameznih igralcev. Reprezentanca je zadovoljila in je v tekmi s Sieno zmagala s 4:0.

V prvem in drugem polčasu so igrali nogometaši, ki jih je Ferrari že vnaprej določil za reprezentanco. V tem delu je bila igra, pa čeprav ni nihče forsiral in tudi igrišče je bilo zaradi dežja razmočeno, še precej živahna. Predvsem so se igralci skušali držati navodil Ferrarija: Maldini je tako prosto igral za hrbtom Salvadoreja, David, katerega je kasneje zamenjal Losi, je bil na bekovski črti, medtem ko je Fogli igral pomaknjen v ozadju. David je moral prepustiti mesto Losiju zaradi poškodbe, a tudi njegov namestnik se je dobro uživel v vlogo, ki mu jo je določil selektor državne reprezentance.

Najbolj je Ferrarija zanimala igra Sivorija, ki ni vajen dolgih medtedenskih treningov. «Oriund» je pokazal svojo navadno igro in iz njegovih nog so se rodile najlepše akcije, ki so jih nato nadaljevali ali zelo živahni in hitri Nicolé, Mora in proti koncu treninga tudi Corso, ki je igral na levem krilu.

Tudi ozadje sestavljeno iz igralcev Milana se je obneslo, medtem ko sta Losi in Fogli dobro «vezala» z napadom Juventusove znamke. Po končanem treningu je bil Ferrari zadovoljen in je pripomnil, da od takih tekem ni mogoče pričakovati izrednih rezultatov ali podvigov.

V prvem delu igre so reprezentanti dosegli dva gola v 9' z Nicoléjem in v 24' z Moro. V drugem polčasu je Nicolé ponovno pretresel mrežo vrat, ki jih je branil Ghezzi, toda njegovega dosežka niso priznali. Priznati pa so morali Losijevega, ki ga je dosegel v 12'. V zadnjem delu treninga, za katerega je Ferrari nekoliko spremenil postavo državnega moštva, je Brighenti, ki je igral kljub rani na obrvih, povečal rezultat na 4:0.

Ferrari je sedaj na jasnem in verjetno ne bo dosti premišljeval o sestavi italijanske reprezentance. Zato ni izključeno, da bo v Bologni nastopilo moštvo v postavi Ghezzi, Maldini, Trebbi, David ali Losi, Salvadore, Trapattoni, Mora, Fogli, Nicolé, Sivori in Stacchini.

TENIS

TOKIO, 21. — V drugem kolu izločilnega turnirja vzhodne cone za Davisov pokal Filipini vodijo po drugem dnevu z 2:0 nad Japonsko. Raymundo Deyro je odpravil Atsushija Miyaga s 6:4, 7:5 in 7:5, medtem ko je Juan Jose premagal Osuma Ishiguro s 6:3, 6:2 in 6:3.

Zaradi kršitve carinskih predpisov

Ostre kazni funkcionarjem madžarske boksarske zveze

DUNAJ, 21. — Disciplinski odbor madžarskega nacionalnega sveta za šport in telesno kulturo je zaradi kršitve carinskih predpisov (tihotapstvo) razrešil dolžnosti tajnika boksarske zveze Tiborja Holecskaja. Iz istih razlogov je prepovedal za dobo enega leta vsakršno udejstvovanje tako na Madžarskem kot na tujem boksarskega sodnika Janosa Ermlerja. Ista kazen je doletela za podobno obtožbo tudi funkcionarja zveze Arpada Enekesa.

Odbojka med srednješolci

Gorica-Trst 3:2

Po ostri in skozi napeti ter razburljivi igri so goriški dijaki premagali tržaške v odbojkarskem srečanju, ki je bil včeraj popoldne v šolski telovadnici pri Sv. Ivanu, s 3:2.

Že sam rezultat pove, da je bila igra obeh ekip izredno borbena in vsi igralci so se požrtvovalno borili za svoje barve. Tudi občinstva je bilo proti vsakemu pričakovanju precej. V setih se je igra zaključila v korist Goričanov kakor sledi: 15:8, 12:15, 15:13, 16:14 in 16:14.

Na sliki: zgoraj prizor iz včerajšnjega dvoboja in spodaj obe ekipi s svojimi profesorji in trenerji.

Kje so vzroki neuspehov Interja

Herrera, Angelillo ali dražila?

Niti sence ni več Interja, pravijo razočarani navijači, ki smo ga bili vajeni gledati še pred nedavnim, ko je prehajal iz zmage v zmago. Skoraj vsi, razen tehnikov in izvedencev, so bili prepričani, da mu naslov ne more uiti. In vendar se je ta enajstorica, ki je zmlela vse nasprotnike, nepričakovano razsula. Zakaj?

Glavni krivec je seveda trener Helenio Herrera, katerega so sprejeli kot najboljšega tehnika in čarovnika nogometne vede. Herrera je začel psihološko in telesno pripravljati igralce cel mesec pred drugimi in ko je prišla ura prvenstva, je žel uspehe in je pripomogel, da se je stekel v blagajno kluba rekordni znesek 700.000.000 lir.

Dolgo so njegovi igralci zmagovali povsod. Iznenada pa je Inter izgubil na igrišču Lecca. To se je zgodilo, morda bo res tudi slučaj, morda pa tudi ne, prav tedaj, ko je nogometna zveza pod pritiskom javnega mnenja in pisanja časopisov, uvedla zdravniške preglede igralcev z namenom, da ugotovi, če se ti poslužujejo dražil. Stevilni porazi in slaba igra Interja je pripomogla, da je postal Herrera tarča kritik. Nekateri so šli celo tako daleč, da so obtožili trenerja «menefregizma». Trdijo namreč, da je H. Herrera sprejel trenersko službo za 35 milijonov lir in ob poteku pogodbe, ki je sovpadala s časom največje slave Interja, so ga potrdili še za leto dni, vendar tokrat za 10 milijonov višjo vsoto.

Herrera se je večkrat zmotil. Predvsem trdijo, da je pretreniral igralce, ki so se utrudili in popustili. In vrhutega ni hotel uporabiti morda najbolj klasičnega igralca Interja Antonia Valentina Angelilla. Sicer ima tudi ta svoje napake. Predvsem ni bil zadovoljen s treningom, ki ga je zahteval Herrera in to je odkrito tudi povedal. In zato se je Angelillo le malokdaj pojavil v moštvu s posledicami, da zaradi pomanjkanja forme ni nikogar zadovoljil, pa čeprav se lahko trdi, da niti ni razočaral. Hudomušneži tudi trde, da je treba slabo formo iskati v ljubezenski pustolovščini Angelilla s prikupno, a nekaj let starejšo pevko.

Angelillo se je tako naveličal Herrere, Interja in Italije ter se bo vrnil od koder je prišel. Pri tem bo celo zaslužil, ker bo baje Boca Junior plačal zanj 100 milijonov lir, kar ni majhna stvar. In tako se bo zadeva... srečno končala za oba: za Herrero, ki ne mara Angelilla in za slednjega, kateremu je trener ne samo antipatičen, temveč tudi po njegovem mnenju nesposoben. In škoda? To pa bo utrpelo milansko moštvo.

Nogometaš Angelillo in pevka Ilya Lopez

Totocalcio

Catanzaro-Sambened.	1
Como-Messina	1 X
Foggia Inc.-Novara	1 X
Marzotto-Ozo Mantova	2
Palermo-Triestina	1
Parma-Genoa	1 X
Prato-Reggiana	1 X 2
Pro Patria-Brescia	1
Simm. Monza-Venezia	1 X 2
Verona H.-Alessandria	1 X
Perugia-Lucchese	1 X
Sanvito-Trapani	1
Taranto-Cosenza	1
Casale-Pro Vercelli	X
Viareggio-Pisa	1

Včeraj odhod Triestine proti Palermu

Namesto obolelega Bracha Marangon z majico št. 3?

Luison zopet v vratih, Mantovani pa na krilu

Za igralce Triestine je bila budnica včeraj zelo zgodaj. Že ob 6. uri so odpotovali iz Trsta do goriškega letališča, od koder so se z letalom odpeljali do Mester. Tu so prestopili na drugo letalo, ki jih je poneslo do Palerma, kamor so prispeli malo pred poldne.

Nepričakovana bolezen Bracha je prisilila trenerja Trevisana, da je v zadnjem trenutku spremenil postavo. Namesto obolelega igralca se je odhajajočim igralcem pridružil Marangon, za katerega se ne ve, če bo v Palermu oblekel majico s številko 3 ali 5.

Postava, ki bo igrala na jugu bo kaj nenavadna: kar šest igralcev bo igralo na različnih mestih. Luison bo sicer v vratih, toda Larini bo na desni strani krilske vrste, Fortunatu so poverili vlogo leve zveze, Fogarju pa levega krila, medtem ko bo Mantovani na desnem.

Ni izključeno, da bo Triestina nastopila v Palermu v naslednji postavi:

Luison; Bernard, Marangon; Larini, Frigeri, Degrassi; Mantovani, Trevisan, Secchi, Fortunato in Fogar.

Pričakovanje za nedeljski dvoboj Loi-Ortiz

Evropska boksarska zveza imenovala novega sodnika

Gre za Švicarja Neunluolda, ki bo nadomestil Ortizu nezaželenega Avrutschenka

MILAN, 21. — V tukajšnjih boksarskih krogih vlada veliko zanimanje za nedeljski dvoboj za krono svetovnega prvaka welter junior kategorije, ki jo brani Duilio Loi in do katere bo skušal Carlos Ortiz priti z zmago, v katero je trdno prepričan.

Ortiz je izrekel nezadovoljstvo zaradi imenovanja sodnika Carterja, pa čeprav je ta Američan kot si ga je sam želel. Tudi stranski sodnik Avrutschenko, katerega je imenovala evropska boksarska zveza, mu ni bil po volji in sedaj so njegovi čudni želji tudi ugodili. Stranski sodnik bo tako Neunluold, ki je Švicar kot prvi.

Oba boksarja sta danes zaključila priprave za nedeljski dvoboj. Ortiz je svoje delo zaključil v telovadnici, medtem ko je Loi preživel dan v družbi svoje družine. Kot kaže je Loi v izredni formi. Na vprašanje kaj misli o Ortizovih izjavah, je Loi pripomnil, da ga ne zanimajo, medtem ko bo on pokazal kar ima za pokazati v nedeljo v ringu. Tako kot je vedno storil s svojimi nasprotniki, je še dodal vedno redkobesedni Loi.

PO SKLEPU EBU

Scholzu odvzet naslov prvaka

LILLE, 21. — Generalni tajnik evropske boksarske zveze Edouard Rabret je danes javil, da je izvršni odbor EBU sklenil odvzeti Nemcu Gustavu Scholzu naslov evropskega prvaka v srednji kategoriji in to zaradi tega, ker ga ni branil do določenega roka, ki je zapadel 15. aprila.

EBU bo sedaj proučila kandidature za dvoboj, ki bo seveda veljal za naslov prvaka.

BOSTON, 21. — Paul Pender bo jutri zvečer branil svoj naslov svetovnega prvaka srednje kategorije (samo za boksarsko komisijo New Yorka in Massachusettsa) v dvoboju s Carmenom Basiliom.

Pravijo, da s tehnične plati dvoboj ne bo nič vreden in da so ga priredili zgolj iz finančnih razlogov.

* * *

FLORENCA, 21. — Olimpijski prvak, sedaj profesionalni boksar Tržačan Nino Benvenuti, ki je zmagal v 116 amaterskih in šestih profesionalnih srečanjih v srednji kategoriji, je tudi nocoj uspešno zaključil dvoboj s francoskim prvokategornikom Pierrom Mondinom. Benvenuti je premočno odpravil nasprotnika, ki mu je redkokdaj nudil odpor.

TOTIP

1.	prvi	1 2
	drugi	2 2
2.	prvi	1 2
	drugi	2 X
3.	prvi	1 1 2
	drugi	1 X 1
4.	prvi	1
	drugi	2
5.	prvi	1
	drugi	X
6.	prvi	2 1
	drugi	1 2

Danes začetek prvenstva v hokeju na kotalkah

Triestina na pot Ferroviario doma

Obe tržaški ekipi se bosta spoprijeli z novinci v prvi ligi

Košarkarska sezona je v glavnem pri kraju. Na sporedu so sedaj drugi poletni športi: atletika, odbojka, baseball in zadnji po vrsti hokey na kotalkah.

Sezono so otvorila razna prijateljska srečanja. Za nas seveda so najbolj važna domača. Triestina in Ferroviario, ekipi ki nastopata v prvi ligi, sta še že enkrat pomerili. Ferroviario je to pot ponovil zmago, ki jo je dosegel po 25 letih nasprotnikove premoči ob koncu lanskega letnega prvenstva. Vendar je bila to le trening tekma in rezultat ima pri srečanjih relativno vlogo, kajti trener in predvsem igralci pazijo bolj na to, da odstranijo morebitne napake in pomanjkljivosti.

Danes pa bo na vseh igriščih čisto drugačna igra: začel se bo boj za točke, ki se bo stalno ponavljal celih 18 kol.

Nastopalo bo 10 moštev, med katerimi se bodo eni borili za naslov prvaka, drugi pa bodo iztisnili iz sebe še zadnje sile, da se rešijo nevarnosti izpada.

Naslov bo branilo moštvo Amatori iz Modene, njegova najresnejša protivnika bosta, po vsej verjetnosti, še enkrat Monza in Novara.

Outsiderja ostaneta še vedno Amatori iz Novare in Triestina. Njima lahko dodamo še Marzotto, ki je ob koncu pretekle sezone zaigral prav dobro in se povzpel do srednjih mest na lestvici. Lazio in Ferroviario nista, kot kaže, doslej ojačila svoje ekipe z novimi igralci in bosta zato imela kaj težko nalogo proti ostalim dobro pripravljenim moštvom.

Iz B lige sta se povzpela v najvišjo kategorijo Lodi in Siena. O njiju in njunih igralcih vemo bolj malo, vendar bosta morala že v kratkem pokazati svojo vrednost. Že v začetku bosta srečala zelo močne protivnike. V I. kolu se bo Lazio spoprijel z Novaro, Siena pa s Triestino, v drugem pa bosta zamenjala nasprotnika. Imata torej zelo nehvaležno nalogo in prava nastopa v ligi bosta prav najhujša. Ena bosta iz teh prvih kol izvlekla kako točko, bo to ogromen uspeh.

Ferroviario bo otvoril prvenstvo tekmovanje v Trstu. Proti steh bo imel Lazio. Moči ekip sta izenačeni, vendar se pričakuje, da bodo po lanskoletni uvrstitvi bodo že prve točke imele veliko važnost za dokončno uvrstitev v lanco. Zato bo igra potekala v znamenju največje borbenosti in vsak protivnik se bo moral truditi, da bo šel čim bolje odrezati.

Triestina bo že prvi dan na pot. Njen cilj je Siena, ki bo vrnila z obema točkama. Vsak odgovor bi bil izven Počakajmo naj toskanska moštva prej pokaže svojo vrednost.

Spored današnjih tekem:
Lodi — HC Novara
Amatori Novara — Modena
Siena — TRIESTINA
Ferroviario — Lazio
Marzotto — Monza

SAH

MOSKVA, 21. — 15. partija za naslov svetovnega prvaka med Botvinikom in Talom bila v 42. potezi prekinjena. Boljši poziciji za Botvinika igra kot beli.

SALLY BENSON

Poklic: gospodinja

Zmagovalno se ji je nasmehnil. «Bi mogla biti kaka stvar sprejemljivejša, kot je moja ponudba?»

Gospa Grannis je hladno poslušala njegov govor, sedaj pa je nenadoma bolj na široko odprla vrata in segla po knjigi. «Kako dolgo jo lahko obdržim, preden se odločim?» je vprašala.

«Pet dni, madam,» je odgovoril. Nato je opustil poklicni način pogovora in glas se mu je spremenil. «Da vam povem resnico, naročeno mi je, da smemo knjige pustiti pet dni. To je v redu za fante, ki imajo lasten avto in se lahko vrnejo ponje. Jaz pa delam drugače. Grem v eno teh predmestij in prebijem tu kak dan. Če želi kaka gospodinja knjigo na vpogled, jo pustim tam in se vrnem kasneje istega dne ter jo vzamem nazaj. Vedeti morate, da odgovarjamo za knjige, ki jih izročamo, in če ne podpišete naročila, knjige ne morete obdržati. Tvrdka si tega ne more privoščiti. Knjiga velja namreč v prodaji tri dolarje.»

Stopila je nazaj in položila knjigo na mizo v veži.

«Razumem,» je dejala. «Dobro, povedala vam bom.»

V njeni kretnji je bilo nekaj, kar je spodbudilo mladega moža, da se je boječe odkašljal, preden je ponovno spregovoril: «Vas smem vprašati, ob kateri uri se lahko vrnem, da bi vam bilo najbolj prav?»

«Oh, kadarkoli,» je odgovorila. «Vsekakor bom doma.»

Obraz se mu je razjasnil. «Prav, odločite se,» je dejal. «Sedaj še ni devet. Vrnil se bom okoli tretje ure popoldne. To mi bo zadostovalo, da prehodim še soseščino in se vrnem, da izpolnim vašo naročilnico ter ujamem vlak v New York. Ne mislite, da sem preveč samozavesten, madam, toda prepričan sem, da je vredno obdržati knjigo in poleg tega tri leta prejemati 'Lepe domove'.»

Zaprl je torbo in jo zavihtel pod pazduho. Na torbi je bilo temno mesto, kjer je vlaga njegove roke prepojila usnje. Bil je zelo žejen in je okleval, če naj prosi za vodo. Toda vedenje te gospe je bilo nenavadno. Sicer je vzela knjigo, vendar človek nikoli ne ve, kaj bodo napravili ljudje, kadar jih prosiš za uslugo. Utegnila bi misliti, da hoče postati nasilen.

Sonce mu je pripekalo na glavo, ko se je smehljaje odstranil od vrat. «Na svidenje, madam,» je dejal. «Vrnil se bom pozneje.» Na pol poti od ograje se je obrnil in zaklical: «Prva ste, ki je danes vzela knjigo. To je sreča ali kaj.»

Gospa Grannis je zaprla vrata in odšla v dnevno sobo. Lesket sonca jo je bodel v oči, zato je spustila zavese. Vendar se je kljub temu zaradi svetlega in novega javorovega pohištva v sobi medlo svetlikalo. Legla je na divan in zaprla oči. Razmišljala je, ali se naj obleče in obišče dekleta v uradu. Lahko bi jim govorila o svojem stanovanju in jih morda tudi povabila, da si ga včasih ogledajo, čeprav se je že skoraj odločila, da se jih postopoma otrese.

Saj nekoga moraš imeti, kajti zaradi vedenja Joejevih prijateljev v tem pogledu ni mogla mnogo pričakovati. Mrak v sobi jo je pomiril, zato je kmalu zaspala.

Poldne je minilo, ko se je prebudila in v glavi ji je šumelo. Pripravila si je skodelico z ledom ohlajenega čaja z mnogo sladkorja in si na električnem segrevalniku spražila s sirom nadevan sendvič. Nato se je počasi oblekla in odšla proti središču mesta. Ura je bila skoraj tri, ko se je s sveže umitimi in nakodranimi lasmi ter od sedenja pod sušilcem pordelim obrazom vrnila domov. Spomnila se je mladega moža in zaskrbljeno pogledala v obeh smereh ceste. Ni ga še bilo videti. Gori je odložila promenadno obleko in ponovno smuknila v svojo domačo haljo. Nato je skrbno odgrnila taftno pregrinjalo na svoji postelji, legla in si prižgala cigareto. Tedaj je zazvonil v kuhinji zvonec. Naslonila se je na komolec in previdno pogledala skozi okno. Spodaj na stopnicah je stal mladi mož, ki je prišel po svojo knjigo. Njegova obleka je bila skoraj še bolj ohlapna, kot je bila predpoldne. Slonel je ob vratih v budni pripravljenosti, da se zravna ob prvih zvokih korakov. Spustila je zaveso, legla nazaj na posteljo, kadila in strmela v strop. Zvonec se je ponovno oglasil in nekoliko pozneje še močneje.

Dolgo je ležala in poslušala zvonjenje, nato je vstala in tiho odšla navzdol po stopnicah. Vzela je knjigo z mize in jo odnesla nazaj v svojo sobo. Zunaj je ponovno slišala korake in zvonjenje se je oglasilo znova, sedaj je bilo že nevzdržno. Vsedla se je na rob postelje, dvignila knjigo ter preudarno in počasi iztrgala liste. Ko so vsi raztreseni ležali poleg nje na postelji, jih je pričela trgati še posamezno. Z malim naporom je upognila tudi platnice. Nato je koščke pobrala, stopila k oknu in ga odprla.

Mladi mož je pogledal navzgor in izraz njegovega obraza se je spremenil. Pričel se je smehljati. «Sem vas zbudil?» je vljudno vprašal.

Med odpiranjem okna je počasi spustila raztrgane liste knjige, da so popadali spodaj v travo.

Nekaj časa je mladi mož kot omamljen strmel vanjo. Brez besede se je sklonil, da bi jih pobral, toda ko se je zavedel brezupnosti svoje naloge, se je zravnal in negibno gledal v okno.

Trenutek, ko sta gledala drug drugega, je bil strašen. Potem se je obrnil in odšel.

Zaprla je okno, si prižgala cigareto ter ponovno legla na posteljo. Kadila je in strmela v strop.

KONEC

PIERRE DOMINIQUE

Srečanje

Regine Desgranges je počasi stopala po bulvaru Saint-Michel. V Pariz je prispela danes zjutraj iz province, kamor je nekoč, pred mnogimi leti odšla, ko se je poročila z bogatim možem. Ni več mogla vzdržati v Chateauroux. Postala je deželanka iz obupa, odločila se je, da se bo zakopala v provinco takrat, ko ji je mladenič, ki ga je ljubila, dejal: «Regine, odhajam v Ameriko.»

«Kar tako, preko noči?»

Takrat je občutila, da jo je od glave do peta oblil mraz — le srce ji je še dalje obupano bilo.

«Veš,» ji je odgovoril tiho, «bolje je, če take stvari opraviš naglo.»

Objel jo je okoli ramen in dejal:

«Ničesar se ti ni treba bati, draga. Povabil me je moj boter.»

Njegov boter? Nikoli ji ni pripovedoval o tem botru.

«Da, ponuja mi lep položaj...»

To je bilo na tisti terasi, preko ulice. Gospa Desgranges se je ustavila. Vse se je le malo spremenilo. Kot nekoč je povsod mnogo ljudi, večinoma študentov, ki zapirajo pločnik; dekleta se vedejo nekoliko bolj svobodno; Francozi niso več tako pomešani z drumi narodi, več je med njimi visokih črncev in malih rumenokožcev, ki dajejo ulici nepričakovano eksotičen videz. In čeprav je gospa Desgranges bila še zelo lepa za svojih petdeset let (katerih ji nihče ne bi prisodil) ni več občutila na obrazu, ki je ohranil še vedno tiste tepe mladostne poteze kot nekdaj, drhtenje tistih želja, ki so jo tako prevzemale v mladosti. Zaradi tega je lahko na tem oglu bulvara svobodno sanjala o preteklosti, ne da bi jo pri tem motil premočan nadih strasti.

Po tistem odločilnem pogovoru z Robertom je sledil večer poln melanholičnega slovesa, dokler ni naslednjega jutra — tako nenadoma — nastopila samota. Nikoli prej si ni mogla predstavljati, da tako silno ljubi tega lepega divjaka.

Svojo ljubezen je lahko izmerila šele v trenutku, ko je odhajal. Merila jo je s prostranstvom samote, v kateri se je nenadoma znašla. Od tedaj za njo ni bilo nič več važnega na svetu. Živela je kot stroj, brez volje do življenja, ki je še včeraj bilo tako lepo.

Pariz okoli nje je bil kot puščava. Edino, kar je še pričakovala, so bila pisma; preostalo ji ni nič več drugega.

Pisma so prihajala. Spočetka navdušena, iskrena pisma, polna podrobnosti, iz njih je sijala sreča, katere človek, ki jih je pisal, ni skrival. Potem pa je nekega dne, ko zapuščeno dekle, iz sprememb v pismu tega skoro ni opazilo, nastopila tišina... Tišina, v katero človek tone v morsko globino.

Rešila se je s poroko v provinco. Rešila? Tišina v Chateauroux je bila zanjo zakloniščе, ki jo je varovalo pred najhujšim. Tam je začela živeti v počasnem ritmu, vendar z vročo željo v srcu, da bi vendarle spoznala, kaj je z Robertom. Vendar ni ničesar naredila, bala se je celo zapustiti svoj mirni kotiček — v strahu pred strašnim Parizom.

Pozneje je postala vdova, postala je svobodna, premožna. To jo je danes pripeljalo na ta pariški pločnik, za katerega je mislila, da nikoli več ne bo hodila po njem. Ali se ni zdaj vse spremenilo, ko je vedela, kako je pričakovati še karkoli od življenja saj ji je Ameriko vedno požrla človeka, ki ga je sedaj brez dvoma srečno ve, kje s kakšno dragino, z otroki... Imela je prevelico pogledati — brez varnosti, brez vsake oskrbe — ta nekdanji okras je ljubezni, hiše, drevoreda v parku Luxembourg, ko je enkrat sprehoditi po bulvarju okrog Seine. Hoditi je bolelo, da je enkrat po tem bulvarju, ko je že imela toliko prijateljev, da pride zopet sem, ta vdihuje opojni zrak, ki je hranil njeno mladost, ki je mladost, Robertovo ime, potem pa se vrne v zaj v provincijski mir, ki ji je novljenimi osveženimi mini.

Na bulvaru Saint Michel je vsega dovolj, bogatih študentov, ki se narski in kraljevski in pobiralci ogorkov, moški s suhim, izzivalnim brazom, upadlimi lici in sočimi rokami se je na oglu bulvara in roka brezzoba in ustnice, plašne in pritajene oči — vse to je lo, kot da govori: «Kaj te, takšno je življenje, ni pomoči.» Suknjiče so še nekako pokrivale mozgano telo, toda srce se je skrivalo pod nim svilenim šalom, ki davno odslužila.

(Nadaljevanje sledi)